

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

Vliv uprchlíků na tureckou politiku

Bc. Michaela Polívková

Plzeň, 2016

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra blízkovýchodních studií

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Blízkovýchodní studia

Diplomová práce

Vliv uprchlíků na tureckou politiku

Bc. Michaela Polívková

Vedoucí práce:

Mgr. Veronika Sobotková Ph.D.

Katedra blízkovýchodních studií

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň, 2016

Prohlašuji, že jsem tuto práci na téma „**Vliv uprchlíků na tureckou politiku**“ vypracovala samostatně pod vedením paní **Mgr. Veroniky Sobotkové Ph.D.** a pouze s užitím uvedených zdrojů.

V Plzni, duben 2016

.....

Michaela Polívková

Na tomto místě chci poděkovat vedoucí mé diplomové práce paní Mgr. Veronice Sobotkové Ph.D. za rady, ochotu a čas, který mi při psaní této práce věnovala. Děkuji Martině Vintrové za jazykovou a stylistickou úpravu diplomové práce. Mé díky patří také mým rodičům, za to, že mě při studiu vždy podporovali.

V Plzni, duben 2016

.....

Michaela Polívková

Obsah

1	Úvod.....	1
1.1	Nástin problematiky.....	1
1.2	Cíl zkoumání a hypotézy	1
1.3	Struktura diplomové práce.....	3
1.4	Zdroje diplomové práce.....	5
1.4.1	Daily Sabah.....	6
1.4.2	Today's Zaman.....	7
1.4.3	Hurriyet Daily News.....	8
1.5	Poznámka k transkripci tureckých a arabských názvů.....	9
2	Definice uprchlíka.....	10
2.1	Mezinárodní uprchlický režim	10
2.2	Uprchlíci a politika hostitelské země.....	10
2.3	Způsoby řízení uprchlické situace v hostitelské zemi.....	11
3	Příchod uprchlíků do Turecka.....	12
3.1	Uprchlíci v číslech a datech.....	12
3.2	AFAD zhodnocení a výhled do budoucna.....	14
3.3	Právní status uprchlíků.....	16
3.3.1	Zákon č. 6458, zákon o cizincích a mezinárodní ochraně.....	17
3.4	Ekonomické ovlivnění Turecka Syřany.....	18
3.4.1	Způsob ovlivňování tureckého pracovního trhu Syřany	19
3.4.2	Ekonomické vlivy Syřanů v jihovýchodním tureckém pohraničí	19
3.4.3	Současná ekonomika Turecka	23
3.5	Syřané a turecká společnost	24
4	Domácí politika Turecka.....	25
4.1	Politizace uprchlického tématu v Turecku.....	25
4.2	Populace Turecka	26
4.3	Volební kampaně a uprchlíci v červnových parlamentních volbách 2015	27
4.4	Parlamentní volby 2011, 7. 6. 2015 a 1. 11. 2015	28
4.4.1	Celkové výsledky parlamentních voleb.....	29
4.4.2	Výsledky parlamentních voleb v provinciích Hatay, Gaziantep, Kilis a Şanlıurfa 31	
4.4.3	Výsledky parlamentních voleb v provinciích Mersin, Adana, Osmaniye, Kahramanmaraş a Mardin	32
4.5	CHP a uprchlické strategie	34
4.6	MHP a uprchlická strategie.....	35

4.7	HDP a uprchlické názory	37
4.8	Odpověď AKP na opoziční kritiku EU-turecké dohody	37
4.9	Bezpečnostní ohrožení Turecka	38
4.9.1	Politická reakce na teroristické útoky	39
4.9.2	Zhodnocení vlivu syrských uprchlíků na bezpečnostní situaci Turecka	40
4.10	Vliv uprchlíků na vztah Turecka a PKK	40
4.10.1	Uvedení do problematiky vztahu Turecka a PKK	40
4.10.2	Zákazy vycházení 2015 - 2016	41
4.10.3	Důvody zákazů vycházení	43
4.10.4	Reakce EU na zákazy vycházení v jihovýchodních provinciích Turecka	43
4.10.5	Turecké ohlasy na zákazy vycházení	44
5	Zahraniční politika Turecka	44
5.1	Vývoj EU-tureckých vztahů	44
5.1.1	Současné turecké vnímání EU	45
5.1.2	EU-turecká uprchlická dohoda	45
5.1.3	Konečná podoba EU-turecké dohody o uprchlících	47
5.1.4	Zhodnocení tureckých zahraničních vztahů s EU	48
5.1.5	Řecko – turecké vztahy	49
5.1.6	Bulharsko-turecké vztahy	50
5.2	Rusko-turecké vztahy	53
5.2.1	Sestřelení ruského letadla Su-24	54
5.2.2	Uprchlíci v rusko-tureckých vztazích	55
5.2.3	Uprchlíci ve vztazích Arménie a Ázerbájdžánu s Tureckem	56
5.3	USA-turecké vztahy	56
6	Závěr	59
7	Seznam použité literatury a pramenů	64
7.1	Literatura	64
7.2	Internetové zdroje	66
8	Resumé	85

1 Úvod

1.1 Nástin problematiky

Roku 2011 učinila turecká zahraniční politika krok, kterým radikálně vykročila z dlouholeté zahraničně politické strategie AKP¹ nezasahovat do vnitřních záležitostí arabských států. Turecko roku 2011 podpořilo syrskou opozici v rámci protestů Arabského jara, což vedlo k otevření turecko-syrských hranic a přijetí Syřanů, kteří prchali před syrským režimem Bašára Asada.² Turecké odhady následků vlastní zahraniční strategie k Sýrii³ v roce 2011 počítaly s přijetím několika stovek Syřanů na dobu několika týdnů. Syřané v Turecku počtem i dobou pobytu mnohonásobně předčili původní turecké odhady dopadů syrské občanské války⁴ na Turecko. Postupem syrské občanské války změnilo Turecko svůj vztah k příchozím Syřanům z dočasné ochrany na středně dlouhé až dlouhodobé plány začlenění Syřanů do Turecka. V březnu roku 2016 oficiální úřady stanovily počet Syřanů v Turecku na 2 733 784. Neoficiální odhad uprchlíků v Turecku udával v březnu 2016 počet 3 200 000.⁵ Turecký statistický úřad uvedl, že počet tureckých občanů v roce 2016 je 78 965 645.⁶ Mezinárodní důležitost syrské občanské války i počet uprchlíků přítomných v Turecku je skutečnost, která zasahuje do turecké politiky.⁷

1.2 Cíl zkoumání a hypotézy

Cílem této diplomové práce je zjistit, jakým způsobem uprchlíci ovlivňují politiku Turecka, své hostitelské země. Původním záměrem diplomové práce bylo zabývat se plně obdobím 2011 – 2015, nicméně v průběhu psaní se ukázalo, že uprchlické téma vstupovalo do turecké politiky postupně a více se začalo projevovat až v posledních dvou letech. Proto speciální pozornost diplomové práce bude věnovaná období 2015 -2016.

¹ Strana spravedlnosti a rozvoje, turecky Adalet ve Kalkınma Partisi. Její oficiální zkratka je AK PARTİ, přesto bude diplomová práce používat k jejímu označení mediálně používanější zkratku AKP. Viz: AK PARTİ. Ankara: Adalet ve Kalkınma Partisi.

² Huge Pope: Turkey's MENA Manners: The new Turkey and the old Middle East. *YouTube - Talking TR*. 15. 4. 2015.

³ Oficiální název Sýrie je Syrská arabská republika. V arabštině zní název Syrské arabské republiky následovně: الجمهورية العربية السورية. Viz: Sýrie, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*.

⁴ Slovní spojení „syrská občanská válka“ v sobě zahrnuje, pro potřeby této diplomové práce, všechny události od začátku protestů tzv. „Arabského jara“ v Syrské arabské republice až po současný vnitřní ozbrojený konflikt probíhající uvnitř Sýrie.

⁵ SARIOĞLU, B. Academic warns of integration problems due to low-skilled Syrians in Turkey. *Hurriyet Daily News*. 12. 3. 2016.

⁶ Population of Provinces by Years. *Turkish Statistical Institute*.

⁷ Barçın Yınanç: Turkish Foreign Policy In A Changing World: A balance sheet where negatives outweigh positives. *YouTube – Talking TR*. 30. 6. 2015.

Vlastní zkoumání vlivu uprchlíků na Turecko je rozděleno na dvě části: domácí politiku a zahraniční politiku. Zkoumání vnitropolitických tureckých vztahů se bude zaměřovat pouze na čtyři hlavní politické strany Turecka: AKP, CHP,⁸ MHP⁹ a HDP.¹⁰ Tato diplomová práce vychází z předpokladu změny volebních preferencí v jihovýchodních provinciích Turecka, které byly nejvíce zasaženy uprchlickou krizí. Diplomová práce bude zkoumat, zda se volební preference Turků od předchozích parlamentních voleb (2011) změnila na podporu opozičních politických stran, které nepodporují migrační politiku AKP. Dále bude diplomová práce zkoumat reakci turecké politiky na bezpečnostní ohrožení své země, ze strany uprchlíků.

Dalším předmětem zkoumání je způsob, jakým se přítomnost uprchlíků odráží v zahraniční politice Turecka. Původním záměrem diplomové práce bylo soustředit se na vliv uprchlíků ve všech zahraničních vztazích Turecka. Z důvodu rozsahu diplomové práce bylo zkoumání zahraniční politiky omezeno na zahraniční vztahy Turecka k EU,¹¹ Rusku¹² a USA.¹³ Zkoumání zahraničních vztahů Turecka bude vycházet z předpokladu, že uprchlíci jsou pro Turecko zatížením. Tedy jednotlivé zahraniční vztahy Turecka budou vlivem přítomnosti uprchlíků v zemi zhoršeny způsobem, odpovídajícím vlastnímu charakteru jednotlivých mezinárodních vztahů. Předpokladem je, že uprchlíci jsou nevýhodou pro tureckou diplomacii při vyjednávání na mezinárodní úrovni.

Předpokladem ke zkoumání vztahů Turecka s EU je, že Turecko bude oslabeno, protože vlivem příchodu uprchlíků do Turecka bude EU pohlížet na tuto zemi jako na součást Blízkého východu, než jako na součást Evropy. Reflexe rusko-tureckých vztahů bude vycházet z předpokladu, že vlivem příchodu uprchlíků se nezmění vztah těchto dvou zemí. Vztah Ruska a Turecka se bude vyvíjet na základě

---

⁸ Lidová republikánská strana, turecký název Cumhuriyet Halk Partisi. Viz: CHP - Cumhuriyet Halk Partisi, Resmi Web Sitesi. Ankara: Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezi.

⁹ Strana nacionalistického hnutí, turecký název Milliyetçi Hareket Partisi. Viz: Milliyetçi Hareket Partisi. Ankara: Milliyetçi Hareket Partisi.

¹⁰ Strana demokracie národů, turecký název Halkların Demokratik Partisi. Viz: Halkların Demokratik Partisi. Ankara: Halkların Demokratik Partisi Genel Merkez.

¹¹ Evropská unie, anglický název: European Union. V diplomové práci bude pro označení Evropské unie používána zkratka EU. Viz: Official website of the European Union. European union: *Europa*.

¹² Ruská federace, název v původním znění je Российская Федерация. V diplomové práci bude pro označení Ruské federace používán název Rusko. Viz: Rusko, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*.

¹³ Spojené státy americké, název v původním znění je United States of America nebo zkráceně United States. V diplomové práci bude pro označení Spojených států amerických použita zkratka USA. Viz: USA, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*.

jejich různého přístupu k syrské občanské válce, protože Rusko podporuje režim syrského prezidenta Bašára Asada, zatímco Turecko¹⁴ podporuje opozici. Vzhledem k angažmá USA v boji proti ISIL¹⁵ a zároveň vzhledem k zapojení Turecka do úsilí USA vypořádat se s ISIL, bude diplomová práce vycházet z předpokladu, že vztahy USA a Turecka nebudou vlivem uprchlíků ovlivněny, nanejvýš dojde k rozšíření spolupráce o podporu jihovýchodních provincií ze strany USA v zájmu stability Turecka.

1.3 Struktura diplomové práce

První kapitola se zabývá vymezením problematiky, představuje cíle práce, vymezuje zdroje, ze kterých práce vychází. Druhá kapitola definuje základní termíny, s nimiž bude diplomová práce pracovat.

Třetí kapitola je rozdělená do čtyř oddílů. V první části je popsán příchod uprchlíků do Turecka, druhá část se zabývá uprchlíky z hlediska tureckého právního systému, třetí část popisuje vliv uprchlíků na tureckou ekonomiku, zvláště pak na oblast jihovýchodních provincií Turecka: Hatay, Gaziantep, Kilis, Şanlıurfa, Adana, Kahramanmaraş, Osmaniye, Mardin a Mersin. Základními zdroji k oddílu o ekonomickém ovlivňování Turecka byly studie od organizací: World Bank Group, ORSAM, či American Economic Review. Vlivu uprchlíků na tureckou ekonomiku je v práci věnován značný prostor, a to z důvodu, že vývoj ekonomiky je v turecké politice značně diskutován. Poslední část třetí kapitoly nastiňuje vliv uprchlíků na tureckou společnost. Pro vypracování tohoto oddílu byly použity příspěvky tureckých akademiků a odborníků z diskuzního panelu Talking TR. Oproti oddílu o vlivu uprchlíků na tureckou ekonomiku je oddíl o vlivu uprchlíků na tureckou společnost dosti stručný. Ne že by vliv uprchlíků na tureckou společnost byl menší, než na tureckou ekonomiku, nicméně vývoj turecké společnosti není v turecké politice diskutován stejnou měrou jako vývoj turecké ekonomiky. Vliv uprchlíků na tureckou společnost by si zasloužil samostatné důkladné zkoumání zahrnující vývoj turecké

¹⁴ Oficiálním názvem Turecká republika. Oficiální název Turecka v turečtině je Türkiye Cumhuriyeti. Viz: Turecko, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*.

¹⁵ ISIL je zkratka pro organizaci Islámský stát Iráku a Levanty. Arabský název ISIL je الدولة الإسلامية في العراق والشام, další používané zkratky pro označení Islámského státu Iráku a Levanty jsou: IS, ISIS, nebo Dáiš. V diplomové práci bude organizace Islámský stát Iráku a Levanty označovaná jako ISIL. Viz: DEARDEN, L. Isis vs Islamic State vs Isil vs Daesh: What do the different names mean – and why does it matter? *Independent*. 23. 9. 2014.

rodiny, migrační cesty Turků v rámci své země, nebo vývoj sunnitsko-alavitského vztahu v rámci Turecka.¹⁶

Cílem čtvrté kapitoly je zjistit, jak uprchlíci ovlivňují samotnou domácí tureckou politiku. Tato kapitola bude zkoumat uprchlické ovlivňování domácí turecké politiky ve třech tématech: parlamentní volby 2011, 7. 6. 2015 a 1. 11. 2015, bezpečnostní situaci Turecka a vztah turecké vlády s kurdskou nezákonnou organizací PKK.¹⁷ V oddíle zaměřeném na parlamentní volby budou popsány výsledky posledních tří parlamentních voleb jednak v celém Turecku a jednak v jihovýchodních provinciích Hatay, Gaziantep, Kilis, Şanlıurfa, Adana, Kahramanmaraş, Osmaniye, Mardin a Mersin. Z důvodu rozsahu diplomové práce budou zkoumány pouze čtyři hlavní politické strany současného Turecka: AKP, CHP, MHP a HDP. Dále v části o parlamentních volbách budou zkoumány volební kampaně hlavních politických stran s proti-uprchlickou rétorikou, stejně jako jejich politické strategie zaměřené na uprchlíky. Oddíl o bezpečnosti bude zkoumat, jakým způsobem uprchlíci zasahují do bezpečnosti Turecka a jak se jimi ovlivněná bezpečnost odráží v turecké politice, konkrétně bude zkoumán případ ankarského bombového výbuchu ze 17. února 2016. Poslední část čtvrté kapitoly je věnována vztahu turecké vlády s kurdskou nezákonnou organizací PKK, popsána bude současná situace zintenzivnění bojů mezi oběma stranami, která se výrazně odráží v současné turecké politice. Práce bude zkoumat, zda turecké vládní boje s PKK byly jakýmkoli způsobem ovlivněny uprchlickou krizí.

Cílem páté kapitoly je zjistit, jak uprchlická krize ovlivňuje zahraniční vztahy Turecka, přičemž se diplomová práce bude soustředit na vztahy Turecka s EU, Ruskem a USA. První část se bude zabývat vztahem Turecka a EU, kdy největší důraz bude kladen na období druhé poloviny roku 2015 a roku 2016. Tento oddíl bude zkoumat mocenskou dynamiku vztahu EU a Turecka, ověřován bude původní předpoklad, že uprchlíci jsou zatížením pro dosahování cílů turecké zahraniční politiky. V rámci oddílu pojednávajícího o tureckých vztazích s EU bude diplomová

---

¹⁶ Vlivu uprchlíků na tureckou společnost se věnuje na příklad výzkum organizací ORSAM a TESEV. Viz: ORSAM a TESEV. *Report No: 195, Effects of the Syrian Refugees on Turkey.*

¹⁷ PKK je zkratkou pro Stranu kurdských pracujících, název v původním znění je Partiya Karkerên Kurdistan. Viz: Partiya Karkerên Kurdistan. *Partiya Karkerên Kurdistan (PKK).*

práce zkoumat zahraniční vztahy Turecka s Řeckem¹⁸ a Bulharskem¹⁹ a jejich vývoj v souvislosti s uprchlickou krizí. Další část bude věnována zahraničnímu vztahu Turecka s Ruskem, zejména se bude soustředit na události po vstupu ruských ozbrojených sil do Sýrie. Tato část se snaží zjistit, jestli a případně jak ovlivňuje přítomnost uprchlíků rusko-turecké vztahy. Poslední oddíl pojednávající o zahraničních vztazích je věnován vztahu Turecka s USA. Poslední část se snaží zjistit, zda uprchlíci figurují ve vztazích Turecka s USA a jestli, případně jakým způsobem se boj USA proti organizaci ISIL, dotýká turecké uprchlické problematiky.

1.4 Zdroje diplomové práce

Diplomová práce vychází jednak z dostupné odborné literatury a jednak z primárních zdrojů zpravodajského typu. Použita byla odborná literatura anglicko-jazyčná, k níž byla doplňkově použita literatura psaná česky a turecky. Kde to bylo možné, upřednostňovala diplomová práce odborné analýzy a články pocházející od tureckých autorů.

Významný zdroj tureckých odborných analýz byl nalezen v anglicko-jazyčném magazínu Turkish Review, zvláště v jeho panelových diskuzích Talking TR. Ředitelem panelových diskuzí Talking TR je Yahya Savaş a na jejich realizaci se podílejí istanbulská univerzita Kadir Has²⁰ a Istanbulské centrum sociálních věd²¹ při univerzitě Boğaziçi.²² Magazín Turkish Review publikuje články o historii, kultuře, společnosti, ekonomice a politice Turecka.²³ Šéfredaktorem Turkish Review je Kerim Balci a vydavatelem je nakladatelství Feza.²⁴

Dalším významným zdrojem odborné literatury byla internetová strana Global Independent Analytics, jejíž šéfredaktorem je Joshua Tartakovsky. Odborné analýzy

¹⁸ Řecká republika, oficiální název Řecka v původním znění je Elliniki Dimokratia. Viz: Řecko, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*.

¹⁹ Oficiálním názvem Bulharská republika. Oficiální název v původním znění je Republika Balgaria. Viz: Bulharsko, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*.

²⁰ Oficiálním názvem Kadir Has Üniversitesi. Více informací o univerzitě Kadir Has na webových stránkách: Kadir Has University: The Evolution of Industry and Ideas. *Kadir Has Üniversitesi*.

²¹ Název Istanbulského centra sociálních věd v turečtině je: İstanbul Fikir Araştırmaları Merkezi (İSFAM). Více informací o İSFAM na webových stránkách: İSFAM, About. *İSFAM - İstanbul Fikir Araştırmaları Merkezi*.

²² Informace o ředitelovi panelových diskuzí Talking TR a dalších lidí a společností podílejících se na realizaci pořadu jsou uvedeny na konci každého příspěvku Talking TR. Například: Ayhan Kaya: Turkey as a country of immigration: Managing diversity. *YouTube – Talking TR*. 24. 12. 2015.

²³ About us. *Turkish Review*.

²⁴ Oficiálním názvem Feza Gazetecilik A. Ş. Více informací o zaměstnancích Turkish Review: Staff. *Turkish Review*.

Global Independent Analytics se zaměřují mimo jiné na EU, Blízký východ, migrační krizi v Evropě, terorismus, nebo na války obecně. Zvláště přínosné a čtivé byly články turecké analytičky Miray Aslan. Další cenné informace o migraci a vztazích EU-Turecko byly obsaženy v článcích, jejichž autory jsou analytici Seyit Aldogan, Ioannis Mantzikos, Joshua Tartakovsky a Giuseppe Zaccaria.²⁵

Pro doplnění odborné literatury byly v práci použity články z tureckých anglicky-psaných novin, které byly vybrány způsobem, který se snažil zamezit politicky zaujaté interpretaci dění v Turecku: provládní noviny Daily Sabah, dále opoziční noviny, které jsou napojeny na hnutí Fethullaha Güllena, Today's Zaman a nakonec politicky nezaujaté noviny Hurriyet Daily News & Economic Review.

1.4.1 Daily Sabah

Turecký deník Daily Sabah byl založen 24. 2. 2014 jako provládní a protiopoziční anglicko-jazyčný internetový deník. Vláda založením Daily Sabah reagovala na potřebu prezentovat své názory v mezinárodním prostředí pomocí anglicky-psaných novin.²⁶ Obraz turecké vlády v zahraničních médiích následkem Gezi park protestů byl podle vládnoucí strany AKP zaujatý a nepravdivý. R. T. Erdoğan prohlásil, že lokální turecká média spolupracovala se zahraničními médii na pošpinění obrazu Turecka v mezinárodním vnímání. V roce 2013 se strana AKP názorově rozešla se svým dlouholetým spojencem Fethullahem Güllinem, tudíž média, která byla jím ovlivněná, začala kritizovat vládnoucí stranu AKP. V roce 2013 byl na Turecko vyvíjen informační nátlak ze strany severoamerických médií, aby se připojilo k USA vedené koalici s cílem bojovat proti ISIL.²⁷

V současné době je Daily Sabah novinovým deníkem, který tlumočí postoje a strategie AKP na mezinárodní anglicko-jazyčné scéně.²⁸ Daily Sabah formálně spadá pod druhý největší deník Turecka Sabah (založen 22. 4. 1985).²⁹ Deník Sabah je od roku 2008 ve vlastnictví holdingové společnosti³⁰ Çalik.³¹ Vydavatelem Daily Sabah

²⁵ About In: *Global Independent Analytics*.

²⁶ AKOZ, E. New English daily offers Turkish government perspective. *AI Monitor*. 27. 2. 2014.

²⁷ ARMSTRONG, W. Army of Spin. *Foreign Policy*. 9. 12. 2014.

²⁸ Tamtéž.

²⁹ Pod deník Sabah spadají mimo Daily Sabah také internetové noviny Sabah Deutsch a Sabah Avrupa. Viz: ALTUNIŞIK, M. a LOUY, H. K. Representations of the Syrian civil war in Kayhan and Sabah Newspapers. *Academia*. 3 s.

³⁰ Pro holdingovou společnost je charakteristické, že svými financemi řídí jiné společnosti. Viz: Výsledky hledání výrazu holding. *Slovník cizích slov ABZ*.

³¹ Turkish media group Sabah-ATV sold to Kalyon group. *Hurriyet Daily News*. 20. 12. 2013.

je Mediální skupina Turkuvaz,³² šéfredaktorem Daily Sabah je Serdar Kargöz a jejich internetová adresa je www.dailysabah.com. Sídlo internetového deníku Daily Sabah je v Istanbulu.³³

1.4.2 Today's Zaman

Internetové noviny Today's Zaman byly založeny 16. 1. 2007, jejich prvním šéfredaktorem byl Bülent Keneş³⁴ a až do roku 2013 podporovaly vládu AKP. Today's Zaman byly anglicko-jazyčnými tureckými novinami, které se zaměřovaly na zahraniční čtenáře a spadaly do Mediální skupiny Zaman, která byla největší mediální skupinou Turecka.³⁵ V roce 2013 se Today's Zaman pod vlivem rozdílných názorů na protesty v Gezi Parku a na prosincový korupční skandál ve vysokých vládních kruzích odklonil od podporování vládnoucí strany AKP.³⁶ V prosinci 2015 B. Keneş předal šéfredaktorský úřad Today's Zamanu Sevgi Akarçeşme.³⁷ Dne 4. 3. 2016 byla Mediální skupina Zaman obviněna z podpory vytváření paralelních struktur organizace FETÖ uvnitř Turecka.³⁸ Šestý istanburský soudní dvůr nařídil převzetí Mediální skupiny Zaman do vládní správy. Převzetí Mediální skupiny Zaman trvalo 48 hodin, proti čemuž lidé protestovali a policie rozehnala protestanty slzným plynem a vodními děly.³⁹ Podle názoru Daily Sabah spadala Mediální skupina Zaman do Güllenistické teroristické organizace, která v Turecku podporovala vytváření paralelních vládních struktur, a proto její zákaz, neměl nic společného s právem na svobodu vyjadřování.⁴⁰ Články z Today's Zaman, ze kterých tato diplomová práce čerpala informace, byly vlivem soudně přiděleného státního dozoru odstraněny z internetu.

³² Oficiální název Mediální skupiny Turkuavaz v turečtině: Turkuvaz Matbaacılık Yayıncılık A.Ş. Viz: Company Profile. *Turkuvaz Matbaacılık*.

³³ About Us. *Daily Sabah*.

³⁴ Sevgi Akarçeşme Named New Editor-In-Chief Of Today's Zaman. *Haberler*. 11. 12. 2015.

³⁵ Do Zaman Media Group patří mimo Today's Zaman také Cihan News Agency, Samanyolu TV a Aksiyon news weekly. Viz: YETKİN, M. More disturbing moves on the Turkish media. *Hurriyet Daily News*. 5. 3. 2016.

³⁶ LETSCH, C. Seized Turkish opposition newspaper toes government line. *The Guardian*. 6. 3. 2016.

³⁷ Sevgi Akarçeşme Named New Editor-In-Chief Of Today's Zaman. *Haberler*. 11. 12. 2015.

³⁸ Jednalo se o druhé odsouzení z vytváření paralelních struktur uvnitř tureckého státu a napojení na FETÖ. První případ soudně nařízeného státního dozoru se uskutečnilo v říjnu roku 2015, kdy Ankarský soud odsoudil Koza İpek hospodářskou skupinu, která mimo jiné vlastnila i Bugün a Millet noviny a Bugün a Kanaltürk TV stanice. Všechny čtyři média dříve patřící pod hospodářskou skupinu Koza İpek skončila své vysílání na konci února 2016. Viz: YETKİN, M. More disturbing moves on the Turkish media. *Hurriyet Daily News*. 5. 3. 2016.

³⁹ SLAWSON, N. Turkish police fire teargas at protesters at seized newspaper. *The Guardian*. 5. 3. 2016.

⁴⁰ ORUÇ, S. Zaman daily as a tool for a criminal group and press freedom. *Daily Sabah*. 7. 3. 2016.

1.4.3 Hurriyet Daily News

Poslední noviny, ze kterých tato diplomová práce čerpala, se jmenují Hurriyet Daily News & Economic Review.⁴¹ Hurriyet Daily News byly založeny 15. 3. 1961⁴² jako vůbec první anglicko-jazyčný turecký deník. Podnět k založení anglicky psaného tureckého deníku vyšel z tureckého národního deníku Hurriyet (založeného r. 1948).⁴³ V roce 2001 Hurriyet Daily News přešly do vlastnictví holdingové společnosti Doğan,⁴⁴ jehož tehdejším majitelem a předsedou byl Aydın Doğan. Nynější předsedkyní je Y. Begümhan Doğan Faralyalı.⁴⁵ V roce 2006 se Hurriyet Daily News formálně staly součástí tureckého deníku Hurriyet. Předsedkyní a vydavatelkou Hurriyet Daily News je Vuslat Doğan Sabancı a místo šéfredaktora zastává Murat Yetkin. Centrum Hurriyet Daily News je v Istanbulu a jejich pobočka je v Ankaře. Webové strany novin mají adresu: www.hurriyetdailynews.com.⁴⁶ Čtenáři tištěných verzí Hurriyet Daily News jsou většinou diplomaté, obchodníci a cizinci sídlící v Istanbulu a Ankaře. Internetová verze Hurriyet Daily News je zaměřena na zahraniční novináře, akademiky, investory a diplomaty. Murat Yetkin před téměř třemi lety prohlásil, že ačkoli vlastník Hurriyet Daily News není příznivcem R. T. Erdoğan, samotné noviny nejsou ani na straně vlády, ani na straně opozice, a snaží se v rámci tureckých právních nařízení dostát svému poslání pravdivě informovat veřejnost o dění v Turecku.⁴⁷

Do roku 2006 se vláda o Hurriyet Daily News nezajímala, protože šlo o poměrně malé noviny, kterým většina Turků nerozuměla. Od roku 2006 začala turecká vláda vyvíjet tlak na noviny spravované holdingovou společností Doğan.⁴⁸ V prosinci minulého roku byl šéfredaktor deníku Hurriyet Sedat Ergin obviněn z urážení prezidenta. Soudní jednání proti němu bylo zahájeno 25. 3. 2016 a hrozí

⁴¹ Dále pouze Hurriyet Daily News.

⁴² Hürriyet Daily News, About the Newsroom. *Doğan Media Group*.

⁴³ ABBAS, T. An English Newspaper in Turkey. *Asharq Al-Awsat*. 6. 5. 2013.

⁴⁴ Název holdingové společnosti Doğan v turečtině: Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş. Viz: Corporate Profile. *Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.*

⁴⁵ Y. Begümhan Doğan Faralyalı se stala předsedkyní 1. 1. 2012. Viz: Board of Directors. *Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.*

⁴⁶ Hürriyet Daily News, About the Newsroom. *Doğan Media Group*.

⁴⁷ ABBAS, T. An English Newspaper in Turkey. *Asharq Al-Awsat*. 6. 5. 2013.

⁴⁸ FARZAD, K. Turkey In The Age Of Erdogan: An Interview With David Judson. *Pacific Council*. 10. 4. 2015.

mu pět let odnětí svobody. Sedat Ergin se vyjádřil, že svoboda slova byla od začátku roku 2016 omezena, což je nejlépe vidět na četnosti stíhání novinářů.⁴⁹

1.5 Poznámka k transkripci tureckých a arabských názvů

Turecké názvy budou v diplomové práci zapisovány podle svého původního zápisu, tedy včetně specifických tureckých písmen: ü, ğ, İ, ş, ı, ç, ö. Arabská jména budou v diplomové práci přepisována do latinky způsobem, který reflektuje ustálené používání podle prof. Luboše Kropáčka, anebo současný, český, mediálně-akademický diskurs.

---

⁴⁹ UÇAR, B. P. Press freedom in Turkey confined to court corridors: Hürriyet editor-in-chief. *Hürriyet Daily News*. 25. 3. 2016.

2 Definice uprchlíka

Pojem uprchlík většinou označuje osobu, která byla nucena odejít ze země svého původu. Mezinárodní právo definuje uprchlíky podle mezinárodních úmluv z let 1951 a 1969. Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 definuje uprchlíky jako osoby, které se nacházejí mimo zemi svého původu z důvodu opodstatněných obav z pronásledování na základě příslušnosti k rasové, náboženské, národnostní, sociální, nebo politické skupině a proto se nemohou, nebo nechtějí vrátit do země svého původu.⁵⁰

Úmluva o uprchlících Organizace africké jednoty (OAU) redefinovala pojem uprchlík následovně:

„Termín uprchlík označuje každou osobu, která je v důsledku vnější agrese, okupace, cizí nadvlády, nebo událostí vážně narušujících veřejný pořádek v zemi původu, nebo státní příslušnosti, ať již na celém jejím území, nebo v některé části, nucena opustit místo svého obvyklého pobytu a hledat útočiště na jiném místě mimo zemi původu, nebo státní příslušnosti.“⁵¹

2.1 Mezinárodní uprchlický režim

Podle mezinárodního uprchlického režimu mají uprchlíci v hostitelské zemi právo na tzv. „*non-refoulement*“, což jim zaručuje ochranu proti nucení opustit hostitelskou zemi, v extrémním případě nucení navrátit se do země jejich původu. Dále mají uprchlíci podle mezinárodního uprchlického režimu právo mít v co největší míře zajištěná lidská práva, jak jsou stanovená v Chartě OSN a Všeobecné deklaraci lidských práv. Zároveň mají uprchlíci povinnost řídit se právním systémem hostitelské země a dalšími vládními nařízeními pro zajištění veřejného pořádku. Mezinárodní uprchlický režim dovoluje zamítnout, nebo odejmout status uprchlíka zločincům, kteří spáchali závažné, válečné, nebo proti lidskosti jdoucí trestné činy.⁵²

2.2 Uprchlíci a politika hostitelské země

Mezinárodní definice uprchlíků vznikala v době, kdy mezinárodní politika byla bipolárně rozdělená.⁵³ Státy patřící do sféry vlivu USA či SSSR⁵⁴ byly podporovány

⁵⁰ UNHCR. *Situace uprchlíků ve světě 1997 - 98. Humanitární program.* 51 – 52 s.

⁵¹ Tamtéž, 52 s.

⁵² Tamtéž, 53 – 54 s.

⁵³ Období tzv. „*Studené války*.“ Tamtéž, 77 s.

⁵⁴ SSSR je zkratkou pro Svaz sovětských socialistických republik. Viz: Detail zkratky SSSR. *Zkratky.*

v poskytování azylu uprchlíkům. Některé autoritářské režimy Afriky považovaly za výhodné poskytovat azyl velkému množství uprchlíků. Konec období tzv. „*Studené války*“ a začátek rozvoje pluralitního politického systému přinesl změnu ve vnímání poskytování azylu uprchlickým skupinám. Uprchlické téma získalo politickou dimenzi zvláště v zemích s velkými rozdíly mezi bohatými a chudými vrstvami obyvatelstva a v zemích s velkou mírou lidí žijících pod hranicí chudoby. Uprchlické téma má tendenci být vnášeno do nacionalistické a xenofobní rétoriky v rámci soupeření o zisk politické moci uvnitř hostitelského státu. V současných mezinárodních vztazích vzrostla důležitost rozvoje regionálních politických, obchodních a pracovních vztahů mezi státy, ve kterých mají uprchlíci tendenci být pro hostitelský stát spíše zatížením. Navíc přítomnost uprchlíků ve státě často nekoresponduje s cíly zahraniční politiky hostitelské země.⁵⁵

2.3 Způsoby řízení uprchlické situace v hostitelské zemi

Hostitelské země pro uprchlíky budují uprchlické tábory, jednak pro relativní snadnost zajištění základních potřeb v nich, dále pro minimalizaci sociálního a politického napětí mezi uprchlíky a domácím obyvatelstvem a také kvůli získávání financí na provoz uprchlických táborů od sponzorů. Nicméně tradičně větší část uprchlické populace žije spíše ve městech, mimo uprchlické tábory. Zajišťování základních potřeb pro uprchlíky ve městech je pro hostitelskou zemi náročnější, než vybudování a spravování uprchlických táborů. Mezinárodní finanční pomoc pro uprchlíky bydlící ve městech mimo tábory je menší, než mezinárodní finanční pomoc poskytovaná na provoz táborů. Uprchlíci žijící ve městech jsou v kontaktu s domácím obyvatelstvem a tím mohou potenciálně zvýšit riziko sociálního a politického napětí.⁵⁶

Důsledky přijetí uprchlické populace dopadají nejen do politické sféry, ale i na hospodářství a životní prostředí hostitelské země. Pozitivním přínosem uprchlíků může být rozšíření zemědělské produkce jak kvantitativně, tak i kvalitativně. A dalším pozitivním přínosem uprchlíků pro hostitelskou zemi může být zvýšení obchodních příležitostí nebo dopravních cest. Negativně uprchlíci mohou působit na napětí v hostitelské zemi vlivem zvýšení poptávky na pracovním trhu, ve vzdělávání, v zdravotní péči. Dalším negativním vlivem uprchlíků může být nedostatek potravin, paliva či vody. Uprchlíci ovlivňují i sociální sféru hostitelské společnosti. Uprchlíci

⁵⁵ UNHCR. *Situace uprchlíků ve světě 1997 - 98. Humanitární program.* 77 – 78 s.

⁵⁶ Tamtéž, 58 s.

mohou v hostitelské zemi vyvolat tzv. „odliv mozků,“ čili migraci domácích obyvatel na území, které není ovlivněno uprchlickou populací. Uprchlíci jsou v hostitelském prostředí ohroženi zvýšenou kriminalitou, vykořisťováním, alkoholismem, prostitucí či užíváním drog. Přitom jsou uprchlíci často domácími obyvateli vnímáni jako příčina nárůstu kriminality, prostituce, alkoholismu nebo užívání drog.⁵⁷

3 Příklad uprchlíků do Turecka

Pro cíle této diplomové práce není důležité zabývat se příčinami a průběhem tzv. „Arabského jara“ v Sýrii, které byly podrobně popsány i v českých publikacích.⁵⁸ Jinak je tomu s příchodem Syřanů a uprchlíků jiných národností do Turecka, který nastiňuje a předznamenává vlivy uprchlíků na Turecko. Tato kapitola je věnovaná příchodu uprchlíků do Turecka.

3.1 Uprchlíci v číslech a datech

První syrští uprchlíci přišli do Turecka na konci dubna r. 2011 v počtu 250 osob do provincie Hataj.⁵⁹ Počáteční turecké odhady doby trvání syrské občanské války, počítaly s vyřešením situace v řádu několika týdnů. Proto i původní odhad počtu Syřanů, prchajících do Turecka byl padesát tisíc až sto tisíc osob.⁶⁰ Počty Syřanů prchajících do Turecka, zaregistrovaných tureckými úřady vzrostly po útoku na syrské Jisr al-Shughur na sedm tisíc. V září 2011 vybudovala turecká vláda pro příchozí registrované Syřany šest center dočasné ochrany s kapacitou sedm tisíc osob.⁶¹ V říjnu udělila turecká vláda Syřanům, kteří přišli do země v důsledku syrské občanské války, status dočasné ochrany.⁶² Na konci roku 2011 bylo v Turecku osm tisíc registrovaných Syřanů pod statutem dočasné ochrany.⁶³

Během první poloviny roku 2012 se počty registrovaných Syřanů v Turecku zvyšovaly v řádech deseti tisíců. V srpnu 2012 AFAD⁶⁴ oznámil, že v Turecku je 78 409 registrovaných Syřanů, dále AFAD vyjádřil obavy nad dalším zvyšováním

⁵⁷ UNHCR. *Situace uprchlíků ve světě 1997 - 98. Humanitární program.* 71 – 73 s.

⁵⁸ Pro zájemce o tuto problematiku např: RAMADAN, I. *Sýrie.* 134 – 219 s.

⁵⁹ ÖZDEN, Ş. *Syrian Refugees in Turkey,* 2 s.

⁶⁰ HUGO - ERDOĞAN, M. M. *Syrians in Turkey: Social Acceptance and Integration Research.* s. 12.

⁶¹ V médiích jsou turecká centra dočasné ochrany nazývána jako uprchlické tábory. ÖZDEN, Ş. *Syrian Refugees in Turkey,* 2 s.

⁶² ORSAM a TESEV. *Report No: 195, Effects of the Syrian Refugees on Turkey,* 7 s.

⁶³ ÖZDEN, Ş. *Syrian Refugees in Turkey,* 2 s.

⁶⁴ Organizace pro řízení katastrof a krizových situací, turecky: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı. Viz: AFAD - Afetlerde Türkiye'nin Ortak Gücü. Ankara: *T.C. Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı.*

počtu Syřanů přicházejících do Turecka. Jako krizovou hranici označil pobyt sto tisíce uprchlíků v Turecku.⁶⁵ Proto od poloviny roku 2012 začalo Turecko regulovat vstupy Syřanů, což na druhé straně znamenalo zvýšení nelegálních vstupů do země.⁶⁶ V polovině října dosáhl počet registrovaných Syřanů předpovídané krizové hranice sto tisíc osob. Na konci r. 2012 se počet registrovaných Syřanů zvýšil na 156 tisíc osob.⁶⁷

V lednu 2013 se registrovaní Syřané mohli uchýlovat do třinácti stanových a šesti kontejnerových center dočasné ochrany, vybudovaných v sedmi provinciích turecko-syrského pohraničí.⁶⁸ V průběhu roku 2013 se počty Syřanů stále zvyšovaly, až v prosinci dosáhly podle odhadů 1 milionu.⁶⁹

Během roku 2014 se počty registrovaných Syřanů v Turecku dále zvyšovaly. V listopadu byl oficiální počet registrovaných zvýšen na 1 645 000, přičemž stav center dočasné ochrany pokrýval kapacitu 221 447 osob v šestnácti stanových a šesti kontejnerových ubytovacích centrech a v jenom dočasném centru.⁷⁰ A turecká vláda začala stavět další dvě ubytovací centra dočasné ochrany. Horšící se bezpečnostní situace v Iráku byla příčinou příchodu mnoha Iráčanů do Turecka, jejich počet v září roku 2014 dosáhl 81 000. Za účelem získání azylu začali do Turecka přicházet i Afgánci a Íránci. Ačkoli uprchlíci syrského původu výrazně převažují, příchod desítek tisíc Iráčanů a dalších Afgánců a Íránců pozměnil profil uprchlíků v Turecku.⁷¹

Během roku 2015 přicházeli uprchlíci z Iráku, Afganistánu, Íránu a Somálska.⁷² Uprchlícké cestování migrační trasou mezi Tureckem a EU bylo více zaznamenáno už v roce 2014. V průběhu roku 2015 se přechody uprchlíků z Turecka do EU dále zintenzivňovaly. Podle odhadů mohlo v době největšího zatížení migrační cesty Turecko – EU dosáhnout EU hranic až sedm tisíc uprchlíků denně. Uprchlíci, kteří dorazili do EU, byli charakterizováni, jako v Turecku neregistrovaní a příliš se v zemi

⁶⁵ ORSAM a TESEV. *Report No: 195, Effects of the Syrian Refugees on Turkey*, 12 s.

⁶⁶ DİNÇER, O. B., FEDERICI, V., FERRIS, E., KARACA, S., KİRİŞCİ, K. a ÇARMIKLI, E. Ö. *Turkey and Syrian Refugees: The Limit of Hospitality*, 5 s.

⁶⁷ ÖZDEN, Ş. *Syrian Refugees in Turkey*, 2 s.

⁶⁸ Tamtéž, 2 s.

⁶⁹ DİNÇER, O. B., FEDERICI, V., FERRIS, E., KARACA, S., KİRİŞCİ, K. a ÇARMIKLI, E. Ö. *Turkey and Syrian Refugees: The Limit of Hospitality*, s. 2.

⁷⁰ ORSAM a TESEV. *Report No: 195, Effects of the Syrian Refugees on Turkey*, 12 s.

⁷¹ Turkey. *UNHCR Global Appeal 2015 Update*, 1 – 3 s.

⁷² Afghans in Turkey. *Refugee solidarity network*.

nezdržující lidé. EU oficiálně registrovala více než šest set tisíc příchozích migrantů a uprchlíků. Následkem toho navázala EU s Tureckem novou spoluprací podle vzájemného Společného akčního plánu,⁷³ který byl ustanoven dne 15. 10. 2015.⁷⁴ K předčasným listopadovým volbám 2015 byla uprchlická populace Turecka vypočítána na pět procent populace Turecké republiky, z toho Syřanů bylo 2,2 milionů, Iráčanů pobývalo v Turecku 400 000 a Afgánců pobývalo v Turecku 100 000. Finance investované do pomoci uprchlíků, zejména na provoz center dočasné ochrany, vzdělávání a zdravotní péči pro příchozí Syřany, Iráčany a Afgánce byly stanoveny na osm miliard amerických dolarů.⁷⁵

Oficiální počty syrských uprchlíků v Turecku ke dni 10. března 2016 stanovil zástupce premiéra Yaçın Akdoğan na 2 733 784 lidí, z nichž 282 815 v té době bydlelo v centrech dočasné ochrany. Uvádí se, že každý rok se v Turecku narodí 45 tisíc syrských dětí. Z celkového počtu Syřanů v Turecku je přibližně 50 procent lidí negramotných a 40 tisíc Syřanů v Turecku uvádí, že má vysokoškolské vzdělání.⁷⁶

M. Murat Erdoğan, profesor na Hacettepe Üniversitesi a pracovník centra Migration and Politics Research uvedl, že celkový počet uprchlíků v Turecku zhruba odpovídá číslu 3 200 000, protože k uprchlíkům v Turecku se vedle Syřanů řadí také Afgánci, Íránci, Iráčané a Bangladéšané. Z celkového počtu uprchlíků v Turecku je 52 procent lidí mladších osmnácti let, přičemž se uprchlíkům rodí 125 dětí denně. Z toho Murat Erdoğan vyvozuje, že počet uprchlíků v Turecku dosáhne roku 2026 čísla vyššího než čtyři miliony. Murat Erdoğan dále zdůraznil nutnost školního vzdělávání pro děti uprchlíků, aby se v budoucnu předešlo jejich kriminalitě, která je zatím nízká, ale v případě nezvládnutí školní docházky lze předpokládat její výrazné zvýšení.⁷⁷

3.2 AFAD zhodnocení a výhled do budoucna

Ředitel AFAD, Fuat Oktay, zhodnotil dosavadní pětileté řízení uprchlické krize v Turecku pozitivně. Vyzdvihl zejména systematický a zodpovědný přístup turecké

⁷³ EU-Turkey Joint Action Plan. Viz: ERDOĞAN, M. M. a ÜNVER, C. *Perspectives, Expectations and Suggestions of the Turkish Business Sector on Syrians in Turkey*. 18 s.

⁷⁴ Tamtéž, 16 – 19 s.

⁷⁵ LEPESHKA, D. The AKP's Golden Opportunity, Erdogan's Victory and Turkey's Open-Door Policy. *Foreign Affairs*. 2. 11. 2015.

⁷⁶ SARIOĞLU, B. Academic warns of integration problems due to low-skilled Syrians in Turkey. *Hurriyet Daily News*. 12. 3. 2016.

⁷⁷ Tamtéž.

vlády k řízení a podpoře Syřanů v Turecku, který lze vidět i ve finanční částce, kterou turecká vláda vynaložila na podporu Syřanů ve své republice. Podle ředitele AFAD turecká vláda nepřemýšlela o přítomnosti Syřanů ve své zemi zjištěně, což napomohlo efektivní činnosti AFAD. Od začátku uprchlické krize v Turecku roku 2011 až do března 2016 poskytla turecká vláda v přepočtu 9 až 9,5 miliard amerických dolarů, nejvíce na zřizování táborů dočasné ochrany a na poskytování zdravotní péče uprchlíkům. Fuat Oktay uvedl, že řízení uprchlické krize v Turecku napomáhalo také pozitivní přijetí Syřanů místními lidmi, které bylo patrné nejvíce na začátku syrské občanské války. Výše zmíněnými příčinami si F. Oktay vysvětloval skutečnost relativně klidného, soužití místních Turků se Syřany na jihovýchodu Turecka po dobu delší než pět let. Připomenul mezinárodní ocenění, které se dostalo AFKEM⁷⁸ za kvalitu způsobu administrativního i praktického provozování táborů dočasné ochrany. Dále zmínil registrační proces Syřanů v Turecku, který byl připravován tureckým ministerstvem vnitra ve spolupráci s AFAD a který byl v rámci možností dobře zvládnut.⁷⁹

V posledních dvou letech začala jednotlivá ministerstva turecké vlády vyvíjet plán na středně dlouhou a zároveň dlouhodobou integraci Syřanů v Turecku. Integraci Syřanů v Turecku plánuje turecká vláda s ohledem na její vliv na bezpečnostní situaci vlastního státu. V lednu roku 2016 turecká vláda udělila Syřanům registrovaným v Turecku pracovní povolení. Prezident AFAD předpokládal zlepšení ekonomické situace v provinciích, kde se Syřané úspěšně zapojí na trhu práce. Dále Fuat Oktay očekává ukončení provozu center dočasné ochrany následkem dlouhodobých i středně dlouhých programů integrace Syřanů v Turecku, jakmile bude představen plán vlády a získány finanční prostředky na jeho provedení. Po schválení vypracovaných plánů středně dlouhé i dlouhodobé integrace Syřanů v Turecku převezmou jednotlivá turecká ministerstva od AFAD zodpovědnost za konkrétní oblast integrace, aby AFAD mohl zůstat organizací řídící krizové situace v Turecku. Například turecké ministerstvo školství plánuje poslat všechny syrské děti školního věku do škol do roku 2017, zbývá vyřešit detaily způsobu zapojení syrských dětí do tureckého školství. Všechny středně dlouhé i dlouhodobé plány na integraci

---

⁷⁸ AFKEM je odvětví AFAD, které se stará výhradně o provoz center dočasného pobytu. Viz: AFKEM Project Nominated For UN Public Services. AFAD. 20. 1. 2015.

⁷⁹ YİNANÇ, B. AFAD's projects for the 3 billion euro fund presented to EU. *Hurriyet Daily News*. 7. 3. 2016.

byly vztaženy pouze na osoby syrské národnosti. Zároveň F. Oktay vyjádřil očekávání dalších příchodů Syřanů do Sýrie odhadem v počtu 600 tisíc, přičemž zdůraznil nutnost komplexního řešení syrské občanské války.⁸⁰

3.3 Právní status uprchlíků

Turecko už od svého založení právně upřednostňovalo imigranty tureckého původu a kultury, jak bylo ustanoveno později v roce 1934 v Zákoně o usídlení.⁸¹ Turecko roku 1951 podepsalo Ženevskou konvenci s geografickou a časovou podmínkou⁸², podle které přiznávalo status uprchlíka pouze lidem, kteří utekli ze svých evropských vlastí v důsledku událostí, které se udály před rokem 1951.⁸³ Roku 1967 Turecko pozměnilo definici uprchlíka podle Protokolu a konvence o postavení uprchlíků, kdy zrušilo časové omezení uprchlíků, nicméně stále definuje uprchlíky podle geografické limitace na Evropany. Turecko tedy nepřisuzuje Syřanům status uprchlíků, a proto Syřané, kteří chtěli být v Turecku rozpoznáni jako uprchlíci, museli se obrátit na úřad UNHCR⁸⁴ v Turecku.⁸⁵

V říjnu 2011 deklarovala turecká vláda dočasnou ochranu pro příchozí Syřany, což bylo v souladu s mezinárodními standardy. Dočasná ochrana je většinou vyhlášována v případě příchodu nepředvídatelného množství lidí, na které azylový systém země nestačí. Podle dočasné ochrany mají příchozí právo na přijetí do země a na zajištění základních potřeb, to znamená přístřeší, jídlo a základní zdravotní ošetření. Dočasná ochrana příchozím také deklaruje právo „*non-refoulement*“, které zakazuje vracet osoby pod dočasnou ochranou do zemí, kde jim hrozí nebezpečí.⁸⁶

Na přání Evropské unie začalo Turecko roku 1999 připravovat zákon o mezinárodní ochraně cizinců na svém území. Zákon o cizincích a mezinárodní ochraně byl schválen roku 2013 a začal platit od dubna roku 2014, na jeho základě

⁸⁰ YİLANÇ, B. AFAD's projects for the 3 billion euro fund presented to EU. *Hurriyet Daily News*. 7. 3. 2016.

⁸¹ İÇDUYGU, A. *Syrian Refugees in Turkey, The Long Road Ahead*, 3 - 4 s.

⁸² Pro více informací o Ženevské konvenci: WILKINSON, R. *The Wall Behind which Refugees can Shelter, 50th Anniversary the 1951 Geneva Convention. Refugees*.

⁸³ FARGUES, P. a FANDRICH, C. *The European Response to the Syrian Refugee Crisis – What Next?* 1 s.

⁸⁴ UNHCR je agentura OSN zabývající se právy uprchlíků. Plný název UNHCR je Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Plný název v anglickém znění je The United Nations High Commissioner for Refugee. Viz: UNHCR, The UN Refugee Agency. Geneva: *UNHCR. A zároveň: UNHCR. Situace uprchlíků ve světě 1997 - 98. Humanitární program*.

⁸⁵ ÖZDEN, Ş. *Syrian Refugees in Turkey*, 5 s.

⁸⁶ RAMEY, B. *Syrians in Turkey. Refugee solidarity network*.

bylo založeno turecké Všeobecné ředitelství řízení migrace.⁸⁷ Různost právního označování Syřanů v Turecku byla Zákonem o cizincích a mezinárodní ochraně omezena. Nejednotnost v právním označování Syřanů byla způsobena i různým způsobem přestoupení syrsko-tureckých hranic.⁸⁸

3.3.1 Zákon č. 6458, zákon o cizincích a mezinárodní ochraně

Komplexní právní postoj turecké vlády k azylu a migraci byl projednáván a schválen v dubnu 2013 jako Zákon o cizincích a mezinárodní ochraně číslo 2013/6458,⁸⁹ který byl uveden v platnost 11. dubna 2014.⁹⁰ Zákon o cizincích a mezinárodní ochraně byl ustanoven se záměrem maximalizovat výhody migrace a minimalizovat ztráty z ní vzniklé pro rozvoj turecké společnosti. Nový zákon rozděluje migraci na legální, nelegální a humanitární.⁹¹

Zákon číslo 2013/6458 ustanovil Generální ředitelství řízení migrace jako centrální orgán zodpovědný za právní i terénní řízení migrace. Generální ředitelství řízení migrace rozděluje humanitární migranty na uprchlíky, podmíněné uprchlíky a osoby pod vedlejší ochranou, která v sobě zahrnuje i dočasnou ochranu. Uprchlíci jsou definováni podle geografické limitace z roku 1967.⁹² Podmíněni uprchlíci jsou definováni jako osoby, jejichž uprchlický status byl rozpoznán úřady UNHCR, a které čekají na přesídlení do třetí země.⁹³ Dočasná ochrana je v zákoně číslo 2013/6458 věnován jeden článek,⁹⁴ který v hrubých rysech definuje termín dočasná ochrana. Detaily dočasné ochrany byly ponechány pozdějším právním úpravám. V říjnu 2014 se dočasná ochrana dostala další turecké právní regulace, která v podstatě potvrdila předchozí ustanovení.⁹⁵

Generální ředitelství řízení migrace zpřísnilo zajišťování ubytování a ochrany humanitárním migrantům, aby nebyli nuceni k návratu do země původu. Dále omezilo

⁸⁷ HUGO - ERDOĞAN, M. M. *Syrians in Turkey: Social Acceptance and Integration Research*, 17 s.

⁸⁸ DİNÇER, O. B., FEDERICI, V., FERRIS, E., KARACA, S., KİRİŞÇİ, K. a ÇARMIKLI, E. Ö. *Turkey and Syrian Refugees: The Limit of Hospitality*, 25 s.

⁸⁹ Turecký název zákona: „Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu.“ Viz: KILBERG, R. *Turkey's Evolving Migration Identity. Migration Policy Institute*. 14. 7. 2014.

⁹⁰ RAMEY, B. *Syrians in Turkey. Refugee solidarity network*.

⁹¹ KILBERG, R. *Turkey's Evolving Migration Identity. Migration Policy Institute*. 14. 7. 2014.

⁹² 1967, Ženeva: Protokol o statusu uprchlíků, Turecko opustilo časovou limitaci uprchlíků ohraničenou rokem 1951, avšak potvrdilo geografickou limitaci omezující uprchlíky na osoby pocházející z Evropy. Viz: HUGO - ERDOĞAN, M. M. *Syrians in Turkey: Social Acceptance and Integration Research*, 16 s.

⁹³ KILBERG, R. *Turkey's Evolving Migration Identity. Migration Policy Institute*. 14. 7. 2014.

⁹⁴ Jedná se o článek číslo 91. Viz: Metin Çorabatır: *Integration of Refugees: Why and How? YouTube – Talking TR*. 27. 12. 2015.

⁹⁵ RAMEY, B. *Syrians in Turkey. Refugee solidarity network*.

používání zadržovací vazby humanitárních migrantů na nezbytné minimum. Generální ředitelství se také zavázalo k organizaci různých kurzů pro lepší orientaci cizinců v turecké společnosti. Generální ředitelství řízení migrace získalo podle práva mandát na systematický sběr osobních dat migrantů pro lepší přehled o migrační situaci v Turecku a mělo na starosti registraci migrantů, včetně osob bez státní příslušnosti. Generální ředitelství mělo na starosti také harmonizaci migrantů s tureckou společností.⁹⁶

Nový zákon 2013/6458 ustanovil šest typů povolení k pobytu, mezi nimi i humanitární povolení k pobytu. Ustanovil osmiletou lhůtu legálního pobytu v Turecku bez přerušení,⁹⁷ po které lze získat povolení k trvalému pobytu. Trvalý pobyt lze nově získat i po šesti letech legální práce v Turecku bez přerušení.⁹⁸

Turecký Zákon o cizincích a mezinárodní ochraně byl mezinárodním společenstvím, zejména Evropskou unií, chválen pro svůj základ, zohledňující humanitární principy a pro svoji celistvost, jako výrazný pokrok tureckého práva směrem k standardům EU. Naopak kritické hlasy nebyly spokojeny s potvrzením geografické podmínky.⁹⁹

Z názvu zákona „O cizincích a mezinárodní ochraně“ lze usuzovat odtažitost přístupu tureckého práva k migrantům. Přestože tento zákon pojednává o imigrantech a tureckém azylovém systému, nese název „O cizincích a mezinárodní ochraně.“¹⁰⁰

3.4 Ekonomické ovlivnění Turecka Syřany

Příchodem Syřanů do Turecka byla ovlivněna i ekonomika státu. A to nejvíce v jihovýchodních provinciích, v oblastech největší koncentrace Syřanů. Konkrétně bude tato část diplomové práce pojednávat o provinciích Gaziantep, Şanlıurfa, Hatay Kilis, Mardin, Adana, Kahramanmaraş, Osmaniye a Mersin. Zdrojem této kapitoly jsou turecké výzkumy ekonomické situace před a po roce 2011, zprávy z Tureckého

⁹⁶ KILBERG, R. Turkey's Evolving Migration Identity. *Migration Policy Institute*. 14. 7. 2014.

⁹⁷ Bez přerušení u povolení k pobytu i u povolení k práci dává možnost opustit Turecko na půl roku za rok a zároveň na jeden rok za pět let. Viz: Tamtéž.

⁹⁸ Tamtéž.

⁹⁹ Tamtéž.

¹⁰⁰ Deniz Sert: Struggles of Being... Invisible Borders: Refugees and Migrants in Turkey. *YouTube – Talking TR*. 25. 12. 2015.

statistického úřadu, výzkumy od institutu ORSAM¹⁰¹ a zprávy z tureckých internetových novin v anglickém překladu.

3.4.1 Způsob ovlivňování tureckého pracovního trhu Syřany

Syrští uprchlíci ovlivnili Turecko mimo jiné i ekonomicky. Vzhledem k množství uprchlíků a jejich nerovnoměrnému rozmístění je zřejmé, že byl ovlivněn především jihovýchod Turecka. Nepřímo pak ovlivnili celou tureckou ekonomiku.¹⁰² Tím, že většina Syřanů (85 procent) nevstoupila do Turecka oficiální cestou a žila mimo uprchlické tábory, nemohla získat pracovní povolení. Syřané v Turecku pracovali většinou na nelegálním pracovním trhu. Podle průzkumu uvedeného v publikaci „*The impact of Syrians refugees on the Turkish labor market*“ 56 procent Turků souhlasilo s výrokem: „Syřané nám berou práci“.¹⁰³ Vlivem příchodu Syřanů na turecký nelegální trh byly negativně ovlivněny pracovní příležitosti žen, pracovníků v zemědělství a mladých absolventů škol. Zájem Syřanů o práci, kterou získávali na nelegálním pracovním trhu Turecka, měl i pozitivní dopad na legální pracovní pozice, to znamená na zvýšení mezd legálních pracovníků.¹⁰⁴

Turecko nazývalo Syřany na svém území termínem „hosté,“ a to až do konce roku 2014, což znamenalo, že neměli právo legálně pracovat v Turecku. Nicméně Syřané, kteří do Turecka vstoupili s platným pasem a získali povolení k pobytu, mohli požádat i o pracovní povolení, neboť nespádali do kategorie „hosté.“ Takových případů je podle studie minimum. Turecká vláda projednávala reformu pracovního povolení na konci roku 2014.¹⁰⁵ V lednu 2016 Turecká vláda udělila Syřanům, registrovaným pod dočasnou ochranou pracovní povolení.¹⁰⁶

3.4.2 Ekonomické vlivy Syřanů v jihovýchodním tureckém pohraničí

Z celkového množství Syřanů v Turecku (1,8 milionů ze začátku roku 2015) 62 procent pobývalo na jihovýchodě země v provinciích Hatay, Gaziantep, Kilis, Mardin

¹⁰¹ ORSAM je zkratkou pro Centrum strategických studií Blízkého východu. Turecký název institutu ORSAM je Ortadoğu stratejik arařtırmalar merkezi. Viz: ORSAM, Center for Middle Eastern Strategic Studies. *Orsam*.

¹⁰² DEL CARPIO, X. V. a WAGNER, M. C. *The impact of Syrians refugees on the Turkish labor market*. 2 s.

¹⁰³ Tamtéž, 3 s.

¹⁰⁴ Tamtéž, 3 s.

¹⁰⁵ Tamtéž, 5 s.

¹⁰⁶ ZANOTTI, J. Turkey: Background and U.S. Relations in Brief. *Congressional Research Service*, 12 s. A zároveň: YINANÇ, B. AFAD's projects for the 3 billion euro fund presented to EU. *Hurriyet Daily News*. 7. 3. 2016.

a Şanlıurfa. Jihovýchodní provincie byly i před rokem 2011 charakteristické slabší ekonomikou. Od roku 2011 klesla ekonomika jihovýchodních provincií oproti celkové turecké ekonomice ještě rychleji. Dále byl jihovýchod Turecka charakteristický malým množstvím lidí v produktivním věku, což bylo způsobeno hlavně migrací mladých lidí za prací do jiných provincií Turecka.¹⁰⁷

Turecký pracovní trh je charakterizován značným podílem neformální, nelegální práce, která dosahuje v průměru 21 procent a v jihovýchodních provinciích Turecka dosahuje až 50 procent. Formální pracovní trh Turecka byl pro Syřany uzavřen až do začátku roku 2016, protože jim nebylo uděleno pracovní povolení. Proto začali Syřané vstupovat na neformální pracovní trh, čímž v něm snížili počet Turků o 2,26 procent. Následkem toho byl formální pracovní trh v jihovýchodní provincii nepatrně, tj. o 0,46 procent, navýšen a nezaměstnanost jihovýchodní oblasti opět nepatrně, o 0,77 procent, vzrostla.¹⁰⁸ Syřané v Turecku uspíšili migraci osob z jihovýchodního tureckého pohraničí za prací v rámci Turecka. Důsledkem toho docházelo k vytváření nových ekonomických center v Turecku.¹⁰⁹ Vstup Syřanů na neformální pracovní trh zasáhl všechny věkové skupiny tureckého obyvatelstva. Vzhledem k tomu, že se ženy v nestálé nelegální práci uplatňovaly spíše než muži, byly tímto problémem více zasaženy.

Spotřební ceny služeb a zboží byly na neformálním trhu významně sníženy, o 4 procenta, zatímco ceny formálního trhu nebyly významně ovlivněny. Syřané ovlivnili také ceny nájmu v jihovýchodních provinciích Turecka. Původně levnější ceny nájmu byly navýšeny o 1,7 procent, zatímco původně vyšší ceny nájmu byly navýšeny o necelých 11 procent. Z toho autor průzkumu usuzuje, že nové bydlení hledají jak Syřané, tak Turci, kteří chtějí bydlet v bezpečných čtvrtích, to znamená ve čtvrtích bez přítomnosti Syřanů. Podle autora článku, S. Tumena, lze hovořit o residenční segregaci Turků od Syřanů.¹¹⁰

---

¹⁰⁷ DEL CARPIO, X. V. a WAGNER, M. C. *The impact of Syrians refugees on the Turkish labor market*, 9 s.

¹⁰⁸ TUMEN, S. *The Economic Impact of Syrian Refugees on Host Countries: Quasi-Experimental Evidence from Turkey*. *American Economic Review*. 2 s.

¹⁰⁹ DEL CARPIO, X. V. a WAGNER, M. C. *The impact of Syrians refugees on the Turkish labor market*, 9 s.

¹¹⁰ TUMEN, S. *The Economic Impact of Syrian Refugees on Host Countries: Quasi-Experimental Evidence from Turkey*. *American Economic Review*. 3 s.

Syřané se díky svým dřívějším obchodním vztahům stávali klíčovými pro turecký export do Sýrie a do ostatních arabských států. Turecký export do Sýrie dosáhl svého minima v období 2011-2012, kdy za rok 2012 byl počítán na méně než 0,5 miliard dolarů. Následující roky se export rozvíjel, až roku 2015 dosáhl 1,3 miliardy dolarů. Za rozvojem tureckého exportu do Sýrie stojí hlavně syrské společnosti obchodující z jihovýchodního Turecka. Nejvýznamnější položky tureckého exportu do Sýrie tvořilo jídlo, automobilové generátory a stavební materiály.¹¹¹

3.4.2.1 Ekonomický vliv Syřanů na provincie Hatay, Şanlıurfa, Gaziantep a Kilis

Následující řádky reflektují výzkum ekonomických vlivů syrských uprchlíků na Turecko podle syntetického modelu, který prováděl ORSAM a který byl datován rokem 2015. Ekonomické vlivy byly nejvíce patrné na provinciích Hatay, Şanlıurfa, Gaziantep a Kilis. Ve všech čtyřech provinciích byla míra migrace vlivem přítomnosti Syřanů snížena, což svědčí o menším zájmu turistů a pravděpodobně i o migraci tureckých občanů do jiných provincií Turecka. Ve zmíněných provinciích se zvýšil počet studentů na jednoho učitele, což je chápáno jako negativní vliv Syřanů s ohledem na vzdělávání a budoucí ekonomiku. Nejvíce se zvýšil počet studentů na jednoho učitele v provincii Gaziantep (o 19 procent). Všechny čtyři provincie byly zasaženy zvýšenou inflací, nejvíce byla postižena Gaziantep (2,1 procent) a nejméně Kilis (1 procento). Syřané ovlivnili také obchodní bilanci¹¹² provincií, negativně ovlivnili provincie Kilis (- 68 procent) a Şanlıurfa (- 45 procent). Negativně byla ovlivněna i provincie Hatay. Ačkoli průzkum neuvádí hodnotu ovlivnění v procentech, lze se domnívat, že obchodní bilance byla v této provincii ovlivněna méně než v provincii Kilis nebo Şanlıurfa, protože v této provincii Syřané neovlivnili import. Naproti tomu v provincii Gaziantep byla pozitivně ovlivněna obchodní bilance Syřany, došlo k zvýšení exportu (o 18 procent) i importu (o 10 procent). Ovlivněny byly také ceny bytů a domů, nejvíce se ceny zvýšily v provincii Gaziantep (o 12 procent) a

¹¹¹ AFANASIEVA, D. In Turkey's borderlands, Syrians show refugees' economic potential. *Reuters*. 6. 1. 2016.

¹¹² Obchodní bilance = export – import. Viz: ORSAM. *Report No: 196, The Economic Effects of Syrian Refugees on Turkey: A Synthetic Modelling*, 8 s.

Şanlıurfa (o 11 procent), méně pak v provincii Kilis (o 6 procent) a statisticky nevýznamně provincii Hatay.¹¹³

3.4.2.1.1 Vliv Syřanů na ekonomiku v provincii Gaziantep

Kladné ovlivnění gaziantepské ekonomiky je vidět ve vzrůstu počtu registrovaných syrských společností u obchodní komory této provincie. Obchodní komora zaregistrovala v prvním pololetí roku 2014 více než tisíc společností s alespoň jedním syrským partnerem, přičemž v roce 2010 registrovala třicet takových společností.¹¹⁴ Syřané negativně ovlivnili vývoj cen bytů a nemovitostí a vývoj inflace. Zejména zvýšení inflace je významné, protože inflace v provincii Gaziantep je vyšší než průměr celkové inflace Turecka.¹¹⁵ Celkově v provincii Gaziantep převládlo pozitivní ovlivnění ekonomiky vlivem příchodu Syřanů.¹¹⁶ Tato provincie se od osmdesátých let minulého století stala významným ekonomicko-průmyslovým centrem jiho-východního Turecka. Proto se Gaziantep stalo cílem vnitroturecké, ekonomicky motivované migrace. Integrace nově příchozích byla v Gaziantep žádaná a úspěšná, pokud přispívali k rozvoji ekonomiky. Příchod Syřanů do provincie Gaziantep, přes jejich odlišné kulturní zázemí, byl považován za nový impuls pro ekonomický rozvoj. Proto občané z Gaziantep žádali turecké politiky, aby bylo Syřanům uděleno pracovní povolení. Tím by byl jejich ekonomický potenciál právně regulován a plně využit.¹¹⁷ Kritické hlasy označují toleranci nelegálních syrských společností za pozitivní diskriminaci na pracovním trhu. Další kritika označuje syrské ekonomické aktivity v Gaziantep za uzavřený syrský trh, ze kterého Turecko nemá žádný prospěch.¹¹⁸ Aby úřady zabránily uzavírání se ekonomických aktivit Syřanů do sebe, sledovaly, zda syrské společnosti zaměstnávaly také turecké občany.¹¹⁹

¹¹³ ORSAM. *Report No: 196, The Economic Effects of Syrian Refugees on Turkey: A Synthetic Modelling*, 8 – 10 s.

¹¹⁴ AFANASIEVA, D. In Turkey's borderlands, Syrians show refugees' economic potential. *Reuters*. 6. 1. 2016.

¹¹⁵ ORSAM a TESEV. *Report No: 195, Effects of the Syrian Refugees on Turkey*, 22 s.

¹¹⁶ ORSAM. *Report No: 196, The Economic Effects of Syrian Refugees on Turkey: A Synthetic Modelling*, 13 s.

¹¹⁷ ORSAM a TESEV. *Report No: 195, Effects of the Syrian Refugees on Turkey*, 21 s.

¹¹⁸ AFANASIEVA, D. In Turkey's borderlands, Syrians show refugees' economic potential. *Reuters*. 6. 1. 2016.

¹¹⁹ Tamtéž.

3.4.2.2 Ekonomické vlivy Syřanů na provincie Adana, Kahramanmaraş, Osmaniye, Mardin a Mersin

Podle výzkumu ORSAM Syřané méně, než provincie Gaziantep, Hatay, Kilis a Şanlıurfa, ovlivnili provincie Adana, Kahramanmaraş, Osmaniye a Mardin. Migrace byla ve všech čtyřech zkoumaných provinciích navýšena vlivem příchodu Syřanů. Nárůst míry migrace byl nejnižší v provincii Mardin (0,05 procent) a Kahramanmaraş (0,07 procent), nejvýše dosáhl v provincii Osmaniye, jejíž hodnota (0,52 procent) je srovnatelná s provinciemi předchozí zkoumané skupiny Kilis a Şanlıurfa. Počet studentů na jednoho učitele byl vlivem Syřanů navýšen v provincii Osmaniye (o 16 procent) a Adana (o 6 procent). V provinciích Mardin a Kahramanmaraş nebyl vliv Syřanů na počet studentů na jednoho učitele statisticky znatelný. Inlace vlivem Syřanů ve všech čtyřech provinciích vzrostla, ačkoli nárůst nebyl tak vysoký jako u předešlé skupiny, nedosahoval ani jednoho procenta vzrůstu. Obchodní bilance byla v provinciích Mardin, Adana a Kahramanmaraş Syřany pozitivně ovlivněna, na rozdíl od provincie Osmaniye, kde obchodní bilance nedoznala změn. Syřané ovlivnily ceny bytů v provincii Kahramanmaraş, kde došlo k nárůstu cen o 7 procent, v zbývajících třech provinciích nebyly ceny bytů znatelně změněny. Zajímavá je provincie Mersin, které se průzkum ORSAM také věnoval, a v níž nedošlo k žádným, statisticky znatelným změnám vlivem syrských uprchlíků.¹²⁰

3.4.3 Současná ekonomika Turecka

Rostoucí počet nezaměstnané turecké populace vedl až k tragické události sebeupálení dvaatřicetiletého muže v jižní provincii Antalya dne 10. února 2016. Podle Tureckého statistického úřadu dosáhla míra nezaměstnanosti v listopadu 2015 10,5 procent, což znamená 3,15 milionů nezaměstnaných.¹²¹ Míra nezaměstnanosti mladých (15 – 24 let) dosáhla ve stejném období 19,3 procent. Odhadem národní turecká produkce na rok 2016 poroste pouze o 4 procenta, což spolu s výrazným poklesem síly turecké liry oproti dolaru povede k zhoršení ekonomické situace.¹²²

Od roku 2011 se roční míra inflace nepodařilo po dvou letech udržet v plánované míře 5,5 procent. Míra inflace v roce 2011 dosáhla 10,4 procent. Roku 2012 byla inflace snížena na 6,2 procent, což je nejnižší roční míra inflace od roku

¹²⁰ ORSAM. *Report No: 196, The Economic Effects of Syrian Refugees on Turkey: A Synthetic Modelling*, s. 10 - 12.

¹²¹ Unemployed man dies after setting himself on fire. *Today's Zaman*. 10. 2. 2016.

¹²² Report: Young Turks most concerned about unemployment. *Today's Zaman*. 10. 2. 2016.

2011, kdy do Turecka přišli první Syřané. V průběhu let 2013 až 2015 se inflace dále zvyšovala, až koncem roku 2015 dosáhla 8,8 procent.¹²³ Turecká média více než rok informovala o zvyšování cen potravin.¹²⁴ Roční turecká inflace za leden 2016 dosáhla 9,58 procent, nejvíce se dotkla alkoholových nápojů a tabákových výrobků, dále postihla potraviny, nealkoholové nápoje a elektřinu. Se zvyšováním inflace vláda zvýšila také daně, zejména na tabákové výrobky a alkohol. Turecká centrální banka se snaží dosáhnout snížení inflace do konce roku 2016 na 7,5 procent.¹²⁵ Původní cíl Turecké centrální banky, 5 procentní inflační míra, bude podle odhadů možné dosáhnout až v roce 2018.¹²⁶

3.5 Syřané a turecká společnost

Bývalý turecký ministr zahraničí Yaşar Yakiş polemizoval o tom, jak by nyní vypadala Syrská arabská republika, kdyby Turecko na začátku syrských protestů Arabského jara zavřelo hranice a odmítlo přijmout Syřany. On sám se domnívá, že by počáteční protesty nevedly ke zhroucení Syrské arabské republiky, protože by pravděpodobně OSN a USA souhlasily s vojenskou intervencí.¹²⁷

Příchod Syřanů do Turecka posílil turecké sektářské napětí, protože většina příchozích Syřanů jsou sunnité. Hlavní sektářské pnutí v Turecku je mezi sunnity a alavity, přičemž sunnitům se od státu dostává mnohem větší podpory oproti alavitům, kteří jsou v tomto smyslu znevýhodněni. Alavité vnímají příchod Syřanů do Turecka jinak než turečtí sunnité.¹²⁸

Za kolik let lze předpokládat takové ukončení občanské války v Sýrii, aby bylo pro uprchlíky možné vrátit se zpět? Tato otázka souvisí s dočasným statusem, který Syřané v Turecku mají. Socializace Syřanů, uprchlíků v Turecku, neprobíhá už několikátým rokem v rámci syrské společnosti, ale utváří se v rámci turecké společnosti. A tím se vytváří specifická syrsko-turecká identita. Díky tomu lze předpokládat, že značná část Syřanů zůstane v Turecku natrvalo.¹²⁹ Zároveň

¹²³ Inflation Targets. *Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası*.

¹²⁴ Food drives January inflation to highest since May 2014. *Today's Zaman*. 3. 2. 2016.

¹²⁵ Annual inflation nears double digits in Turkey amid hikes in taxes, food prices. *Hürriyet Daily News*. 3. 2. 2016.

¹²⁶ Food drives January inflation to highest since May 2014. *Today's Zaman*. 3. 2. 2016.

¹²⁷ Yaşar Yakiş: Turkey's MENA Manners: Turkey and the battle to re-také Mosul. *YouTube – Talking TR*. 18. 4. 2015.

¹²⁸ Gökhan Bacik: Trouble Next Door: Iraq, Syria and Islamic state. *YouTube – Talking TR*. 28. 11. 2014.

¹²⁹ Tamtéž.

dočasný status, pod kterým Syřané v Turecku pobývají, jim negarantuje všechna práva, jak je garantuje uprchlický status. A právě touha získat uprchlický status, tedy získat možnost začít nový život, byla důvodem velkého útěku uprchlíků z Turecka do Evropy v druhé polovině roku 2015.¹³⁰

Teoreticky by mělo být pro Syřany snadné začlenit se do turecké společnosti pro její různorodost, která je dána její geografickou polohou a kulturní pestrostí. Podle politologa Ayhana Kaya je pro tureckou společnost největším nebezpečím snaha vlády vytvořit si definici turecké společnosti, která nebude odpovídat realitě. Turecká národnost byla vládou zkonstruována na třech prvcích: sunnitská podoba islámu, islám a turecká národnost v tomto pořadí, přičemž někdy se sunnitský islám specifikuje na hanafíjský madhab.¹³¹ Konstrukce turecké národnosti se promítla do společnosti i do práva. Například turecký občan, který není muslimem, nemůže na vyšší úrovni pracovat na ministerstvu zahraničí. Turecká společnost rozlišuje migranty do třech kategorií. První kategorií jsou migranti, turecky *göçmen*,¹³² mají turecký původ, pocházejí z Balkánu, Uzbekistánu, nebo východního Turkmenistánu a přísluší k sunnitskému islámu. Tito migranti mohou poměrně lehce získat připsanou tureckou národní identitu. Druhou kategorií jsou hosté, turecky *misafir*,¹³³ do této kategorie spadají Syřané, sunnitští muslimové jiné než turecké národnosti. Jde o druhou kategorii migrantů, která má možnost začlenit se do turecké společnosti pouze když se asimiluje. Třetí kategorií jsou cizinci, turecky *yabancı*,¹³⁴ nemají ani turecký původ ani nejsou muslimy. Třetí kategorie migrantů nikdy nemůže získat připsanou tureckou národnost podle zkonstruované definice tureckého národa.¹³⁵

4 Domácí politika Turecka

4.1 Politizace uprchlického tématu v Turecku

Podle Sezin Öney nebyla uprchlická krize v Turecku až do listopadu roku 2014 politickým tématem. Až do roku 2014 turecká média neuváděla uprchlíky jako

¹³⁰ Metin Çorabatır: Integration of Refugees: Why and How? *YouTube – Talking TR*. 27. 12. 2015.

¹³¹ Hanafíjský madhab je jedním ze čtyř hlavních právních škol sunnitského islámu. Viz: POTMĚŠIL, J. *Šarī'a: úvod do islámského práva*, 26 s.

¹³² Translation of „migrant.“ Cambridge University Press: *Cambridge Learner's Dictionary English-Turkish*.

¹³³ Translation of „guest.“ Cambridge University Press: *Cambridge Learner's Dictionary English-Turkish*.

¹³⁴ Translation of „foreigner.“ Cambridge University Press: *Cambridge Learner's Dictionary English-Turkish*.

¹³⁵ Ayhan Kaya: Turkey as a country of immigration: Managing diversity. *YouTube – Talking TR*. 24. 12. 2015.

politické téma a ani nebyli uprchlíci používáni pro politické účely.¹³⁶ Například hlavním tématem tureckých lokálních voleb konaných od ledna až do března 2014 bylo největší korupční obvinění v historii Turecké republiky.¹³⁷ Nicméně Sezin Öney na podzim roku 2014 vyslovila v rámci pořadu „Talking TR“ domněnku, že v budoucnu se uprchlíci stanou tématem využívaným v turecké politice, a dále informovala o výsledcích průzkumu, které prokazují, že mnoho Turků není spokojeno s pobytem Syřanů v Turecku. Na základě informací od Sezin Öney a výsledků tureckých parlamentních voleb z června 2015 lze konstatovat začátek používání uprchlické tematiky k politickým cílům na území Turecka. V červnových parlamentních volbách roku 2015 bylo uprchlické téma využito dvěma hlavními opozičními stranami CHP a MHP a bylo spojeno s tématem horšící se ekonomické situace a úbytku turistů v jihovýchodních tureckých provinciích. Opoziční strany CHP a MHP svými kampaněmi cílily na nespokojenost a obavy tureckých občanů k zisku parlamentních křese.¹³⁸

4.2 Populace Turecka

Populace Turecka roku 2011 dosahovala počtu 74 724 269 lidí a do roku 2015 vzrostla o více než čtyři miliony. To znamená, že v roce 2015 bylo Turků 78 741 053. V budoucnu lze očekávat další zvyšování turecké populace vzhledem k poměrně velkému počtu Turků mladších 15 let (v roce 2015 jich bylo 18 886 220). Turecký statistický úřad ve svých statistikách nepočítá s přítomností Syřanů a dalších uprchlíků.¹³⁹

Jaká je populace Turků v jihovýchodních tureckých provinciích s vysokým výskytem syrských a dalších uprchlíků a také s nejvyšší koncentrací center dočasné ochrany? V provincie Hatay, Gaziantep, Kilis a Şanlıurfa byla turecká populace v roce 2011 počítána na 5 068 525 osob a v roce 2015 dosáhla počtu 5 488 318 osob. Z provincií nejvíce ovlivněných syrskými i jinými uprchlíky byla roku 2015 nejlidnatější provincie Gaziantep: 1 931 836 a druhá nejlidnatější byla v témže roce provincie Şanlıurfa: 1 892 320. Naopak nejméně lidnatá byla roku 2015 provincie

¹³⁶ Trouble Next Door: Iraq, Syria and Islamic state by Sezin Öney. *YouTube – Talking TR*. 28. 11. 2014.

¹³⁷ ŞENER, A. The Analysis of 2014 Local Elections of Turkey. *Centrum for Policy Analysis and Research on Turkey*.

¹³⁸ Trouble Next Door: Iraq, Syria and Islamic state by Sezin Öney. *YouTube – Talking TR*. 28. 11. 2014.

¹³⁹ Population by Years, Age group and Sex, Census of Population – ABPRS. *Turkish Statistical Institute*.

Kilis s 130 655 obyvateli. Populace provincie Hatay dosáhla roku 2015 počtu 1 533 507.¹⁴⁰

Druhá nejvíce uprchlíky ovlivněná oblast tureckého jihovýchodu, skládající se z provincií Mersin, Adana, Osmaniye, Kahramanmaraş a Mardin, měla roku 2011 6 080 344 obyvatel a v roce 2015 dosáhla populace počtu 6 334 462. Největší počet obyvatel z druhé nejvíce uprchlíky ovlivněné oblasti měla provincie Adana: v roce 2015 dosáhla množství 2 183 167. Méně zalidněné byly provincie Mersin a Kahramanmaraş, v roce 2015 dosáhla populace v Mersinu 1 745 221 a v Kahramanmaraşı 1 096 610. Ve stejném roce měla počet obyvatel provincie Mardin: 796 591 a populačně nejmenší byla roku 2015 provincie Osmaniye: 512 873.¹⁴¹

Populace provincií Hatay, Gaziantep, Kilis a Şanlıurfa spolu s populací provincií Mersin Adana, Osmaniye Kahramanmaraş a Mardin dosáhla roku 2015 počtu 11 822 780, to znamená, že jejich populace v roce 2015 přesahovala 15 procent z celkové populace Turecka.¹⁴²

Turecký statistický úřad neuvádí ve svých statistikách národnosti, ani celkově v Turecku, ani podle provinciích. Takže podle dostupných oficiálních údajů nelze zjistit národnostní složení v jihovýchodních tureckých provinciích. Což je na škodu analýze volebních výsledků.

4.3 Volební kampaně a uprchlíci v červnových parlamentních volbách 2015

V červnových parlamentních volbách minulého roku byly největšími tématy kampaní politických stran stav turecké ekonomiky a R. T. Erdoğanovo jednání, které přesahovalo rámec prezidentských pravomocí. Politické strany nevnášely do červnových volebních kampaní uprchlické téma plošně ve všech provinciích Turecka, nicméně v jihovýchodní oblasti Turecka se zejména kampaně dvou hlavních opozičních stran zaměřovaly na Syřany a na další osoby pod dočasnou ochranou. Zisk opozičních stran v provinciích nejvíce ovlivněných Syřany a jinými uprchlíky byl větší, než v předcházejících parlamentních volbách ve stejné oblasti. Strana AKP

---

¹⁴⁰ Population of Provinces by Years. *Turkish Statistical Institute.*

¹⁴¹ Tamtéž.

¹⁴² Population by Years, Age group and Sex, Census of Population - ABPRS. *Turkish Statistical Institute.* A zároveň: Population of Provinces by Years. *Turkish Statistical Institute.*

krátce před červnovými volbami omezila svobodu pohybu pro osoby pod dočasnou ochranou, čímž zmírnila vliv protiuprchlické kampaně hlavních opozičních stran.¹⁴³

Strana CHP měla všeobecně dobré vztahy se syrskou vládou Bašára Asada, proto její postoj byl zaměřen proti Syřanům v Turecku. CHP kampaň v provincii Mersin volala po repatriaci „*všech lidí do míst, kde se narodili.*“ Vůdce strany CHP Kemal Kiliçdaroglu během volebních kampaní na jihovýchodě Turecka několikrát obvinil vládnoucí stranu Turecka AKP, že plánovala destabilizovat syrskou vládu, a proto pozvala Syřany do Turecka. V CHP kampaních se o Syřanech nemluvilo v souvislosti s dočasnou ochranou, ani nebyli nazýváni jako uprchlíci, ale jako „*naši syrští bratři.*“ Ve volebních analýzách byl postoj strany CHP k uprchlíkům označován za jim nejvíce nepřátelský.¹⁴⁴

MHP ve svých jihovýchodních volebních kampaních spojila protiuprchlickou rétoriku se sliby zvýšení turismu, v provincii Gaziantep její kampaň hlásala, že „*pět set tisíc Syřanů půjde pryč a přijde pět set tisíc turistů.*“ Dále ve svých kampaních označila uprchlíky za příčinu zvyšování cen nemovitostí a příčinu vzrůstající nezaměstnanosti místních lidí. MHP celkově nesouhlasila s tureckou politikou „*otevřených dveří.*“¹⁴⁵

Čtvrtá nejsilnější strana Turecka, HDP, se ve svých kampaních v jihovýchodních provinciích na uprchlíky nezaměřovala, anebo k nim zaujala smířlivý postoj. Vysvětlením může být cíl strany HDP, tedy vstup do parlamentu, namísto boje o parlamentní křesla v jihovýchodních provinciích.¹⁴⁶

4.4 Parlamentní volby 2011, 7. 6. 2015 a 1. 11. 2015

Parlamentní volby budou v této části diplomové práce zkoumány troje: 2011, 7. 6. 2015 a 1. 11. 2015, z důvodu celkového obrazu parlamentních voleb.

K parlamentním volbám 2011 se registrovalo 52 806 322 tureckých občanů, k volbám přišlo 43 914 948 voličů a počet platných hlasů dosáhl počtu 42 941 763. Míra participace ve volbách 2011 byla spočítána na 83,2 procent. K parlamentním volbám ze dne 7. 6. 2015 se registrovalo 56 608 817 tureckých občanů, k volbám

¹⁴³ BLASER, N. a DYKE, J. What do Turkish elections mean for Syrian refugees? *Irin News*. 9. 6. 2015.

¹⁴⁴ Tamtéž.

¹⁴⁵ Tamtéž.

¹⁴⁶ Tamtéž.

přišlo 47 507 467 voličů a platných hlasů bylo 46 163 243. Míra participace ve volbách 7. 6. 2015 dosáhla 83,9 procent. K parlamentním volbám ze dne 1. 11. 2015 se registrovalo 56 949 009 tureckých občanů, k volbám přišlo 48 357 695 voličů a platných hlasů bylo 47 840 231. Míra participace v předčasných parlamentních volbách roku 2015 byla 85,2 procent.¹⁴⁷

4.4.1 Celkové výsledky parlamentních voleb

AKP v roce 2011 získala 49,8 procent hlasů, což znamená, že byla volena 21 399 082 hlasy a získala 327 křesel v parlamentu z celkového počtu 550 křesel. V parlamentních volbách ze dne 7. 3. 2015 získala strana AKP 40,9 procent hlasů, to je 18 867 411 hlasů, čímž získala 258 křesel v tureckém parlamentu. V předčasných volbách roku 2015 se zisk AKP zvýšil na 49,5 procent hlasů, to znamená, že byla volena 23 681 926 hlasy, čímž získala 317 křesel v parlamentu.¹⁴⁸

Strana CHP měla ve třech posledních parlamentních volbách konstantní zisk hlasů a tím i parlamentních křesel. V roce 2011 získala strana CHP 26 procent hlasů, to odpovídá 11 155 972 hlasům, získala tak 135 křesel v parlamentu. Ve volbách ze dne 7. 6. 2015 získala CHP 25 procent hlasů, to znamená, že byla volena 11 518 139 voliči a tím získala 132 křesel v parlamentu. V parlamentních volbách z 1. 11. 2015 získala CHP 25,3 procenta hlasů, to znamená, že byla volena 12 111 812 hlasy a získala tak 134 křesel v parlamentu.¹⁴⁹

V parlamentních volbách roku 2011 se do parlamentu dostalo 35 nezávislých kandidátů, strana HDP byla založena až roku 2012.¹⁵⁰ V parlamentních volbách ze dne 7. 6. 2015 získala HDP 13,1 procent hlasů, to je 6 058 489 hlasů a tím získala 80 křesel v parlamentu. V následujících listopadových parlamentních volbách byla HDP volena 5 148 085 hlasy, což přepočítáno na procenta znamená 10,8 procent, a tím získala 59 křesel v parlamentu.¹⁵¹

---

¹⁴⁷ Number of Votes Received by Political Parties and Independents. *Turkish Statistical Institute*.

¹⁴⁸ Number of Votes Received by Political Parties and Independents. *Turkish Statistical Institute*. A zároveň: Number of Representatives Won by Political Parties and Independents. *Turkish Statistical Institute*.

¹⁴⁹ Tamtéž.

¹⁵⁰ LETSCH, C., LOUTER, D., LYONS, K. a NARDELLI, A. Turkey election 2015: a guide to the parties, polls and electoral system. *The Guardian*. 28. 10. 2015.

¹⁵¹ Number of Votes Received by Political Parties and Independents. *Turkish Statistical Institute*. A zároveň: Number of Representatives Won by Political Parties and Independents. *Turkish Statistical Institute*.

Strana MHP v parlamentních volbách 2011 získala 13 procent hlasů, to je 5 585 513 hlasů, a tím získala 53 křesel v parlamentu. V červnových parlamentních volbách roku 2015 získala MHP 7 520 006 hlasů, což je 16,3 procent, a tím získala 80 křesel v parlamentu. V listopadových parlamentních volbách 2015 byla MHP volena 5 694 136 hlasy, což znamená, že získala 11,9 procent hlasů a tím jí bylo přiděleno 40 křesel v parlamentu.¹⁵²

4.4.1.1 Závěry z výsledků parlamentních voleb 2011 a 7. 6. 2015

Porovnání výsledků parlamentních voleb 2011 s výsledky červnových parlamentních voleb 2015 ukázalo, že AKP ztratila 69 parlamentních křesel, čímž ztratila i parlamentní většinu k jednostrannému sestavení vlády, CHP ztratila 3 parlamentní křesla a MHP získala 27 parlamentních křesel. HDP, která se v červnu 2015 poprvé účastnila parlamentních voleb, získala v červnových parlamentních volbách o 45 parlamentních křesel více než nezávislí kandidáti v parlamentních volbách roce 2011. Výsledky červnových parlamentních voleb 2015 ukázaly změnu v preferencích voličů oproti předchozím parlamentním volbám. Ovšem změna pravděpodobně nesouvisela pouze s tureckou uprchlickou krizí, ale důležitými faktory, které se v červnových volbách 2015 promítly, byly horšící se ekonomická situace, snahy AKP změnit turecký politický systém, přechod Güllenovského hnutí do opozice vůči vládnoucí straně AKP v roce 2013 a volební účast nové politické strany HDP.¹⁵³

4.4.1.2 Závěry z výsledků parlamentních voleb ze 7. 6. 2015 a 1. 11. 2015

Porovnání výsledků červnových parlamentních voleb 2015 s listopadovými parlamentními volbami 2015 ukázalo, že AKP získala o 59 parlamentních křesel více, CHP získala o 2 křesla více, MHP ztratila 40 parlamentních křesel a HDP ztratila 21 křesel. V listopadových parlamentních volbách se odrazila zhoršená bezpečnostní situace Turecka, jak výbuchy, tak zákazy vycházení v rámci vládou deklarovaného boje proti PKK, zhoršená ekonomická situace, migrační krize v Turecku i v EU a zhroucení vyjednávání o koaliční vládě.¹⁵⁴

---

¹⁵² Number of Votes Received by Political Parties and Independents. Turkish Statistical Institute. A zároveň: Number of Representatives Won by Political Parties and Independents. Turkish Statistical Institute.

¹⁵³ Tamtéž.

¹⁵⁴ Tamtéž.

Z předčasných parlamentních voleb z listopadu 2015 vyšla strana AKP vítězně a s 317 křesly získala v 550 křeslovém tureckém parlamentu opět většinu. Nový premiér, A. Davutoğlu prohlásil, že „*Turecko se stalo stabilním ostrovem, útočištěm, pro všechny lidi z regionu (Blízkého východu) ohrožené násilím a terorismem.*“¹⁵⁵ Největší výzvou pro nově zvolenou vládu bude začlenit uprchlíky, kteří tvořili v listopadu 2015 zhruba pět procent turecké populace, do pracovního procesu způsobem, který by podpořil ekonomiku republiky k dlouhodobému růstu. V zájmu zlepšení ekonomiky prezentovala Ankara již týden před volbami projekt s názvem „*Nové usídlování uprchlíků,*“ který se zaměřil na podporování pracovních příležitostí zkušených pracovníků z řad uprchlíků.¹⁵⁶ V lednu roku 2016 udělila turecká vláda Syřanům, registrovaným na tureckém území pod dočasnou ochranou, pracovní povolení. Zapojením Syřanů do pracovního trhu Turecka by turecká vláda chtěla zlepšit ekonomickou situaci své země.¹⁵⁷

4.4.2 Výsledky parlamentních voleb v provinciích Hatay, Gaziantep, Kilis a Şanlıurfa

Provincie, které mají největší podíl syrských a dalších uprchlíků, Hatay, Gaziantep, Kilis a Şanlıurfa, jsou v tureckém parlamentu zastoupeny 36 křesly. Trend červnových parlamentních voleb 2015 byl takový, že strana AKP získala v čtyřech výše zmíněných provinciích méně hlasů ve prospěch zbývajících tří úspěšných parlamentních stran, aby pak v předčasných volbách v listopadu 2015 posílila na úkor ostatních úspěšných parlamentních stran. AKP byla nejsilnější stranou ve zkoumaném regionu. V parlamentních volbách z roku 2011 získala 26 křesel z 36 možných, v červnových volbách získala 18 křesel a v předčasných volbách 2015 získala 24 křesel. Ve vybrané oblasti, ve všech třech volbách, vyhrála strana AKP v každé provincii. Druhá nejsilnější strana parlamentu, CHP, měla v třech zkoumaných volbách konstantní vývoj, získala pokaždé 6 křesel. Tradičně je CHP silná v provinciích Hatay a Gaziantep, největší výkyv měla v provincii Kilis, kde v červnových volbách 2015 ztratila hlasy na úkor strany MHP. MHP je třetí nejsilnější stranou parlamentu, čemuž odpovídal i procentuální zisk hlasů z obou parlamentních voleb 2015 v provinciích Hatay, Gaziantep, Kilis a Şanlıurfa, nicméně v počtu křesel

¹⁵⁵ LEPESHKA, D. The AKP's Golden Opportunity, Erdogan's Victory and Turkey's Open-Door Policy. *Foreign Affairs*. 2. 11. 2015.

¹⁵⁶ Tamtéž.

¹⁵⁷ YİNANÇ, B. AFAD's projects for the 3 billion euro fund presented to EU. *Hurriyet Daily News*. 7. 3. 2016.

z této oblasti se MHP zařadila až za stranu HDP. MHP získala v parlamentních volbách roku 2011 dvě parlamentní křesla, v červnových volbách minulého roku získala 4 křesla a v předčasných volbách minulého roku získala 2 křesla. MHP byla ve všech třech minulých volbách druhou nejsilnější stranou v provincii Kilis a v červnových volbách 2015 byla druhou nejsilnější stranou v provincii Gaziantep. Strana HDP získala v červnových parlamentních volbách 2015 osm křesel a v listopadových volbách téhož roku získala 4 křesla. Strana HDP je nejsilnější v provincii Şanlıurfa, kde v červnových volbách 2015 získala 6 křesel, jako druhá nejsilnější strana provincie. Volební oblíbenost strany HDP v provincii Şanlıurfa je možné vysvětlit její polohou na východě země, jihozápadně od provincie Diyarbakır.¹⁵⁸ Druhou nejsilnější provincií v rámci zisku hlasů a křesel pro stranu HDP ze zkoumané oblasti je provincie Gaziantep.¹⁵⁹

4.4.3 Výsledky parlamentních voleb v provinciích Mersin, Adana, Osmaniye, Kahramanmaraş a Mardin

Druhá nejvíce uprchlíky ovlivněná oblast se skládá z provincií Mersin, Adana, Osmaniye, Kahramanmaraş a Mardin. Trend hlasování v této skupině provincií odpovídá hlasování v předchozí skupině provincií. Podle zisku parlamentních křesel ve všech třech minulých volbách zaznamenala strana AKP jen minimální výkyvy. V roce 2011 získala strana AKP z druhé uprchlíky nejvíce ovlivněné oblasti 21 křesel z možných 43 křesel v oblasti, v červnových volbách 2015 získala 17 křesel a ve volbách minulého listopadu získala 21 křesel. Strana CHP získala v parlamentních volbách 2011 9 křesel, v červnových volbách 2015 získala 7 křesel a v listopadových volbách minulého roku získala 8 křesel. Strana MHP v parlamentních volbách 2011 získala 8 křesel, v červnových volbách 2015 získala 10 křesel a v předčasných volbách minulého roku získala 8 křesel. Strana HDP získala v červnových volbách 2015 9 křesel a v listopadových volbách téhož roku získala 6 křesel v parlamentu.¹⁶⁰ V parlamentních volbách v roce 2011 vyhrála v téměř všech provinciích strana AKP, výjimku tvořila provincie Mardin, ve které vlivem své geografické polohy¹⁶¹ zvítězili

¹⁵⁸ Provincie Diyarbakır je jednou z hlavních kurdevských oblastí Turecka. Viz: V souvislostech – Petr Kučera: Turecko po Volbách. 103. díl. *Televize NOE*.

¹⁵⁹ 2011 Yılı Genel Seçim Sonuçları. *Hürriyet*. A zároveň: Turkish General Election 2015. *Hürriyet Daily News*. A zároveň: 1 Kasım 2015 Seçimleri. *NTV*.

¹⁶⁰ Tamtéž.

¹⁶¹ Provincie Mardin sousedí ze severu s provincií Diyarbakır a ze západu s provincií Şanlıurfa.

kurdští nezávislí kandidáti.¹⁶² V červnových volbách 2015 Turci hlasovali pro změnu dosavadní vlády. Kromě provincie Mardin, ztratila strana AKP také provincie Mersin a Osmaniye. V Mersinu měla tradičně silné postavení strana CHP a v červnových volbách 2015 o tři procenta zvítězila nad stranou AKP. V provincii Osmaniye zvítězila strana MHP o dvě procenta nad vládoucí stranou.¹⁶³ Nicméně po neúspěchu koaličních rozhovorů v listopadu 2015 volili Turci stabilitu pod vedením AKP, kromě provincie Mardin.¹⁶⁴

4.4.3.1 Závěry z parlamentních voleb 2011 a 6. 7. 2015 na jihovýchodě Turecka

Výsledky parlamentních voleb v jihovýchodních provinciích Turecka. Porovnání výsledků parlamentních voleb roku 2011 s výsledky červnových parlamentních voleb 2015 v provinciích Hatay, Gaziantep, Kilis, Şanlıurfa, Mersin, Adana, Osmaniye, Kahramanmaraş a Mardin ukazuje, že AKP ztratila 12 parlamentních křesel, CHP ztratila 2 parlamentní křesla a MHP získala 4 parlamentní křesla. HDP získala v červnových parlamentních volbách 2015 o 10 parlamentních křesel více, než nezávislí kandidáti v parlamentních volbách 2011. Při rozdělení jihovýchodní oblasti Turecka na dvě části podle míry ovlivnění uprchlíků dané oblasti se ztráta hlasů AKP projevila v prvně zkoumané skupině provincií: Hatay, Gaziantep, Kilis a Şanlıurfa. Naopak CHP měla právě v oblasti provincií Hatay, Gaziantep, Kilis a Şanlıurfa stejné volební výsledky, i když v jihovýchodní oblasti Turecka začlenila do svých předvolebních kampaní protiuprchlickou tematiku.¹⁶⁵

Ve výsledcích voleb v jihovýchodních provinciích Turecka se neodrážela pouze uprchlická tematika, nicméně opoziční strany CHP a MHP v předvolebních kampaních využily protiuprchlická témata. CHP ztratila ve volbách jedno křeslo v provincii Kahramanmaraş ve prospěch strany MHP a jedno křeslo v provincii Mersin ve prospěch stran MHP a HDP. Tudíž lze tvrdit, že protiuprchlické téma v předvolebních kampaních CHP nevedlo k zisku parlamentních křesel. Naopak strana MHP získala po jednom křeslu v provinciích Gaziantep a Kilis na úkor strany AKP a po jednom křeslu získala také v provinciích Kahramanmaraş na úkor strany CHP a získala jedno křeslo v provincii Mersin na úkor stran AKP a CHP. Z toho je vidět, že

¹⁶² 2011 Yılı Genel Seçim Sonuçları. *Hürriyet*.

¹⁶³ Turkish General Election 2015. *Hürriyet Daily News*.

¹⁶⁴ 1 Kasım 2015 Seçimleri. *NTV*.

¹⁶⁵ 2011 Yılı Genel Seçim Sonuçları. *Hürriyet*. A zároveň: Turkish General Election 2015. *Hürriyet Daily News*. A zároveň: 1 Kasım 2015 Seçimleri. *NTV*.

strana MHP se ve svých předvolebních kampaních vymezila proti uprchlické politice strany AKP úspěšněji než strana CHP.¹⁶⁶

4.4.3.2 Závěry z parlamentních voleb 6. 7. 2015 a 1. 11. 2015 na jihovýchodě Turecka

Porovnání výsledků červnových parlamentních voleb 2015 s listopadovými volbami 2015 v provinciích Hatay, Gaziantep, Kilis, Şanlıurfa, Mersin, Adana, Osmaniye, Kahramanmaraş a Mardin ukázalo, že AKP získala o 10 parlamentních křesel více, CHP získala o 1 křeslo více, MHP ztratilo 4 křesla a HDP ztratilo 7 křesel. CHP si polepšila o jedno parlamentní křeslo v provincii Mersin. MHP ztratilo po jednom křesle v provinciích Gaziantep, Kilis, Mersin a Kahramanmaraş. HDP ztratila tři křesla v provincii Şanlıurfa a v provinciích Gaziantep, Mersin, Adana a Mardin ztratila po jednom křesle. Uprchlické téma se v listopadových volbách 2015 v jihovýchodních provinciích spíše neodrazilo, lze se domnívat, že větší vliv na výsledky voleb měly obavy o politickou i bezpečnostní stabilitu země, a proto byla ve volbách upřednostněna jednotná vláda AKP.¹⁶⁷

4.5 CHP a uprchlické strategie

Strana CHP přišla na konci roku 2015 s návrhem na řešení problémů Turecka na rok 2016, ve kterém mimo jiné uvedla, že Syřané přítomní v Turecku jsou příčinou vzrůstající turecké nezaměstnanosti.¹⁶⁸ Vůdce CHP se ohradil proti nařčení z nepřátelského postoje své strany k Syřanům v Turecku, namísto toho označil postoj současné vládnoucí strany AKP za nepřátelský k Syřanům. Nepřátelství strany CHP je odvozováno od názorů Kemala Kiliçdarogla, který by všechny Syřany poslal zpět do Sýrie. Avšak K. Kiliçdaroglu zdůraznil nutnost nejprve se zasadit o mír a bezpečí v Sýrii, aby bylo možné Syřany poslat zpět do jejich domovů. Což strana AKP provozovala až do současnosti přesně obráceně, podle mínění Kemala Kiliçdarogla podporovala ničení syrských obydlí a vítala Syřany v Turecku.¹⁶⁹ V podobném duchu se na podzim minulého roku vůdce opoziční strany CHP vyjádřil o EU, která se nesnažila efektivně ukončit občanskou válku v Sýrii, ale usilovala jen o ukončení důsledků syrské občanské války a migračních cest uprchlíků do EU, které oslabily

¹⁶⁶ 2011 Yılı Genel Seçim Sonuçları. *Hürriyet*. A zároveň: Turkish General Election 2015. *Hürriyet Daily News*. A zároveň: 1 Kasım 2015 Seçimleri. *NTV*.

¹⁶⁷ Tamtéž.

¹⁶⁸ DEMIRTAŞ, S. CHP calls on the gov't to work together in 2016 to end pessimism." *Hurriyet Daily News*. 25. 12. 2015.

¹⁶⁹ CHP slams Erdoğan over 'shift' in migrant policy. *Hurriyet Daily News*. 11. 2. 2016.

EU. EU zvolila pouze částečné řešení uprchlické krize v podobě dohody s Tureckem, úplným řešením by bylo zasadit se o ukončení syrské občanské války a následné znovu vybudování Sýrie.¹⁷⁰

Jak se dohoda o uprchlících mezi EU a Tureckem stále podrobněji dojednávala, turecká opoziční strana CHP s ní více vyjadřovala svůj nesouhlas. Kemal Kiliçdaroglu zdůrazňoval, že řešením uprchlické krize je ustanovit v Sýrii mír a obnovit zemi, aby se Syřané mohli vrátit zpět do Sýrie. Prohlásil dohodu za neetickou, a proto ji Turecko nemůže přijmout, ani kdyby EU nabízela Turecku o deset miliard euro více.¹⁷¹ Kemal Kiliçdaroglu popsal dohodu mezi EU a Tureckem o uprchlících jako záměr vytvořit z Turecka koncentrační tábor pro uprchlíky.¹⁷²

V předvečer podepsání EU-turecké dohody o uprchlících Kemal Kiliçdaroglu oznámil, že se Turecko podle dohody o uprchlících stane vyrovnávacím územím mezi Evropou a Blízkým východem, a proto by bylo pro Turecko lepší, kdyby se zbavilo všech uprchlíků. Označil EU-tureckou dohodu o uprchlících za jdoucí proti lidským právům a popírající veškerou důstojnost. V důsledku dohody označil Evropany za nemorální. Kemal Kiliçdaroglu nadhodil myšlenku, jak by mezinárodní společnost reagovala, kdyby Turecko uzavřelo dohodu s EU, ve které by Turecko za šest miliard euro poslalo všechny Syřany, Afgánce a Pákistánce do EU. K. Kiliçdaroglu varoval před vybíráním a přesídlováním vzdělaných Syřanů do EU, zatímco všechny nevzdělané Syřany ponechá EU v Turecku.¹⁷³

4.6 MHP a uprchlická strategie

V rámci předvolební kampaně vůdce strany MHP Devlet Bahçeli v provincii Elaziğ srovnával dosavadní přístup turecké strany AKP k financování uprchlíků a vlastních tureckých občanů. Devlet Bahçeli kritizoval, že AKP financovala deště v Somálsku, kolektivní svatební obřad v Palestině, pomoc syrským uprchlíkům v Turecku a pomoc pro Myanmar, zatímco nenacházela finanční pomoc pro své vlastní občany pracující za minimální mzdu a pro místní zemědělce.¹⁷⁴

¹⁷⁰ Syrian migrants now Europe's problem, CHP leader says. *Hurriyet Daily News*. 2. 10. 2015.

¹⁷¹ MUNYAR, V. Turkey should not be Europe's 'concentration camp': CHP leader. *Hurriyet Daily News*. 26. 10. 2015.

¹⁷² Turkey not EU's 'concentration camp': CHP leader. *Hurriyet Daily News*. 3. 12. 2015.

¹⁷³ BAŞARAN, R. Turkey's opposition leader blasts migrant deal, proposes giving 6 bln euros to EU. *Hurriyet Daily News*. 11. 3. 2016.

¹⁷⁴ MHP head: Gov't finds cash to aid Myanmar, but not our farmers. *Hurriyet Daily News*. 2. 6. 2015.

Strana MHP podpořila vládnoucí stranu AKP po sestřelení ruského válečného letadla, protože je přesvědčena, že Turecko má právo bránit vlastní vzdušný prostor. Vůdce MHP Devlet Bahçeli odmítl námitky, že sestřelené ruské letadlo provádělo operace proti ISIL. Namísto toho uvedl, že ruské letadlo Su-24 cílilo na Turkmeny,¹⁷⁵ i proto mělo Turecko právo chránit své spojence v Sýrii. Devlet Bahçeli označil ruskou reakci na sestřelení Su-24 za skandální a přehnanou.¹⁷⁶

Naopak strana MHP nesouhlasila s AKP snahou dosáhnout dohody s EU o uprchlících. Devlet Bahçeli řekl, že záměrem, který EU sleduje dohodou o uprchlících, je uzamknout v Turecku všechny problémy, se kterými si sama neví rady. Vůdce strany MHP podotkl, že dohoda o uprchlících vytvoří z Turecka koncentrační tábor uprchlíků. D. Bahçeli varoval tureckého premiéra A. Davutoğlu, že dohoda o uprchlících zničí tureckou kulturní jednotu.¹⁷⁷

V návaznosti na teroristické útoky v Turecku D. Bahçeli naléhal na vládu AKP, aby s ohledem na bezpečnost tureckých občanů přehodnotila a zefektivnila kontrolu vstupů syrských uprchlíků do Turecka a řízení jejich přesídlování v rámci země. Vůdce strany MHP zhodnotil dosavadní řízení uprchlické krize v Turecku jako nahodilé a nezodpovědné, vedoucí k vážnému sociálnímu, ekonomickému a bezpečnostnímu ohrožení Turecké republiky. Zdůraznil nutnost přehodnotit způsob boje proti organizaci PKK, aby rovněž nevedl k další destabilizaci země, což by dohromady mělo vážné bezpečnostní následky. D. Bahçeli kritizoval neochotu strany AKP efektivně řešit horšící se bezpečnostní situaci Turecka a neochotu přehodnotit svůj přístup řízení uprchlické krize v Turecku. Jako příčinu horšící se bezpečnostní situace Turecka neoznačuje strana MHP pouze uprchlickou krizi vzešlou ze syrské občanské války, ale také způsob řízení uprchlické krize ze strany turecké vládnoucí strany AKP.¹⁷⁸

---

¹⁷⁵ Turkmenové jsou syrští sunnitští muslimové tureckého původu. Viz: ALDOGAN, S. The downing of the russian fighter jet by the turkish air force signifies a further deterioration of the situation... *Global Independent Analytics* 25. 11. 2015.

¹⁷⁶ Turkey's MHP calls Russia's tit-for-tat a 'scandal,' stresses support for ruling AKP. *Hurriyet Daily News*. 1. 12. 2015.

¹⁷⁷ Tamtéž.

¹⁷⁸ Turkey's nationalist leader blames gov't for flaws in refugee policy upon ISIL Istanbul attack. *Hurriyet Daily News*. 13. 1. 2016.

4.7 HDP a uprchlické názory

Selahatin Demirtaş, jeden z hlavních představitelů strany HDP, kritizoval EU za její, podle něho krátkozrakou, dohodu o uprchlících s Tureckem, která nepřispěje k řešení uprchlické krize, jednak proto, že R. T. Erdoğan není ochoten, ani schopen zastavit migraci uprchlíků do EU, a pak proto, že R. T. Erdoğan podporuje konflikt v Sýrii vyzbrojováním a chráněním skupiny an-Nusra. Vůdce strany HDP rozhořčil přístup EU k Turecku, který se řídil snahou dosáhnout uprchlické dohody i za cenu přehlížení a de facto schvalování tureckého vládního násilí proti Kurdům v jihovýchodních provinciích Turecka.¹⁷⁹ Proto Selahatin Demirtaş kritizoval EU, že zachází s lidskými právy jako s nástrojem vyjednávání k dosažení svých mezinárodních zájmů. S. Demirtaş prohlásil, že si nemyslí, že EU by mohla ovlivnit Turecko k většímu prosazování lidských práv a zastavení vládního násilí proti Kurdům, protože se nedokáže vypořádat ani se svými vlastními starostmi. Selahatin Demirtaş volal EU k přezkoumání vlastního jednání podle vlastních Kodaňských kritérií¹⁸⁰ a podle lidských práv.¹⁸¹

Poté obrátil S. Demirtaş svoji kritiku ke vztahu USA s tureckou vládou AKP. Po předčasných listopadových parlamentních volbách Obama telefonicky pogrataloval R. T. Erdoğanovi k vítězství ve volbách. Přičemž S. Demirtaş podotkl, že tím USA v podstatě podpořila změnu tureckého politického systému vlády z parlamentního na prezidentský, protože volební vítězství patřilo A. Davutoğlumu, jakožto předsedovy strany AKP. Prezident Turecké republiky má být podle tureckých zákonů nadstranický.¹⁸²

4.8 Odpověď AKP na opoziční kritiku EU-turecké dohody

Na opoziční kritiku EU-turecké uprchlické dohody reagoval premiér A. Davutoğlu vysvětlením, že bezvízový styk s EU zeměmi Schengenského prostoru je padesát až šedesát let starý sen tureckých občanů, který jeho strana, AKP, chce uskutečnit. Turecký parlament pro začátek platnosti bezvízového styku od června

¹⁷⁹ EU ignoring rights abuses in Turkey for migrant deal: HDP. *Hurriyet Daily News*. 17. 2. 2016.

¹⁸⁰ Kodaňská kritéria byla stanovena v roce 1993 a vymezila tři body, které musejí být splněna státem, který chce získat členství v EU. Prvním kritériem je garance demokracie, čili chránění práv menšin a lidských práv všeobecně státními institucemi. Druhým kritériem je, aby stát měl stabilní a konkurenceschopné hospodářství. A třetím kritériem je podrobit se závazkům, které z členství v EU vyplývají. Viz: Kodaňská kritéria (vstupní kritéria). Vláda České republiky: *Euroskop*.

¹⁸¹ BAŞARAN, R. HDP co-chair blasts EU, US for relations with Turkish gov't. *Hurriyet Daily News*. 9. 12. 2015.

¹⁸² Tamtéž.

2016 musí do 1. května téhož roku schválit právní náležitosti. Proto A. Davutoğlu vyzval opozici, aby neblokovala jednání o právních přípravách na bezvízový styk Turecka s EU zeměmi Schengenského prostoru.¹⁸³

4.9 Bezpečnostní ohrožení Turecka

Bezpečnostní situace Turecka vyplývá z celkové bezpečnostní situace regionu Blízkého východu, zejména z bezpečnostní situace Sýrie a Iráku, států sousedících s Tureckem. S rostoucím počtem Syřanů v Turecku se zvyšovaly obavy z míry kontroly tureckých hranic se Sýrií. Podle tureckého politologa Gökhana Bacika je nutné hranice mezi Tureckem a Sýrií chránit z obou stran, jednostranné střežení turecko-syrské hranice není efektivní pro bezpečnost Turecka.¹⁸⁴ Na zřizování táborů pro příchozí Syřany a jiné uprchlíky dopadala snad jediná kritika upozorňující na jejich blízkost od turecké hranice se Sýrií.¹⁸⁵

Syřané v Turecku byli považováni za zatížení turecké bezpečnostní situace, která se od června roku 2015 projevovala bombovými útoky. K těmto teroristickým činům se přihlásil nejčastěji ISIL, méně často PKK. ISIL i PKK jsou podezřelé ze spáchání ostatních bombových útoků v Turecku, ke kterým se nikdo nepřihlásil. S ohledem na syrské uprchlíky v Turecku je spojen případ bombového útoku v Ankaře ze dne 17. 2. 2016, při kterém bylo usmrceno dvacet sedm příslušníků turecké bezpečnosti a jeden civilista. Turecké bezpečnostní složky identifikovaly pachatele únorového bombového útoku v Ankaře jako Syřana jménem Sálíh Muhammed Neccar, který byl tureckými úřady registrován roku 2014 jako uprchlík pocházející ze Sýrie. Turecký prezident i premiér tvrdili, že Sálíh Muhammed Neccar byl napojen na YPG¹⁸⁶ a v Turecku se spojil s PKK. PKK, PYD¹⁸⁷ i zastřešující

¹⁸³ BAŞARAN, R. Turkey's opposition leader blasts migrant deal, proposes giving 6 bln euros to EU. *Hurriyet Daily News*. 11. 3. 2016.

¹⁸⁴ Gökhan Bacik: Trouble Next Door: Iraq, Syria and Islamic state. *YouTube – Talking TR*. 28. 11. 2014.

¹⁸⁵ UNHCR pro uprchlické tábory uvádí, že pro zajištění bezpečnosti je třeba stavět uprchlické tábory minimálně padesát kilometrů od hranic. Viz: DİNÇER, O. B., FEDERICI, V., FERRIS, E., KARACA, S., KİRİŞÇİ, K. a ÇARMIKLI, E. Ö. *Turkey and Syrian Refugees: The Limits of Hospitality*, 8 s.

¹⁸⁶ YPG jsou syrskou kurdskou skupinou nazývanou Jednotky lidové obrany. Původní název YPG zní: Yekîneyên Parastina Gel. Viz: Transnational: KCK (*Koma Civakên Kurdistan / Group of Communities in Kurdistan*)... *JustPaste.It*. 2. 2. 2015.

¹⁸⁷ PYD je syrská kurdská organizace s názvem Strana demokratické unie. Arabský název PYD je حزب الاتحاد الديمقراطي kurdský název PYD je ,Partiya Yekîtiya Demokrat. Viz: PYD, Partiya Yekîtiya Demokrat. *PYD Rojava*.

organizace Kurdů KCK¹⁸⁸ odpovědnost za bombový útok v Ankaře odmítly.¹⁸⁹ Skutečnost, že pachatel bombového útoku vstoupil do Turecka se syrskou uprchlickou krizí a bezmála dva roky žil v Turecku pod statutem dočasné ochrany, spustila v Turecku diskuzi o bezpečnosti AFAD řízení uprchlické situace.¹⁹⁰ Mezitím se k výbuchu přihlásila organizace Černí jestřábi Kurdistánu (TAK),¹⁹¹ která uvedla, že vlastním pachatelem byl Abdulbaki Sömer. Bezpečnostní složky prověřily tvrzení Černých jestřábů Kurdistánu a zjistily, že Abdulbaki Sömer se narodil roku 1992 v turecké provincii Van, čas jeho odchodu do Sýrie nebyl uveden, nicméně díky testům DNA se podařilo určit pravou totožnost Sáliha Muhammeda Neccara jako Abdulbakiho Sömera. Na základě vyšetřování je turecká policie přesvědčena, že výbuch proběhl na přání členů PKK, konkrétně Mehmeta Doğana a İshaka Özçaptaua.¹⁹²

4.9.1 Politická reakce na teroristické útoky

Po výbuchu ze dne 17. 2. 2016 připravila vládnoucí strana AKP dokument odsuzující teroristické útoky, ve kterém vyjádřila své odhodlání vypořádat se s terorismem, který ohrožuje jednotu, mír a bezpečnost Turecka. Opoziční politické strany CHP a MHP dokument podepsaly, naproti tomu strana HDP dokument nepodepsala s odůvodněním, že vypracovaný dokument přehlíží teroristické násilí na Kurdech. HDP vyjádřila své odsouzení teroristických útoků i těch, které v dokumentu AKP zmíněny nebyly. HDP speciálně zmínila výbuch z června 2015 na shromáždění strany HDP v Diyarbakiru, poté útok na studentském shromáždění v Suruç z července 2015, který zabil třicet tři lidí, dále bombový útok z října 2015 na mírovém shromáždění v Ankaře a také terorismus vyvolaný zákazy vycházení na jihovýchodě Turecka. HDP obvinila vládu AKP, že schválně nezabránila násilným útokům na

¹⁸⁸ KCK je zastřešující kurdská organizace. Původní název organizace KCK je *Koma Civakên Kurdistan*. Viz: Transnational: KCK (*Koma Civakên Kurdistan / Group of Communities in Kurdistan*)... *JustPaste.It*. 2. 2. 2015.

¹⁸⁹ ASLAN, M. Who is behind the Ankara Explosion? *Global Independent Analytics*. 20. 2. 2016. A zároveň BENLİ, M. H. Ankara bomber infiltrated Turkey with fake ID: Report. *Hurriyet Daily News*. 23. 2. 2016.

¹⁹⁰ YİNAŇ, B. AFAD's projects for the 3 billion euro fund presented to EU. *Hurriyet Daily News*. 7. 3. 2016.

¹⁹¹ Název organizace Černí jestřábi Kurdisánu (TAK) v původním znění je *Teyrênbazê Azadiya Kurdistan*. Transnational: KCK (*Koma Civakên Kurdistan / Group of Communities in Kurdistan*)... *JustPaste.It*. 2. 2. 2015

¹⁹² BENLİ, M. H. Ankara bomber infiltrated Turkey with fake ID: Report. *Hurriyet Daily News*. 23. 2. 2016.

Kurdy a také z využívání protiteroristické rétoriky k ospravedlnění boje proti Kurdům na jihovýchodě Turecka.¹⁹³

Po březnových teroristických útocích pronesl prezident R. T. Erdoğan návrh na rozšíření právní definice terorismu v tom, smyslu, aby spolupracovníci teroristů byli také považováni za teroristy. Premiér A. Davutoğlu návrh podpořil s tím, že bude zakročeno proti všem, kteří se snaží ochromit Turecko násilím. Horšící se bezpečnost Turecka stále více zasahuje do svobod tureckých občanů. Nejvíce omezováni jsou kritici turecké vlády z řad opozičních politických stran, novinářů, akademiků a občanských aktivistů, kteří jsou zastrašováni a hrozí jim věznění. Osmi členům opozičních politických stran HDP a CHP hrozí odeprání politické imunity.¹⁹⁴

4.9.2 Zhodnocení vlivu syrských uprchlíků na bezpečnostní situaci Turecka

Bezpečnostní situace Turecka je vlivem velkého počtu Syřanů, Iráčanů a Afgánců, koncentrovaných na jihovýchodu země značně ztížená. Nicméně tato situace vychází z celkového vývoje bezpečnosti na Blízkém východě. Ani výbuch v Ankaře ze dne 17. 2. 2016, kdy pachatel prošel ze Sýrie do Turecka s uprchlickou vlnou, nevedl ke změně politiky turecké vlády. Zřejmě proto, že zásadní změna řízení syrské uprchlické krize v Turecku není možná s ohledem na neukončenou občanskou válku v Sýrii. A skutečnost, že pachatel Abdalbaki Sömer spolupracoval s organizací Černí jestřábi Kurdistanu (TAK) vedla tureckou vládu k důrazným vojenským akcím proti kurdským, v Turecku nezákonným, stranám.

4.10 Vliv uprchlíků na vztah Turecka a PKK

Uprchlíci nepřímo ovlivnili vztahy Turecka s kurdsou organizací PKK prostřednictvím EU. Tato část diplomové práce pojednává o vztahu Turecka a PKK a zkoumá změnu tohoto vztahu vlivem uprchlíků. Hlavní důraz kapitoly je soustředěn na obnovení bojů mezi Tureckem a PKK od srpna 2015 v jihovýchodním Turecku a na následnou reakci EU, která byla ovlivněna uprchlickou krizí.

4.10.1 Uvedení do problematiky vztahu Turecka a PKK

Vztahy Turecka a PKK byly většinou problematické, zejména kvůli kurdským požadavkům na samostatnost a tureckému omezování kurdských práv, což vedlo

---

¹⁹³ ASLAN, M. Who is behind the Ankara Explosion? *Global Independent Analytics*. 20. 2. 2016.

¹⁹⁴ DEMİRTAŞ, S. Turkey's deteriorating security-freedom balance. *Hurriyet Daily News*. 30. 3. 2016. A zároveň: Justice Ministry accelerates moves to lift HDP, CHP legislators' immunities. *Hurriyet Daily News*. 1. 4. 2016.

k oboustranným ozbrojeným střetům. V devadesátých letech minulého století změnilo PKK svůj cíl z nezávislosti na získání autonomie. Od roku 2002 ovlivňovala EU turecký přístup ke Kurdům v rámci příprav na zahájení vyjednávání o vstupu Turecka do EU, kdy EU kladla důraz na uplatňování Kodaňských kritérií. Vládnoucí strana AKP začala rétoricky otvírat tzv. „*kurdskou otázku*“, konkrétní právně-politické řešení však nepřinesla. Mírově se „*kurdská otázka*“ projednávala v letech 2009 – 2011 v Oslu, mírové rozhovory byly přerušeny násilným útokem PKK na turecké policisty v Silvanu, v provincii Diyarbakır. Další demokratické jednání začalo v březnu 2013 z iniciativy uvězněného vůdce PKK Abdullaha Öcalana, po kterém bylo vyhlášeno oboustranné zastavení palby ve prospěch politického řešení tzv. „*kurdské otázky*“.¹⁹⁵

4.10.2 Zákazy vycházení 2015 - 2016

Od července 2015, po tureckých parlamentních volbách, ve kterých AKP ztratila většinu v parlamentu, se mírové řešení tzv. „*kurdské otázky*“ zastavilo. Od 16. srpna 2015 až do 5. února 2016 turecká vláda vyhlášovala v několika městských oblastech jihovýchodního Turecka zákaz vycházení. Situace v jihovýchodním Turecku je monitorovaná tureckou humanitární organizací: „*The Human Rights Foundation of Turkey (TIHV)*.“ TIHV¹⁹⁶ ve svých zprávách zpracovala statistiky úmrtí civilistů v oblastech zasažených zákazy vycházení. Od 16. srpna 2015 do 5. února 2016 bylo vyhlášeno 58 zákazů vycházení, nejvíce byla zasažena města: Silvan, Dargecit, Nusaybin, Sur, Slopi, Cizre, Yüksekova, Lice a další. Města s největším počtem zákazů vyházení spadají do provincií: Diyarbakır, Mardin, Sirnak a Hakkari. Zákazy vycházení byly vyhlášovány bez udání konce platnosti, takže některé zákazy trvaly několik hodin, zatímco jiné několik desítek dní, přičemž nejdelší zákaz vycházení byl vyhlášen v městě Sur od 11. prosince až do 5. února, jak udává zpráva TIHV. Další dlouhodobé zákazy vycházení byly vyhlášeny ve městech Cizre a Silopi od 14. prosince až do 5. února, jak udává statistika TIHV.¹⁹⁷ V takto postižených oblastech zemřelo od 16. srpna až do 5. února 224 civilistů, přičemž počty civilních obětí narostly v období od 11. prosince do 5. února. TIHV neuvádí počty úmrtí

¹⁹⁵ ENSAROĞLU, Y. Turkey's Kurdish Question and the Peace Process. *Insight Turkey*, 12 – 15 s.

¹⁹⁶ Zkratka TIHV označuje Tureckou nadaci lidských práv, jejíž název v turečtině zní: Türkiye İnsan Hakları Vakfı. Viz: Türkiye İnsan Hakları Vakfı. Ankara: HRFT Headquarters.

¹⁹⁷ Recent Fact Sheet on Curfews in Turkey Between the dates 16 August 2015 – 5 February 2016. *Türkiye İnsan Hakları Vakfı*. 6. 2. 2016.

tureckých vojáků ani příslušníků YPS.¹⁹⁸ Vyhlášení zákazů vycházení probíhalo bez právního zakotvení od srpna až do 11. prosince 2015, kdy byla turecké armádě tato pravomoc přidělena.¹⁹⁹ Ačkoli není znám oficiální počet tureckých vojáků v provinciích Diyarbakır, Mardin, Sirnak a Hakkara, mluví se o přítomnosti zhruba deseti tisíců vojáků s množstvím vojenské techniky, kteří jsou soustředěni hlavně v oblasti Cizre, Silopi a Sur.²⁰⁰

Zastřešující kurdská organizace, KCK, dlouhodobě hájí právo na sebeurčení a sebeobranu. V reakci na zákazy vycházení v kurdských jihovýchodních městských oblastech, vyhlásila DTK,²⁰¹ zastřešující organizace kurdských politických stran a spolků, svůj požadavek na autonomii.²⁰² Několik kurdských starostů vyhlásilo autonomii svého svěřeného území, což vyvolalo další represi ze strany turecké armády.²⁰³ Turecké zákazy vycházení postihly většinou městské oblasti, kde spíše než PKK operují YPS, dříve označované zkratkou YDG-H.²⁰⁴ Jednotky civilní obrany, YPS, zdůrazňují svoji nezávislost na velení PKK. Zákazy vycházení poškodily města nedostatkem vody, jídla, elektřiny a zdravotní péče. Z hlediska lidských práv zákazy omezily právo na život, na zdravotní péči a na svobodu. Z výše zmíněných důvodů a ze strachu z obnovy zákazu vycházení obyvatelé z postižených měst odcházeli. Turecko hájí zákazy vycházení ochranou civilistů při armádních akcích proti PKK. Problémem jsou nevyšetřená úmrtí, která vedou k domněnce, že v boji proti PKK turecká armáda na životy civilistů nijak zvlášť nehledí.²⁰⁵

¹⁹⁸ YPS je zkratkou slov Yekîneyên Parastina Sivîl, v překladu Jednotky civilní obrany. Viz: GEERDING, F. Nine questions and answers to shed a light on the violence in Southeast Turkey. *Beacon*. 19. 1. 2016.

¹⁹⁹ Fact Sheet on Declared Curfews in Turkey between 11 December 2015 – 8 January 2016. *Türkiye İnsan Hakları Vakfı*. 9. 1. 2016.

²⁰⁰ Recent Fact Sheet on Curfews in Turkey Between the dates 16 August 2015 – 5 February 2016. *Türkiye İnsan Hakları Vakfı*. 6. 2. 2016.

²⁰¹ DTK je zkratkou pro The Democratic Society Congress, překlad do češtiny: Kongres demokratické společnosti. Viz: Pro-Kurdish DTK declares 'democratic autonomy' in Turkey's southeast. *Hurriyet Daily News*. 15. 7. 2011.

²⁰² GEERDING, F. Nine questions and answers to shed a light on the violence in Southeast Turkey. *Beacon*. 19. 1. 2016.

²⁰³ ZACCARIA, G. Who will stop Erdogan? *Global Independent Analytics*. 29. 1. 2016.

²⁰⁴ YPG-H je zkratkou pro Vlastenecké hnutí mladých. Název YPG-H v původním znění je Yurtsever Devrimci Gençlik Hareketi. Viz: Transnational: KCK (*Koma Civakên Kurdistan / Group of Communities in Kurdistan*)... *JustPaste.It*. 2. 2. 2015

²⁰⁵ GEERDING, F. Nine questions and answers to shed a light on the violence in Southeast Turkey. *Beacon*. 19. 1. 2016.

4.10.3 Důvody zákazů vycházení

Obecně lze říci, že důvodem pro ukončení mírového řešení a začátek ozbrojených akcí a zákazů vycházení byla snaha turecké vlády zničit kurdské aspirace na autonomii a zabránit spojení syrské PYD s PKK. Podnětem pro akce turecké armády bylo rozšiřující se území podél tureckých hranic, ovládané PYD na severu Sýrie, a dále neúspěch AKP v červnových volbách, kdy ztratila většinu křesel parlamentu. AKP je obecně známá svým snažením změnit systém vlády z parlamentního na prezidentský, takže turecké akce v jihovýchodních oblastech mohou mít za cíl získat hlasy členů MHP, anebo ukázat nutnost akceschopného prezidenta pro udržení bezpečnosti v zemi v případě referenda o ústavních změnách.²⁰⁶ Důvodem zmíněných zákazů vycházení je zřejmě také snaha oslabit HDP, kurdskou Stranu demokracie národů,²⁰⁷ protože AKP hrozí odebráním parlamentní imunity členům HDP, pokud budou nadále podporovat kurdské snahy o autonomii.²⁰⁸ Zákazy vycházení oslabily volební sílu provincií, což by v případě brzkého otevření voleb, pravděpodobně výrazně oslabilo stranu HDP kvůli odebrání zmíněné politické imunity a posílilo stranu AKP.²⁰⁹

4.10.4 Reakce EU na zákazy vycházení v jihovýchodních provinciích Turecka

Turecké vojenské akce proti PKK na jihovýchodě Turecka začaly probíhat v době, kdy EU byla oslabena snahou zastavit migraci z tureckého území do zemí EU. EU na podzim roku 2015 uzavřela dohodu s Tureckem o zastavení příchodu migrantů do EU, přičemž se EU zabývala svými naléhavými vnitřními záležitostmi a neřešila situaci Kurdů v Turecku.²¹⁰ Turecko bylo pro EU strategickým partnerem, jak ukazuje vzájemná migrační dohoda.²¹¹ V návaznosti na EU-tureckou dohodu o migračních Německo uzavřelo s Tureckem bilaterální smlouvu, kterou se obě země zavázaly vzájemnou pomocí v boji proti terorismu. Německo bilaterální smlouvou podpořilo turecký boj proti PKK.²¹² Změnila by se reakce EU na zákazy vycházení

²⁰⁶ GEERDING, F. Nine questions and answers to shed a light on the violence in Southeast Turkey. *Beacon*. 19. 1. 2016.

²⁰⁷ Překlad názvu strany HDP: Petr Kučera. V souvislostech – Petr Kučera: Turecko po volbách. 103. díl. *Televize NOE*. 19. 9. 2015.

²⁰⁸ ASLAN, M. The Sultan has no clothes. *Global Independent Analytics*. 15. 2. 2016.

²⁰⁹ GEERDING, F. Nine questions and answers to shed a light on the violence in Southeast Turkey. *Beacon*. 19. 1. 2016.

²¹⁰ ZACCARIA, G. Who will stop Erdogan? *Global Independent Analytics*. 29. 1. 2016.

²¹¹ GEERDING, F. Nine questions and answers to shed a light on the violence in Southeast Turkey. *Beacon*. 19. 1. 2016.

²¹² YİLANÇ, B. Turkey-EU deal not just about Syrians. *Hurriyet Daily News*. 25. 2. 2016.

v jihovýchodních tureckých provinciích, kdyby nebylo uprchlické migrace do Evropy? Lidsko-právní hodnoty, které EU hájí, by teoreticky měly vést EU k vymezení se proti tureckým vojenským akcím na jihovýchodu Turecka, rozvázání diplomatických styků s Tureckem, nebo k uvalení sankcí na Turecko.

4.10.5 Turecké ohlasy na zákazy vycházení

Turecko vystihlo dobu, kdy pro migrační krizi a boje v Sýrii může relativně bez omezení od mezinárodního společenství bojovat proti PKK. Turecký premiér Ahmet Davutoğlu oznámil, že boje proti PKK jsou díky zákazům vycházení neefektivnější za posledních třicet let. Selahatin Demirtaş obvinil EU z nedodržování lidsko-právních hodnot, které EU hlásá, a volal EU k zodpovídání se z Kodaňských kritérií.²¹³ Selahatin Demirtaş jel pro pomoc a podporu kurdské autonomii do Ruska, ne do EU.²¹⁴ Na zákazy vycházení reagovala turecká akademická obec peticí „*My se nebudeme účastnit takových zločinů*“,²¹⁵ která byla podepsána více než dvěma tisíci akademiky z téměř devadesáti tureckých i zahraničních univerzit. Turecká vláda petici proti zákazům vycházení odsoudila a některé signatáře uvěznila.²¹⁶

5 Zahraniční politika Turecka

5.1 Vývoj EU-tureckých vztahů

Turecká republika se už od svého založení roku 1923 kulturně i politicky obracela na západ, hlavně kvůli úsilí svého zakladatele Mustafy Kemala Atatürka.²¹⁷ Začátek formálního sblížování Turecké republiky s evropskými institucemi lze vidět v roce 1959, kdy začala spolupráce Turecka s Evropskou ekonomickou komunitou (EEC). Spolupráce Turecka s EEC vedla k podepsání Asociační dohody roku 1963 (někdy uváděné jako Ankarská dohoda), která vymezila tři fáze sblížování Turecka s Evropským společenstvím (ES). První fáze, přípravná, byla uzavřena roku 1970, následovala druhá, přechodná, fáze končící vstupem Turecka do Celní Unie²¹⁸ roku 1996. Třetí fáze Ankarské dohody začala roku 1987 oficiální žádostí Turecka o přijetí do EU. Turecko získalo status kandidátské země EU až po summitu Evropské rady

²¹³ ASLAN, M. The Refugees and the Kurds. *Global Independent Analytics*. 25. 1. 2016.

²¹⁴ ASLAN, M. United Kurdistan. *Global Independent Analytics*. 23. 12. 2015.

²¹⁵ ASLAN, M. The Refugees and the Kurds. *Global Independent Analytics*. 25. 1. 2016.

²¹⁶ Tamtéž.

²¹⁷ V souvislostech – Petr Kučera: Turecko po volbách. 103. díl. *Televize NOE*. 19. 9. 2015.

²¹⁸ Celní unie je zóna volného obchodu, ustanovená EU. Viz: Cla. *Evropská komise oddělení pro komunikaci: Europa*. 15. 2. 2016.

v Helsinkách roku 1999.²¹⁹ Oficiální začátek přístupového jednání Turecka do EU byl naplánován na 3. 10. 2005.²²⁰ Vyjednávání vstupu Turecka do EU bylo rozděleno do 35 kapitol, z nich třináct kapitol bylo projednáváno a pouze jedna kapitola, o vědě a výzkumu, byla uzavřena. Nejproblematičtější bodem projednávání bylo odmítnutí uznat nezávislost Kyperské republiky²²¹ ze strany Turecké vlády, v návaznosti na to Francie a Kyperská republika iniciovali EU k zablokování probíhajícího projednávání dvanácti kapitol a otevření dalších kapitol. EU v roce 2010 otevřela další, čtrnáctou, kapitolu o potravinové bezpečnosti, veterinárních standardech a fytosanitárních standardech.²²²

5.1.1 Současné turecké vnímání EU

R. T. Erdoğan na začátku 21. století chtěl, aby Turecko vstoupilo do EU roku 2023, v roce, kdy Turecká republika oslaví stoleté výročí svého založení. Průzkumy podpory Turků k vstupu do EU z roku 2015 ukazují, že vstup Turecka do EU podporovalo 20 – 30 procent turecké populace.²²³

5.1.2 EU-turecká uprchlická dohoda

Tato část pojednává o dohodě o uprchlících mezi EU a Tureckem,²²⁴ a jasný signál změny rovnováhy sil v diplomatickém jednání mezi oběma zúčastněnými, zapříčiněný přítomností syrských uprchlíků v Turecku.

V příchodu syrských uprchlíků do EU je možné vidět podobné rysy jako v jejich příchodu do Turecka. Tak jako Turecko na začátku syrské občanské války deklarovalo Syřanům pomoc, otevřené hranice a nazývalo Syřany „hosty,“ podobně některé členské země EU pozvaly syrské uprchlíky do své země a slíbily jim pomoc. Syřané v obou případech přišli v míře větší, než jakou hostitelské země na začátku syrské občanské války předpokládaly, a v časové perspektivě delší, než jaké by si

²¹⁹ TUČEK, F. a EUROSOP. Tureko. *Vláda České republiky*.

²²⁰ VINCOUREK, L. Turecko. *Český Rozhlas*.

²²¹ Název Kyperské republiky v řečtině je Kypriaki Dimokratia, a v turečtině je Kibris Cumhuriyeti. Viz: Kypr, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*.

²²² GIRGIÇ, C. a EurActiv Turkey. Ankara hails EU decision to unfreeze accession talks. *EurActiv*. 26. 6. 2013.

²²³ V souvislostech – Petr Kučera: Turecko po volbách. 103. díl. *Televize NOE*. 19. 9. 2015.

²²⁴ V diplomové práci bude dohoda o uprchlících mezi EU a Tureckem nazývána jako EU-turecká dohoda o uprchlících, případně jako EU-turecké uprchlická dohoda. Na internetových stránkách EU se o uprchlické dohodě mezi EU a Tureckem hovoří jako o výsledku Společného akčního plánu mezi EU a Tureckem aktivovaném dne 29. 11. 2015. Viz: EU-Turkey statement, 18 March 2016. General Secretariat of the Council (GSC): *European Council, Council of the European Union*. 18. 3. 2016.

hostitelské země přály. Následkem toho nastala snaha hostitelských zemí omezit příchody Syřanů na vlastní území z bezpečnostních i ekonomických důvodů. Jednotlivé členské státy EU zaujaly různý postoj k přijímání uprchlíků na své území.²²⁵

Důvodem ke konání šestého evropského summitu o uprchlících a následnému podepsání EU-turecké dohody o uprchlících bylo zvýšení počtu ilegálních vstupů uprchlíků z Turecka do EU, dosahujících za rok 2015 řádově 1,5 milionů lidí.²²⁶ Dohody o uprchlících z 29. listopadu 2015 se účastnili za EU Donald Tusk, předseda Evropské rady, a turecký premiér Ahmet Davutoğlu. Turecko se dohodou o uprchlících zavázalo k zastavení nelegálních vstupů uprchlíků z Turecka na území EU. EU se dohodou o uprchlících zavázala k odblokování přístupových rozhovorů o vstupu Turecka do EU, k poskytnutí 3 miliard euro jako pomoci k řízení uprchlické situace v Turecku a k poskytnutí další finanční pomoci v budoucnu, bude-li jí, po přezkoumání situace, třeba. Dále EU slíbila Turecku bezvízový styk, který původně měl začít platit od října roku 2016.²²⁷

V rámci odblokování vyjednávání o vstupu Turecka do EU se Turecko zavázalo potvrdit plné přijetí dosavadních EU-tureckých dohodnutí do července 2016.²²⁸ Obě strany vyjednávání vyjádřily svoji důvěru v brzké vyřešení tzv. „kyperské otázky,“ v minulosti vedoucí k zablokování přístupových jednání. Ani prezident řecké části Kypru Nikos Anastasias nevznesl námitky proti znovu otevření jednání o vstupu Turecka do EU.²²⁹ Uprchlíci zapůsobili na ochotu EU dojít úplnému vyřešení tzv. „kyperské otázky.“ Turecká strana věří, že řešení tzv. „kyperské otázky“ je již známé, jen se musí provést, přičemž vyřešit záležitost vlastnictví a kompenzaci majetku, odhadem za 15 miliard euro, je polovinou cesty k úspěchu.²³⁰ Úspěch vedení přístupových jednání o vstupu Turecka do EU by teoreticky vedlo k přijetí uprchlíků, žijících na území Turecka, do EU.

---

²²⁵ ZACCARIA, G. The Money, the Migrants and the Coast. *Global Independent Analytics*. 10. 2. 2016.

²²⁶ GOTEV, G. a EurActiv. EU and Turkey agree on € 3 billion refugee deal. *EurActiv*. 29. 11. 2015.

²²⁷ Tamtéž.

²²⁸ Znovuotevření přístupových rozhovorů se týká 15. kapitoly: Energie, 17. kapitoly: Ekonomie a měnová strategie, 23. kapitoly: soudnictví a základní práva, 24. kapitoly: Spravedlnost, svoboda a bezpečnost, 26. kapitoly: Vzdělávání a kultura a 30. kapitoly: Zahraniční strategie. Viz: Tamtéž.

²²⁹ Tamtéž.

²³⁰ YĪNANÇ, B. All we need is money in the Cyprus love song. *Hurriyet Daily News*. 4. 2. 2016.

EU-turecká dohoda o uprchlících projednala rámec vzájemného postupu v rámci migrační krize, detaily byly ponechány budoucím projednáním. Turecko přišlo s projekty stravovací, vzdělávací a zdravotní infrastruktury pro Syřany v Turecku.²³¹ Německo vyjednálo s Tureckem a Řeckem u NATO²³² mezinárodní pozorovací misi v Egejském moři, platnou od 11. února 2016. Mise se skládá ze čtyř lodí NATO: německé, kanadské, řecké a turecké. Mise NATO v Egejském moři si stanovila za úkol monitorovat situaci a předávat informace tureckým a řeckým hraničním kontrolám.²³³ V rámci koordinace zamezení ilegálních vstupů z Turecka do EU navázalo Německo s Tureckem bilaterální dohodu o spolupráci na poli migrace, hraniční strategie, pašování lidí a boje proti terorismu.²³⁴

5.1.3 Konečná podoba EU-turecké dohody o uprchlících

EU-turecká dohoda o uprchlících byla podepsána dne 18. 3. 2016, začátek její platnosti byl stanoven na 20. 3. 2016 a Řecko stanovilo spuštění dohody na svém území na 21. 3. 2016.²³⁵ Dohodou o uprchlících bylo stanoveno, že všechny osoby, které nepotřebují od EU mezinárodní ochranu, budou dopraveny zpět do Turecka. Osoby nepotřebující mezinárodní ochranu EU se rozdělují na osoby, které ji nepotřebují vůbec a osoby, které ji sice potřebují, ale mohou ji získat v Turecku. Řecké úřady získaly dohodou pravomoc posoudit oprávněnost či neoprávněnost nároku přípluvších osob na mezinárodní ochranu EU. Dalším důležitým bodem dohody bylo ustanovení, že za každého z Řecka do Turecka vráceného Syřana EU přesídlí na své území jednoho Syřana z Turecka, a to přednostně, ty, kteří nepodnikli cestu do Řecka, v zájmu odrazení ostatních osob od nelegálního cestování do Řecka. EU stanovila limit přesídlených Syřanů z Turecka do EU na sedmdesát dva tisíc osob. Po zastavení nelegálního cestovních osob z Turecka do Řecka zahájí EU program dobrovolného humanitárního přesídlování osob na své území. EU Turecku přislíbila v rámci uprchlické dohody zrušit vízovou povinnost do zemí Schengenského prostoru od června 2016, pokud Turecko splní náležitosti nutné ke zrušení vízové povinnosti. Dále se EU uprchlickou dohodou zavázala urychlit přístupové rozhovory s Tureckem o vstupu do EU a poskytnout finanční pomoc ve výši tři miliardy euro.

²³¹ YĪNANÇ, B. Turkey-EU deal not just about Syrians. *Hurriyet Daily News*. 25. 2. 2016.

²³² NATO je Severoatlantická aliance, anglický název je North Atlantic Treaty Organization. Viz: What is NATO? *NATO*.

²³³ YĪNANÇ, B. NATO force in the Aegean to also spy on the Russians? *Hurriyet Daily News*. 23. 2. 2016.

²³⁴ YĪNANÇ, B. Turkey-EU deal not just about Syrians. *Hurriyet Daily News*. 25. 2. 2016.

²³⁵ Turkish officials in Greece for groundwork on refugee swap. *Hurriyet Daily News*. 21. 3. 2016.

Posledním bodem EU-turecká uprchlická dohoda zavázala obě zúčastněné strany ke spolupráci v rámci snah zajistit v Sýrii dobré humanitární podmínky.²³⁶

Podle Mezinárodní organizace pro migraci dorazil do Řecka od ledna 2015 do března 2016 milion uprchlíků z Turecka, přičemž od ledna 2016 do března 2016 dorazilo do Řecka více než sto čtyřicet tři tisíc uprchlíků z Turecka.²³⁷ Největšímu náporu uprchlíků byly vystaveny řecké ostrovy Lesbos, Chios, Samos, Kos a Leros, na těchto ostrovech také operují řečtí a turečtí odborníci ustanovení EU-tureckou uprchlickou dohodou.²³⁸

Jako problematické je viděno navázání přesídlování uprchlíků do EU v rámci EU-turecké uprchlické dohody pouze na osoby syrského občanství.²³⁹ Kritici upozorňovali na možnost zintenzivnění používání jiné migrační cesty do EU v důsledku zavření migrační cesty přes Egejské moře, například migrační trasy severní Afrika – Itálie.²⁴⁰ Prezident R. T. Erdoğan nastínil pochybnosti o dodržení příslibu EU o zrušení vízové povinnosti pro Turecko do Schengenského prostoru od června tohoto roku.²⁴¹ Organizace Amnesty International kritizovala EU-tureckou dohodu o uprchlících, protože dle jejích zpráv byli někteří uprchlíci v Turecku bezprávně zadržováni a jiní uprchlíci byli nuceni k návratu do Sýrie. Představitel UNHCR, Filippo Grandi upozorňoval na nebezpečí pro osoby, které jsou převáženy z jedné země do jiné, aniž by byly pod uprchlickou ochranou podle mezinárodního práva.²⁴²

5.1.4 Zhodnocení tureckých zahraničních vztahů s EU

Uprchlická krize znevýhodnila Turecko v mezinárodních vztazích a migrace z Turecka do EU oslabila EU v jejích zahraničních vztazích. Vzájemný vztah EU a Turecka byl zejména od poloviny roku 2015 určován uprchlíky. Uprchlická dohoda mezi EU a Tureckem z 18. března 2016 ukázala, že ve vzájemném EU-tureckém vztahu má díky uprchlíkům významnější pozici Turecko. Zdá se, že uprchlická krize,

²³⁶ Migrant crisis: EU-Turkey deal comes into effect. *BBC News*. 20. 3. 2016. A zároveň Jak by měla fungovat dohoda EU-Turecko? *Zastoupení Evropská komise v České republice*. 18. 3. 2016.

²³⁷ Migrant crisis: EU-Turkey deal comes into effect. *BBC News*. 20. 3. 2016.

²³⁸ Turkish officials in Greece for groundwork on refugee swap. *Hurriyet Daily News*. 21. 3. 2016.

²³⁹ Tamtéž.

²⁴⁰ Migrant crisis: EU-Turkey deal comes into effect. *BBC News*. 20. 3. 2016.

²⁴¹ Erdoğan suspects EU won't fulfill promises on visa-free travel. *Hurriyet Daily News*. 21. 3. 2016.

²⁴² ZANOTTI, J. Turkey: Background and U.S. Relations in Brief. *Congressional Research Service*. 12 s.

vzniklá ze syrské občanské války, ukázala slabost EU v otázce jednotného vystupování členských států a v otázce neschopnosti garance hranic Schengenského prostoru. Syřané chtějící dosáhnout EU se stali výhodou pro Turecko v zahraničním vyjednávání, která Turecku pomohla k znovuotevření přístupových rozhovorů do EU. Budoucí vývoj syrských a tureckých událostí spojených s uprchlíky ukáže, zda Turecko dokáže migraci uprchlíků do EU řídit způsobem, který by vedl ke spojeným oslavám vlastního vstupu do EU a stoletého výročí založení Turecka v roce 2023.

5.1.5 Řecko – turecké vztahy

Turecko navázalo zahraniční vztahy s Řeckem v červnu roku 1999 na schůzce v New Yorku. Od té doby se zahraniční vztahy těchto dvou sousedních států rozvíjely na politické, ekonomické i společenské úrovni. S uprchlickou krizí vzrostlo napětí v zahraničních vztazích mezi Řeckem a Tureckem.²⁴³

Uprchlická krize vnesla do řecko-tureckých zahraničních vztahů novou dynamiku. Podle některých řeckých hlasů Turecko využívá migranty a uprchlíky na mezinárodním poli jako zbraň v boji proti Kurdům a také jako klíč ke vstupu do EU. Takové názory tvrdí, že Turecko až do listopadu 2015 neučinilo nic pro zastavení uprchlíků a migrantů v jejich cestě do Evropy.²⁴⁴ V roce 2014 řecká zahraniční politika mluvila o vzájemné harmonizaci vztahů s Tureckem, ale průzkum Dimitria Triantaphylloua ukázal, že jen malé procento (11,4) řeckých politiků důvěřuje turecké zahraniční politice.²⁴⁵

Na řeckých ostrovech v Egejském moři bylo v březnu tohoto roku více než pět tisíc uprchlíků, kteří se snaží dostat na řecké pobřeží, a v severní řecké provincii Řecké Makedonii byly další desetitisíce osob, snažících se dostat dále do Evropy. Jelikož Makedonská vláda zavřela své hranice s Řeckem, počty uprchlíků v Řecku se zvláště na začátku března roku 2016 navyšovaly až na dvacet tisíc lidí. Guvernér Řecké Makedonie, Apostolos Tzitzikostas hovořil o nutnosti vyhlásit kvůli humanitární krizi pohotovost. Řecké úřady uváděly, že každý den na řeckých březích přistává kolem tří tisíc uprchlíků. Yannis Mouzalas, řecký ministr migrace, se snažil připravit

²⁴³ TRIANTAPHYLLOU, D. Greece and Turkey: on the road to nowhere or a chance for redemption? *Hurriyet Daily News*. 7. 3. 2016.

²⁴⁴ ALDOGAN, S. On-Turkey's migration policy. *Global Independent Analytics*. 18. 11. 2015.

²⁴⁵ TARTAKOVSKY, J. Greece is being filled with economic migrants, not refugees, while Merkel orders more. *Global Independent Analytics*. 10. 3. 2016.

zemi na další počty příchozích uprchlíků.²⁴⁶ Vzhledem k tomu, že Řecko v současné době čelí vysoké nezaměstnanosti, dosahující u mladých až čtyřiceti osmi procent, se EU zavázala poskytnout Řecku sedm set milionů euro na pomoc při řízení uprchlické krize.²⁴⁷

Ve velké míře je zahraniční politika Řecka směrem k Turecku vázaná na jednání EU s Tureckem. Jak již bylo uvedeno v předcházející kapitole, dne 11. února 2016 bylo dohodnuto zřídit mezinárodní pozorovací misi NATO v Egejském moři ve spolupráci s Tureckem a Řeckem za účelem omezit nelegální vstupy uprchlíků do Evropy. Turecko i Řecko se navzájem obviňovaly ze snahy vytěžit z pozorovací mise NATO více prostoru pro své teritoriální vody. Zároveň oba státy vnímaly přítomnost NATO v Egejském moři jako hrozbu. Řecko se obávalo o své teritoriální vody a ostrovy ve prospěch Turecka a Turecko se obávalo negativní reakce Ruska.²⁴⁸

5.1.5.1 Současné řecko-turecké vztahy

Turecko na začátku roku 2016 naplánovalo podporu pro své turistické odvětví. Kvůli příchodu Syřanů a horšící se bezpečnostní situaci zaznamenalo Turecko úbytek turistů. V zájmu oživení turismu se turecký ministr turismu Mahir Ünal dohodl s Řeckem na zavedení speciálních turistických vízových programů v rámci spojení obou stran Egejského moře do jedné turistické oblasti podle hesla „*jedna oblast, jedna kultura*.“ Od propojení řecko-turecké turistické oblasti v Egejském moři si turecká vláda slibuje zisk padesát miliard amerických dolarů.²⁴⁹

5.1.6 Bulharsko-turecké vztahy

Turecko navázalo s Bulharskem vztahy po pádu Sovětského svazu. Od té doby rozvíjelo Turecko s Bulharskem bilaterální vztahy, které rozvíjely zejména ekonomickou spolupráci. Od roku 2001 zavedlo Turecko výjimku ve vízovém styku pro Bulharsko, čímž byl strategicky posílen turismus mezi oběma zeměmi. Turecko podpořilo vstup Bulharska do NATO v roce 2004 a kladně přijalo i vstup Bulharska do

²⁴⁶ SMITH, H. Refugee bottleneck in Greece leads to warning of humanitarian crisis. *The Guardian*. 6. 3. 2016.

²⁴⁷ TARTAKOVSKY, J. Greece is being filled with economic migrants, not refugees, while Merkel orders more. *Global Independent Analytics*. 10. 3. 2016.

²⁴⁸ MANTZIKOS, I. Beware of NATO Bearing gifts. *Global Independent Analytics*. 25. 2. 2016. A zároveň: YİLANÇ, B. NATO force in the Aegean to also spy on the Russians? *Hurriyet Daily News*. 23. 2. 2016.

²⁴⁹ ERDEM, U. Turkey, Greece discuss developing joint Aegean tours for distant destinations: Minister. *Hurriyet Daily News*. 10. 3. 2016.

EU v lednu roku 2007. Bilaterální obchodní vztahy mezi Tureckem a Bulharskem byly mezi léty 2011 – 2012 ustáleny na 2,8 miliard dolarů ročně.²⁵⁰

Turecko sdílí s Bulharskem pozemní i námořní hranice, ty pozemní dosahují délky 260 km. Námořní hranice mezi Tureckem a Bulharskem v Černém moři byly uprchlíky překračovány méně než turecko-řecké námořní hranice v Egejském moři, a to z důvodu horších plavebních podmínek.²⁵¹ Bulharsko, které není součástí Shengenského prostoru, se právě kvůli svým pozemním hranicím s Tureckem rozhodlo bránit své hranice proti příchodu uprchlíků vystavěním 30 km dlouhého plotu poblíž hraničního přechodu Lesovo. Plot s žiletkovým drátem proti uprchlíkům byl postaven během roku 2014. Bulharsko dále vyčlenilo dva tisíce policistů, kteří se měli speciálně věnovat střežení hranic proti uprchlíkům.²⁵²

Bulharská strategie směrem k uprchlické krizi byla v rámci EU přijata různě. Humanitární organizace kritizují zacházení bulharských policistů s uprchlíky. Prohlašují, že uprchlíci jsou na bulharsko-turecké hranici často vystaveni psychickému i fyzickému násilí a okrádání či vydírání ze strany bulharských policistů. Naopak představitelům Velké Británie se zalíbilo odhodlání a schopnost Bulharska bránit hranice EU. Britský premiér David Cameron osobně navštívil bulharský plot proti uprchlíkům a přislíbil bulharskému premiéru Boykovi Borisovi pomoc při řešení migrační krize. Davidu Cameronovi se v britském parlamentu podařilo prosadit pomoc bulharské hraniční strážci při zvládnutí migrační krize ve formě 40 Land Roverů.²⁵³

Na konci prosince roku 2014 bulharský premiér Boyko Borisov veřejně odsoudil zločiny proti turecko-muslimské menšině v Bulharsku z osmdesátých let minulého století. Prohlásil, že tyto zločiny zůstaly přes čtvrt století nepotrestané, a za největší zločin označil zničení důkazů o tomto dění. Turecká média přijala prohlášení bulharského premiéra jako vstřícné gesto. Lze se však domnívat, že B. Borisovovo

---

²⁵⁰ Relations between Turkey and Bulgaria. *Republic of Turkey, Ministry of Foreign Affairs.*

²⁵¹ Frontex Doesn't Rule Out Migrant Route through Bulgaria. *Novinite.* 12. 3. 2016.

²⁵² Bulgaria pushes to be part of EU-Turkey migrant deal. *Hurriyet Daily News.* 13. 3. 2016.

²⁵³ SYAL, R. Britain to send Land Rovers to Bulgaria to help police borders. *The Guardian.* 9. 3. 2016. A zároveň: WATT, N. David Cameron warned not to condone abuse at Bulgarian border. *The Guardian.* 4. 12. 2015.

prohlášení bylo namířené spíše proti bulharské opozici, než na podporu turecko-bulharských vztahů.²⁵⁴

V říjnu roku 2015 se bulharský premiér Boyko Borisov zúčastnil osmého Globálního fóra o migraci²⁵⁵ v Istanbulu. Během svého pobytu se Borisov setkal s tureckým premiérem Ahmetem Davutoğlem. Borisov vyjádřil vděčnost a uznání Turecku za starání se o uprchlíky, ujistil tureckého premiéra o tom, že Bulharsko podpoří zřízení bezpečnostní zóny v Sýrii podél hranic s Tureckem. Navrhl trilaterální smlouvu o ochraně EU-tureckých hranic a na závěr vyjádřil soustrast s předcházejícími útoky v Turecku. Ahmet Davutoğlu vyjádřil vděčnost za Borisovovu kondolenci a konstatoval dobré vzájemné vztahy obou zemí s tím, že doufá v ještě intenzivnější ekonomickou spolupráci. Vztahy obou zemí v rámci migrační krize byly opatrné.²⁵⁶

5.1.6.1 Následky sestřelení Su-24 pro turecko-bulharské vztahy

Lutfi Mestan v bulharském parlamentu podpořil turecké sestřelení ruského letadla Su-24 v listopadu roku 2015 s odůvodněním, že narušení tureckého vzdušného prostoru znamená narušení vzdušného prostoru NATO. Lutfi Mestan do té doby zastával vedoucí funkci bulharské opoziční strany MRF,²⁵⁷ která reprezentuje etnické Turky. Za své prohlášení byl neoficiálně obviněn z maření bulharského národního zájmu a na tomto základě ho strana MRF ze svého středu vyloučila.²⁵⁸

Na začátku prosince 2015 navštívil Ahmet Davutoğlu Bulharsko, aby posílil vztahy mezi oběma zeměmi. A. Davutoğlu v Bulharsku hovořil o boji proti secesionistům,²⁵⁹ o Tureckých vztazích s Ruskem a o migraci.²⁶⁰ V rámci migrace turecký premiér chválil zodpovědnost bulharského přístupu k migraci a uvedl, že po

²⁵⁴ Bulgarian PM: Crimes against Turks remain unpunished. *Hurriyet Daily News*. 30. 12. 2014.

²⁵⁵ Globální fórum o migraci a rozvoji se konalo 14. – 16. 10. 2015. Viz: Turkey GFMD 2014-2015. *Global Forum on Migration & Development*.

²⁵⁶ Bulgarian Prime Minister Borissov Talks with Turkish Prime Minister Davutoglu, President Erdogan. *Bulgarian News Agency*. 14. 10. 2015.

²⁵⁷ Bulharská strana Hnutí pro práva a svobody. Viz: MRF, Movement for Rights and Freedoms. *MRF Bulgaria*.

²⁵⁸ Bulgarian politician dumped for backing Turkey over downing of Russian plane. *Hurriyet Daily News*. 25. 12. 2015.

²⁵⁹ Slovo secesionisté pochází ze slova secese. Slovo secese znamená odloučení, odchod. Viz: Výsledky hledání výrazu secese. *Slovník cizích slov ABZ*.

²⁶⁰ Daily Sabah: Bulgaria Needs Turkey More Than Ever. *Novinite*. 18. 12. 2015.

vstupu Turecka do EU by Turecko chtělo vystavět železniční trať Istanbul – Sofia. Bulharský premiér připomenul nutnost udržet v černomořské oblasti klid.²⁶¹

Horšící se vztahy mezi Bulharskem a Tureckem vedly až k přerušení vzájemného diplomatického styku. Bulharsko udělilo tureckému diplomatovi v Sofii, Uğuru Emiroğlu status nežádoucí osoby kvůli jeho aktivitám, které podle bulharské vlády nebyly v jeho diplomatické kompetenci. Uğur Emiroğlu podpořil bývalého bulharského politika Lutfiho Mestana. Následně Turecko vyhostilo bulharského konzula Zornitsa Petrova Apostolova ze svého území. Vývoj událostí ukazuje, že vztah k Rusku je rozhodující ve vzájemných vztazích mezi Bulharskem a Tureckem.²⁶²

5.1.6.2 Bulharsko v EU-turecké dohodě o uprchlících

V rámci EU-turecké dohody o uprchlících se Bulharsko snažilo představitelům EU vysvětlit možné riziko přesměrování uprchlické cesty z Egejského moře do Černého moře, pokud bude dohoda sestavená pouze na Řecko. Bulharský premiér Boyko Borisov ve svém dopise Donaldu Tuskovi popsal nutnost začlenit do EU-turecké dohody i Bulharsko a další členský stát EU v Černomořské oblasti, Rumunsko.²⁶³ Nebezpečí přesměrování hlavní migrační cesty z Turecka do černomořské oblasti potvrdila i agentura EU Frontex,²⁶⁴ a to i přes vyšší náročnost plavby přes Černé moře oproti Egejskému moři.²⁶⁵ Bulharsko také zastávalo názor, že liberalizace vízového režimu pro Turecko by se dle dohody neměla vázat na určité datum, ale na naplnění závazků vyplývajících z dohody pro tureckou stranu.²⁶⁶

5.2 Rusko-turecké vztahy

Rusko-turecké vztahy před sestřelením ruského letounu v listopadu 2015 vypadaly velmi slibně. Bezvízový styk, ekonomické bilaterální smlouvy a politické návštěvy mezi Ruskem a Tureckem značily bezproblémové vztahy. Jejichž rychlý

²⁶¹ PM Davutoğlu hails Turkey, Bulgaria's 'fertile cooperation' over refugees. *Daily Sabah*. 15. 12. 2015.

²⁶² Turkey, Bulgaria expel respective diplomats for 'interference in domestic affairs'. *Hurriyet Daily News*. 23. 2. 2016.

²⁶³ Bulgaria pushes to be part of EU-Turkey migrant deal. *Hurriyet Daily News*. 13. 3. 2016.

²⁶⁴ Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států EU (Frontex). V diplomové práci bude nadále používána zkratka Frontex. Viz: Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států EU. Evropská komise, oddělení pro komunikaci: *Europa*.

²⁶⁵ Frontex Doesn't Rule Out Migrant Route through Bulgaria. *Novinite*. 12. 3. 2016.

²⁶⁶ Bulgaria Seeks Right to Send Back Migrants to Turkey to Back EU's Deal with Ankara. *Novinite*. 11. 3. 2016.

obrat po sestřelení ruského letadla se zdál být překvapivý.²⁶⁷ Nicméně rusko-turecké vztahy už před sestřelením ruského letadla nebyly ideální kvůli turecké závislosti na dodávkách ruské energie, která činila vzájemné vztahy nerovnoměrné. Turecko se snažilo rozčlenit své energetické dodavatele, přesto jeho největším dodavatelem energií bylo neustále Rusko.²⁶⁸ Rusko a Turecko nebyli jednotné v otázkách politické strategie na mezinárodní ani na regionální úrovni, ale to nepřekáželo jejich vzájemným ekonomickým vztahům. Ekonomická spolupráce založená na bilaterálních vztazích byla výhodná pro Turecko i pro Rusko.²⁶⁹ Ale nerovnost ve vzájemných rusko-tureckých vztazích se otiskla do politiky, kdy Turecko bylo zdrženlivé v kritickém přístupu k ruské politice, například k ruským akcím na Ukrajině a na Krymském poloostrově. Turecko se vyhýbalo otevřené kritice Ruska. Nerovnováha vzájemných vztahů se promítala také v tureckém exportu do Ruska, kdy Rusko určovalo pravidla tureckého exportu do své země.²⁷⁰

5.2.1 Sestřelení ruského letadla Su-24

Turecko vystoupilo proti ruské intervenci v Sýrii, protože ruské zájmy v Sýrii se kříží s těmi tureckými. Střet ruských a tureckých zájmů v Sýrii se výrazně projevil při sestřelení ruského letadla 24. listopadu 2015 tureckou armádou. Sestřelení ruského letadla předcházelo turecké varování ruskému ambasadorovi v Ankaře, aby ruská armáda v Sýrii neútočila na Turkmeny. Podle Turecka ruské letadlo narušilo turecký vzdušný prostor a nedbalo na varování a výzvy k opuštění tohoto prostoru. Následovaly ruské ekonomické sankce proti Turecku včetně zákazu dovozu potravin.²⁷¹ Okamžitá ruská reakce na sestřelené letadlo vedla turecké diplomaty v Moskvě k domněnce o předpřipraveném seznamu sankcí proti Turecku.²⁷² Na summitu

²⁶⁷ KENEŞ, B. Syrian impasse and Russian siege. *Today's Zaman*. 23. 2. 2016.

²⁶⁸ Barçın Yinanç: Turkish Foreign Policy In A Changing World: A balance sheet where negatives outweigh positives. *YouTube – Talking TR*. 30. 6. 2015.

²⁶⁹ YİNANÇ, B. Russia crisis inevitable with person-to-person relations. *Hürriyet Daily News*. 8. 12. 2015.

²⁷⁰ Barçın Yinanç: Turkish Foreign Policy In A Changing World: A balance sheet where negatives outweigh positives. *YouTube – Talking TR*. 30. 6. 2015.

²⁷¹ Different views on Syrian crisis doesn't make Turkey, Russia enemies: Deputy PM. *Daily Sabah*. 18. 2. 2016.

²⁷² YİNANÇ, B. Russia crisis inevitable with person-to-person relations. *Hürriyet Daily News*. 8. 12. 2015.

G20,²⁷³ který se konal v Antalyi krátce před sestřelení ruského letadla Su-24, ruský prezident Vladimír Putin obvinil Turecko z nakupování ropy od ISIL.²⁷⁴

Naproti tomu Rusko označilo sestřelení svého letadla Su-24 za teroristickou akci ze strany Turecka. Podle ruského tvrzení bylo letadlo Su-24 šest kilometrů od tureckého vzdušného prostoru a sestřeleno bylo bez varování tureckou stíhačkou F-16. Navíc bylo ruské letadlo na misi proti ISIL. Turecko tedy sestřelením potvrdilo dřívější domněnku, že podporuje ISIL, což je zajímavé, když Turecko deklaruje boj proti terorismu v rámci koalice vedené USA. Turecko, které je součástí NATO, vzbudilo dojem, že nejen Turecko samé, ale i celé NATO brání ISIL, psaly ruské noviny.²⁷⁵ Zároveň ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov oznámil, že Rusko nezahájí válku proti Turecku, protože Rusko není proti tureckým lidem, má jen výhrady proti turecké vládě.²⁷⁶

Rusko přehodnotilo vztahy s Tureckem, protože ekonomické výhody vzniklé ze vzájemné spolupráce byly zastíněny ruskými strategickými zájmy v Sýrii. Rusko si sankcemi vytvořilo „vnějšího nepřítele,“ ke kterému může záměrně odklánět pozornost.²⁷⁷ Horšící se rusko-turecké vztahy vedly až k hrozbě použití jaderných zbraní, pokud by Turecko svým ostřelováním ohrozilo ruské vojenské jednotky, anebo zahájilo pozemní vojenskou operaci do Sýrie.²⁷⁸ Turecko znepokojovala ruská spolupráce se syrskou, kurdskou skupinou PYD, která kontrolovala téměř celé syrsko-turecké pohraničí a díky které tedy také Rusko mohlo kontrolovat téměř celou syrskou stranu hranic s Tureckem.²⁷⁹

5.2.2 Uprchlíci v rusko-tureckých vztazích

Rusko-turecké vztahy nejsou ovlivňovány syrskými uprchlíky tak, jako v případě EU-tureckých vztahů, přesto syrští uprchlíci hrají v těchto vztazích svoji roli. Ruské vojenské jednotky vstoupily do Sýrie na přelomu září-října roku 2015. Turecko

²⁷³ G20 mezinárodní skupina ministrů financí a ředitelů hlavních bank z EU a dalších devatenácti států, které mají vliv na světovou ekonomiku. Viz: G7/G8, G20. *European Commission*.

²⁷⁴ ALDOGAN, S. The downing of the russian fighter jet by the turkish air force signifies a further deterioration of the situation... *Global Independent Analytics*. 25. 11. 2015.

²⁷⁵ Putin: Russia will not tolerate such crimes as attack against its Sukhoi-24 plane. *Tass, Russian News Agency*. 24. 11. 2015.

²⁷⁶ Russia planning no war with Turkey – FM. *Tass, Russian News Agency*. 25. 11. 2015.

²⁷⁷ YİLANÇ, B. Russia crisis inevitable with person-to-person relations. *Hürriyet Daily News*. 8. 12. 2015.

²⁷⁸ Report: Russia threatened Turkey with nuclear weapons. *Today's Zaman*. 23. 2. 2016.

²⁷⁹ KENEŞ, B. Syrian impasse and Russian siege. *Today's Zaman*. 23. 2. 2016.

od začátku obviňovalo Rusko ze záměrného cílení na syrské civilisty, s cílem vyvolat další vlnu migrace Syřanů do Turecka.²⁸⁰ Ruské týdenní bombardování opozičních sil v Alepu na přelomu ledna a února roku 2016 vedlo k útěku až 70 tisíc syrských civilistů k turecké hraniční bráně Esselame v provincii Kilis.²⁸¹ Turecký premiér Ahmet Davutoğlu označil ruské bombardování syrského území za teroristické využívání civilistů k vlastním cílům. Dále Turecko označilo ruské zničení alepské nemocnice a dalších civilních cílů za tzv. „Grozny model“, který Rusko použilo v první Čečenské válce. Turecko zastávalo názor, že Rusko spustilo novou migrační vlnu do Turecka s cílem oslabit Turecko, EU i NATO.²⁸²

5.2.3 Uprchlíci ve vztazích Arménie a Ázerbájdžánu s Tureckem

Uprchlíká situace nebyla promítnuta do politických vztahů Turecka s kavkazskými státy Arménií²⁸³ a Ázerbájdžánem.²⁸⁴ Ale výrazně se na Kavkaze odrazily rusko-turecké spory po tureckém sestřelení ruského vojenského letadla v listopadu 2015. Po tomto incidentu byla v ruském parlamentu navržena odvetná akce proti všem popíračům arménské genocidy. Naproti tomu Ahmet Davutoğlu během své návštěvy Ázerbájdžánu dne 3. 12. 2015 ujistil Ázerbájdžán o turecké podpoře v rámci arménsko-ázerbájdžánského konfliktu o Náhorní Karabach. Rusko v únoru tohoto roku přesunulo část svých vojenských sil na arménskou leteckou základnu Erebuni, vzdálenou deset kilometrů od Turecka, aby případně poskytlo Arménii pomoc při obnovujícím se konfliktu o Náhorní Karabach. Někteří turečtí novináři mluví o tom, že Rusko strategicky rozmisťuje své armádní síly kolem tureckých hranic.²⁸⁵

5.3 USA-turecké vztahy

Hlavním zahraničním cílem USA v oblasti Blízkého východu je vypořádat se s ISIL, za tímto účelem sestavily USA roku 2014 mezinárodní koalici, ve které

²⁸⁰ Russia used Syria peace talks as smoke screen, FM Çavuşoğlu says. *Daily Sabah*. 22. 2. 2016.

²⁸¹ BLACK, I., CHULOV, M. a WINTOUR, P. Russian bombs triggering mass Aleppo exodus, Syria conference told. *The Guardian*. 4. 2. 2016.

²⁸² TISDALL, S. Refugees are becoming Russia's weapon of choice in Syria. *The Guardian*. 16. 2. 2016.

²⁸³ Oficiální název Arménie je Arménská republika. Oficiální název Arménie v původním znění je Hajastani Hanrapetutjun. Viz: Arménie, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*.

²⁸⁴ Oficiální název Ázerbájdžánu je Ázerbájdžánská republika. Oficiální název Ázerbájdžánu v původním znění je Azərbaycan Respublikası. Viz: Ázerbájdžán, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*.

²⁸⁵ NASÍ, Selin. The Caucasus: The next battleground for Russia and Turkey? *Hurriyet Daily News*. 29. 2. 2016.

zastává Turecko důležitou úlohu pro svoji geografickou blízkost místům, kde ISIL operuje. Turecko poskytlo mezinárodní koalici vedené USA své pozemní i vzdušné prostory, například leteckou základnu Incirlik, jako výchozí bod pro boj proti ISIL. Vnitřní stabilita Turecka je ohrožována uprchlíky koncentrovanými v jihovýchodní oblasti Turecka a obývanými zejména městské oblasti, oslabenou ekonomikou země, pokračujícími snahami prezidenta Turecka získat více moci a bojem mezi tureckými bezpečnostními složkami a tureckou kurdskou nezákonnou organizací PKK.²⁸⁶ Pro zlepšení stability Blízkého východu a pro rozprostření uprchlického zatížení se USA zavázalo přesídlit za rok 2016 do své země deset tisíc uprchlíků, ovšem ne pouze z Turecka.²⁸⁷

USA by si přály, aby Turecko považovalo boj proti ISIL za svoji prioritu a více kontrolovalo pohyb zboží a osob přes turecko-syrské a turecko-irácké hranice. V článku Jeffreyho Goldberga pro *The Atlantic Daily* byla nastíněna myšlenka prezidenta USA B. Obamy, že kdyby se turecký prezident R. T. Erdoğan rozhodl použít svoji rozsáhlou vojenskou kapacitu k nastolení stability v Sýrii, přiblížil by se tím vyřešení uprchlické krize.²⁸⁸

Turecko navrhovalo ustanovit na území Sýrie a Iráku tzv. „bezpečnostní oblasti“,²⁸⁹ kam by se uprchlíci ze Sýrie a postupně i z Turecka mohli uchýlovat, čímž by se mírnilo uprchlické zatížení Turecka, minimálně by se nezvyšovalo. Turecký návrh se opíral o předchozí zkušenost z roku 1992, kdy USA zřídily humanitární bezpečnostní oblast na severu Iráku a udržovala ji pozemními vojenskými složkami a bezletovou zónou. USA zhodnotily turecký návrh na ustanovení bezpečnostních oblastí jako náročný na realizaci a nebezpečný za současných podmínek a vyjádřily své obavy z možného nucení Syřanů v Turecku k návratu do Sýrie.²⁹⁰

Turecký ministr zahraničí Mevlüt Çavuşoğlu se během své březnové návštěvy Washingtonu vyjádřil o USA a Turecku jako o strategických partnerech v boji proti

²⁸⁶ ZANOTTI, J. Turkey: Background and U.S. Relations. *Congressional Research Service*. 5. 10. 2015. 1 – 2 s. A zároveň: ZANOTTI, J. Turkey: Background and U.S. Relations in Brief. *Congressional Research Service*. 18. 3. 2016. 2 - 4 s. a 13 s.

²⁸⁷ BATHKE, B. How Canada and the U.S. compare on Syrian refugees. *CBC News*. 2. 12. 2015.

²⁸⁸ ZANOTTI, J. Turkey: Background and U.S. Relations in Brief. *Congressional Research Service*. 18. 3. 2016. 4 s. A zároveň: İDİZ, S. Erdoğan's uncomfortable US visit. *Hurriyet Daily News* 31. 3. 2016.

²⁸⁹ Anglický termín pro bezpečnostní oblast je safe zone.

²⁹⁰ ZANOTTI, J. Turkey: Background and U.S. Relations in Brief. *Congressional Research Service*. 18. 3. 2016. 9 s. A zároveň: ZANOTTI, J. Turkey: Background and U.S. Relations. *Congressional Research Service*. 5. 10. 2015. 22 s.

ISIL, přičemž za normální považuje vzájemné spory ohledně detailů způsobu dosažení společného cíle. M. Çavuşoğlu vysvětlil, že Turecko by rádo USA přesvědčilo o teroristickém charakteru organizace PYD a o jejím napojení na PKK. Dále turecký ministr zahraničí prohlásil, že Turecko nehodlá rozlišovat „hodné“ a „zlé“ teroristy a je rozhodnuto bojovat proti všem teroristickým organizacím. To znamená, že vojenské akce proti PKK na jihovýchodě Turecka jsou pro tureckou národní bezpečnost stejně důležité, jako boj proti ISIL.²⁹¹

Vyjasňování si detailů způsobu boje proti ISIL mezi USA a Tureckem probíhalo i v únoru tohoto roku během dobývání severního syrského města Azez. Syrské kurdské jednotky YPG pod záštitou USA dobývaly město Azez na severu Alepské provincie, zatímco turecké bezpečnostní složky je přes hranice ostřelovaly. Prezident B. Obama opakovaně vyzýval Turecko, aby přestalo ostřelovat YPG, protože tím maří vojenské akce proti ISIL. Turecký prezident R. T. Erdoğan vyzýval USA, aby přestaly podporovat YPG, protože dobytím města Azez dojde k dalším hromadným útekům Syřanů do Turecka. Tím bude oslabena stabilita Turecka, protože uprchlíci znamenají pro jeho zem bezpečnostní problém.²⁹² R. T. Erdoğan následně USA vyzval, aby si vybraly s kým chtějí spolupracovat v boji proti ISIL, zda s PYD a nebo s Tureckem. USA odpověděly, že spolupracovat bude s oběma stranami, ale upozornilo PYD, že budou podporovat pouze akce proti ISIL.²⁹³

I přes březnové setkání prezidenta USA B. Obamy s tureckým prezidentem, R. T. Erdoğanem ve Washingtonu v rámci Summitu o jaderné bezpečnosti²⁹⁴ se vzájemné vztahy obou zemí ochladily. USA nejsou spokojeny s tureckým omezováním svobody projevu, zejména pak se zatýkáním tureckých novinářů.²⁹⁵ Tiskový mluvčí Bílého domu dne 11. 3. 2016 prohlásil, že „turecká vláda nedostatečně podporuje universální lidská práva, která se USA snaží ve světě hájit.“

²⁹¹ Turkey, US should convince each other on differing views about PYD, FM Çavuşoğlu says. *Daily Sabah*. 30. 3. 2016.

²⁹² ZEYREK, D. Erdoğan to Obama: Turkey to stop shelling YPG only if YPG, Russia, Assad abide by Munich deal. *Hurriyet Daily News*. 21. 2. 2016.

²⁹³ ZANOTTI, J. Turkey: Background and U.S. Relations in Brief. *Congressional Research Service*. 18. 3. 2016. 8 s.

²⁹⁴ Summit o jaderné bezpečnosti, anglickým názvem Nuclear Security Summit (NSS) se konal od 31. 3. 2016 do 1. 4. 2016. Viz: Frequently Asked Questions. *Nuclear Security Summit*.

²⁹⁵ İDİZ, S. Erdoğan's uncomfortable US visit. *Hurriyet Daily News*. 31. 3. 2016.

Jako příklad uvedl březnový soudně nařízený státní dozor tureckých novin Zaman, nicméně příkladem může být i EU-turecká uprchlická dohoda.²⁹⁶

Podobně jako je vliv EU na turecké vnitřní záležitosti limitován neschopností EU vlastními prostředky zvládnout uprchlickou krizi, i vliv USA na turecké vnitřní záležitosti je limitován neschopností vlastními prostředky se vypořádat s ISIL. Uprchlíci jsou ve vztahu mezi USA a Tureckem jedním z faktorů ovlivňujících boj proti ISIL.²⁹⁷ Další směřování vztahu mezi Tureckem a USA bude podmíněno volbou nového amerického prezidenta a vývojem turecké politické scény.²⁹⁸

6 Závěr

V důsledku turecké politiky otevřených dveří přišlo do Turecka 2 749 140²⁹⁹ oficiálně registrovaných Syřanů. Podle neoficiálního odhadu v zemi pobývá 3 200 000³⁰⁰ uprchlíků. V tomto počtu jsou vedle Syřanů zahrnuti i Afgánci, Iráčani, Íránci, či Bangladéšané. M. Murat Erdoğan odhaduje, že vzhledem k uprchlické porodnosti vzroste uprchlická populace v Turecku do roku 2026 na 4 miliony. Turecký statistický úřad stanovil populaci Turecka za rok 2015 na 78 741 053.³⁰¹ Neoficiální odhad přítomných uprchlíků v zemi (3 200 000) tedy představuje méně než 4 procenta ze všech obyvatel Turecka. Diplomová práce hledala odpověď na otázku, jak uprchlíci ovlivňují tureckou politiku.

Příchod Syřanů a jiných uprchlíků do Turecka způsobil ekonomické, demografické i společenské změny v turecké společnosti, které se postupně začaly projevat v turecké politice. Nicméně uprchlíci nejsou hlavním tématem turecké politiky, tím je především zachování politické stability. Přesto uprchlické téma do turecké politiky zasahuje a předpokládá se, že i v budoucnu bude v turecké politice hrát značnou roli. Turecká vláda již změnila svůj pohled na Syřany a z hlediska dlouhodobé perspektivy se snaží v nejvyšší míře využít ekonomický potenciál Syřanů a minimalizovat sociální napětí v Turecku.

²⁹⁶ ZANOTTI, J. Turkey: Background and U.S. Relations in Brief. *Congressional Research Service*. 18. 3. 2016. 12 – 14 s.

²⁹⁷ Tamtéž, s. 12 – 14.

²⁹⁸ İDİZ, S. Erdoğan's uncomfortable US visit. *Hurriyet Daily News*. 31. 3. 2016.

²⁹⁹ Tento počet uprchlíků pochází ze dne 11. 4. 2016. Viz: Turkey: Total Persons of Concern. UNHCR: *Syria Regional Refugee Response*.

³⁰⁰ Neoficiální počet pochází od M. Murata Erdoğana. Viz: SARIOĞLU, B. Academic warns of integration problems due to low-skilled Syrians in Turkey. *Hurriyet Daily News*. 12. 3. 2016.

³⁰¹ Počet turecké populace nezahrnuje počet uprchlíků v zemi. Viz: Population by Years, Age Group and Sex, Census of Population - ABPRS. *Turkish Statistical Institute*.

Domácí politika Turecka byla vlivem uprchlíků ovlivněna skrze přístup hlavních politických stran Turecka k nim. Dále turecká politika reagovala na zhoršenou bezpečnostní situaci svého státu, která byla mimo jiné ovlivněna přítomností uprchlíků. Změna volebních preferencí v jihovýchodních provinciích Turecka vlivem přítomnosti uprchlíků nenastala. Výsledky dvou posledních parlamentních voleb Turecka nezaznamenaly větší rozdíly mezi oblastí jihovýchodních provincií a celostátními výsledky. Předvolební protiuprchlické kampaně opozičních stran CHP a MHP před červnovými volbami 2015 se odrazily v zisku parlamentních křesel pouze u strany MHP, nikoli u strany CHP. Vládnoucí strana AKP se snažila před červnovými parlamentními volbami 2015 omezit vliv uprchlického tématu na výsledky voleb, což se jí povedlo svým pětiletým, v rámci možností zodpovědným přístupem k řízení uprchlické krize v Turecku. Ztráta většiny křesel AKP v parlamentních červnových volbách 2015 byla ovlivněna spíše jinými příčinami, než uprchlickým tématem. Listopadové parlamentní volby roku 2015, ve kterých AKP získala parlamentní většinu, byla způsobena zhoršenou bezpečnostní stabilitou Turecka a neúspěchem vyjednávání o koaliční vládě v létě 2015.

V rámci domácí politiky Turecka byly zkoumány postoje hlavních politických stran Turecka k syrským uprchlíkům, a zároveň jejich vztah k vládě AKP. Strana CHP se k uprchlíkům v Turecku postavila svým způsobem pozitivně. CHP tvrdí, že nejpřívětivějším způsobem chování k Syřanům je zastavit syrskou občanskou válku. A proto je CHP v konfliktu s vládnoucí stranou AKP, která podle názoru CHP sice vítala Syřany v Turecku, ale podporovala syrskou občanskou válku. Čtyřem poslancům strany CHP hrozí odnětí parlamentní imunity z vůle strany AKP. Strana MHP kritizovala přístup vládnoucí strany AKP k bezpečnostnímu řízení vstupů uprchlíků do Turecka a financování uprchlíků v Turecku na úkor podpory vlastních občanů. Dále strana MHP kritizovala snahu AKP dosáhnout dohody o uprchlících s EU. Nicméně kritika vládnoucí strany AKP kvůli její zahraniční politice nevedla MHP do stavu absolutní opozice. Strana MHP například podpořila sestřelení ruského letadla Su-24. Strana HDP spojila svoji kritiku EU-turecké dohody o uprchlících s vládními akcemi proti Kurdům v jihovýchodních oblastech Turecka. Podle strany HDP vedly Evropskou unii cesty uprchlíků do EU de facto k podpoře tureckých armádních akcí v jihovýchodních provinciích Turecka. AKP napomínala opozici, když nesouhlasí s jejím úsilím, aby alespoň nečinila politické naschvály. Například

zablokováním jednání v tureckém parlamentu. Hrozby odebrání politické imunity osmi politikům z CHP a z HDP zřejmě spadají do snahy AKP omezit opozici, aby neblokovala migrační jednání turecké vlády na vnitřním i mezinárodním poli.

Uprchlíci žijící v Turecku jsou jedním z faktorů, který ovlivňuje bezpečnost Turecka. Uprchlícké narušení bezpečnostní situace Turecka se v turecké politice ve zkoumaném období odráželo dvojím způsobem. Jednak vedlo k zahájení vypracovávání plánů k začlenění Syřanů do Turecka na středně-dlouhé až dlouhodobé období. Uprchlíci jiné než syrské národnosti nebyli do středně-dlouhých až dlouhodobých plánů začlenění. Plány na začlenění Syřanů do turecké společnosti chtějí využít syrský ekonomický potenciál a zároveň stabilizovat bezpečnostní situaci země. Charakteristickým znakem začlenění Syřanů do Turecka je jejich asimilace. Bezpečnostní ohrožení Turecka skrze uprchlíky a zároveň skrze tzv. „*kurdskou otázku*“, jako například bombový atentát v Ankaře ze dne 17. 2. 2016, se v turecké politice odrážejí ve vládních vojenských protikurdských akcích. Turecká vláda využívá bezpečnostní ohrožení od uprchlíků k akcím proti Kurdům.

Vládní vojenské akce proti organizaci PKK začaly po červnových volbách roku 2015 a probíhaly v jiných jihovýchodních provinciích Turecka, než ve kterých pobývá největší počet uprchlíků a kde jsou uprchlické tábory. Proto uprchlíci samotné boje mezi vládou a PKK neovlivnili. Reakce EU na turecké vládní akce proti PKK však byly ovlivněny snahou dosáhnout dohody o uprchlících s Tureckem. Uprchlíci nepřímo ovlivnili vztah turecké vlády s organizací PKK.

Předpokladem diplomové práce bylo to, že uprchlíci jsou pro tureckou zahraniční politiku zatížením, tudíž nemůže turecká zahraniční politika zcela dosáhnout svých cílů a spíše je nucena větší mírou přihlídnout k záměrům svých zahraničních partnerů. Nicméně analýzy a turecké zprávy ukázaly, že uprchlíci jsou pro tureckou zahraniční politiku šancí, jak dosáhnout svých dlouholetých cílů, konkrétně znovuotevřít přístupové rozhovory do EU a ustanovit pro Turecko bezvízový vstupní režim do zemí Schengenského prostoru. Důvodem, proč uprchlíci pozitivně ovlivnili tureckou zahraniční politiku ve vyjednávání s EU, byly jejich cesty do EU a skutečnost, že EU nedokázala regulovat vstupy uprchlíků na své území. Následkem uprchlické krize začala EU vidět Turecko jako partnera k ochraně vlastních hranic před masovým příchodem migrantů. Protože, jak řekl turecký akademik Gökhan

Bacık, hranice se dají efektivně ochránit, jen pokud jsou chráněny z obou stran zároveň.

Řecko-turecké vztahy byly ovlivněny migrací uprchlíků do Evropy. Řecko při řešení migrační krize bylo závislé na dohodě EU s Tureckem. Lze říci, že migrační krize vedla Řecko a Turecko k větší spolupráci v rámci pozorovací mise NATO v Egejském moři nebo v plánování oživení turismu v oblasti Egejského moře.

V bulharsko-tureckých vztazích se potvrdil předpoklad diplomové práce, že uprchlíci jsou zatížením pro zahraniční záměry Turecka. Bulharsko postavilo na části svých pozemních hranic s Tureckem žiletkový plot proti migrantům. A vzájemné ekonomické vztahy mezi Bulharskem a Tureckem se oslabily. Zhoršení bulharsko-tureckých vztahů vedlo až k vzájemnému ukončení diplomatických kontaktů, ovšem příčinu nelze vidět pouze v migrační krizi, ale také v ruském ovlivňování černomořského regionu.

Diplomová práce potvrdila předpoklad, že vlivem příchodu uprchlíků do Turecka, nebyly vzájemné rusko-turecké vztahy ovlivněny. Nicméně následkem přímého ruského zapojení do syrské občanské války na straně syrského režimu, tedy na straně opačné, než kterou podporovalo Turecko, se vzájemné rusko-turecké vztahy dramaticky proměnily. Tureckým sestřelením ruského letadla Su-24 dne 24. 11. 2015 vedlo k formální změně vzájemných vztahů mezi Ruskem a Tureckem. Uprchlíci se stali předmětem vzájemných sporů, ve kterých se obě strany obviňují ze špatného přístupu k syrské občanské válce. Turecko obviňovalo Rusko ze záměrného prohlubování migrační krize, což Rusko popřelo.

Diplomová práce nepotvrdila používání uprchlického tématu v tureckém zahraničním jednání s kavkazskými státy Arménií a Ázerbájdžánem. Turecká zahraniční politika na Kavkaze je ovlivňovaná vývojem rusko-tureckých vztahů.

Hlavním tématem vztahu USA a Turecka je boj proti terorismu, vzájemné spory vycházejí z různého pojmání tohoto boje. Předpoklad, že USA se bude zapojovat do uprchlických záležitostí Turecka v zájmu uchování vnitřní turecké stability, se nepotvrdil. USA nepodpořily turecký návrh na ustanovení bezletové zóny na částech syrského území podél hranic s Tureckem. USA vidí řízení uprchlické situace v Turecku za jeden z faktorů ovlivňující vnitřní stabilitu Turecka, a tím i schopnost

Turecka zapojit se do boje proti ISIL, ovšem ne jako faktor jediný. USA v zájmu vnitřní stability Turecka podpořily centrální pozici tureckého prezidenta R. T. Erdoğana.

Otázka uprchlíků neovlivňuje přímo všechny zahraniční vztahy Turecka. V zahraničních vztazích, které byly přímo ovlivněny uprchlíky, dokázala turecká zahraniční politika překlenout nevýhody a plně využít přítomnost uprchlíků na svém území k prosazování svých zahraničních zájmů. V zahraničních vztazích, které nebyly přímo ovlivněny uprchlíky, byla turecká zahraniční politika v nevýhodě, protože musela řešit uprchlickou krizi na vlastním území, aby nedošlo k ekonomické a politické destabilizaci státu.

7 Seznam použité literatury a pramenů

7.1 Literatura

ALTUNIŞIK, Meliha a LOUY, Hadi Khodabandeh. Representations of the Syrian civil war in Kayhan and Sabah Newspapers. In: *Academia*[online]. Datum neveden [cit. 8. 4. 2016]. Dostupné z:

https://www.academia.edu/10850713/Representations_of_the_Syrian_Civil_War_in_Turkish_Daily_Sabah_and_Iranian_Daily_Kayhan

Del Carpio, Ximena Vanessa a Wagner, Mathis Christoph. *The impact of Syrians refugees on the Turkish labor market*. Policy Research working paper; no. WPS 7402. Washington, D.C. : World Bank Group, 2015. 47 s. 24. 8. 2015 [cit. 27. 11. 2015]. Dostupné z:

<http://documents.worldbank.org/curated/en/2015/08/24946337/impact-syrians-refugees-turkish-labor-market>

DİNÇER, Osman Bahadır, FEDERICI, Vittoria, FERRIS, Elizabeth, KARACA, Sema, KİRİŞCİ, Kemal a ÇARMIKLI, Elif Özmenek. *Turkey and Syrian Refugees: The Limits of Hospitality*. The Brookings Institut (Washington, D.C.), International Strategics Research Organization USAK (Ankara). November 2013. 38 s. Dostupné z:

<http://www.brookings.edu/research/reports/2013/11/14-syria-turkey-refugees-ferris-kirisci-federici>

ENSAROĞLU, Yilmaz. Turkey's Kurdish Question and the Peace Process. *Insight Turkey*[online], vol. 15/no. 2/2013, s. 7 – 17. [Cit. 23. 2. 2016]. Dostupné z:

<http://www.insightturkey.com/turkeys-kurdish-question-and-the-peace-process/articles/314>

ERDOĞAN, M. Murat a ÜNVER, Can. Perspectives, Expectations and Suggestions of the Turkish Business Sector on Syrians in Turkey. Ankara: Turkish Conferederation of Employer Associations, 30. 12. 2015. Publikační číslo 353. 99 s. ISBN 978-605-9994-18-7.

FARGUES, Philippe a FANDRICH, Christine. *The European Response to the Syrian Refugee Crisis – What Next?*, MPC RR 2012/14, Robert Schuman Centre for Advanced Studies, San Domenico i Fiesole FI: European University Institute, 2012. 35 s.

HUGO - ERDOĞAN, M. Murat. *Syrians in Turkey: Social Acceptance and Integration Research*. Hacettepe Üniversitesi Göç ve Siyaset Araştırmaları Merkezi. November 2014. 43 s. Dostupné z: <http://www.hugo.hacettepe.edu.tr/english/>

İÇDUYGU, Ahmet. *Syrian Refugees in Turkey, The Long Road Ahead*. Washington, DC: Migration Policy Institute, 2015. 18 s. Dostupné z: <http://www.migrationpolicy.org/research/syrian-refugees-turkey-long-road-ahead>

ORSAM. *Report No: 196, The Economic Effects of Syrian Refugees on Turkey: A Synthetic Modelling*. Připravili: GÖKSEL, Türkmen a ÖZTÜRKLER, Harun. Ankara: ORSAM, 2015. 44 s. ISBN 978-605-4615-98-8. Též dostupné z: <http://www.orsam.org.tr/en/showReport.aspx?ID=2756>

ORSAM a TESEV. *Report No: 195, Effects of the Syrian Refugees on Turkey*. Připravili: ORHAN, Oytun a GÜNDOĞAR, Sabiha Senyücel. January, 2015. 40 s. ISBN 978-605-4615-95-7. Též dostupné z: <http://www.orsam.org.tr/en/showReport.aspx?ID=2754>

ÖZDEN, Şenay. *Syrian Refugees in Turkey*. MPC Research Reports 2013/05, Robert Schuman Centre for Advances Studies, San Domenico di Fiesole (FI): European University Institute, 2013. 12 s.

POTMĚŠIL, Jan. *Šarī'a: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 219 s. ISBN 978-80-247-4379-0.

RAMADAN, Ivan. Sýrie. In: KRÍŽEK, Daniel a TARANT, Zbyněk et al. *Arabské jaro, II. díl – Sýrie a Arabský poloostrov*. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014. Ed. č. 55-073-14. 134 – 219 s. ISBN 978-80-261-0441-4

ŞENER, Abdüllatif. The Analysis of 2014 Local Elections of Turkey. *Centre for Policy Analysis and Research on Turkey (Research Turkey)[online]*. Vol. III, Issue 5, London, Research Turkey. s. 19 – 37, 18. 5. 2014 [cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z: <http://researchturkey.org/?p=6089>

TUMEN, Semih. The Economic Impact of Syrian Refugees on Host Countries: Quasi-Experimental Evidence from Turkey. *American Economic Review. Impact of Syrian Refugees on host Countries[online]*. May 2016 [cit. 4. 2. 2016]. Dostupné z:

https://www.google.cz/?gws_rd=ssl#q=The+Economic+Impact+of+Syrian+Refugees+on+Host+Countries:+Quasi-Experimental+Evidence+from+Turkey+

UNHCR. *Situace uprchlíků ve světě 1997 - 98. Humanitární program*. Hlavní redaktor: CRISP, Jeff. New York: Oxford University Press, 1997. 302 s. ISBN 0-19-829309-9

WILKINSON, Ray (ed.). *The Wall Behind which Refugees can Shelter, 50th Anniversary the 1951 Geneva Convention*. In *Refugees*, vol. 2, č. 123. Miláno: Amilcare Pizzi, 2001. 31 s. ISSN 0252-791 X. Dostupné též z: <http://www.unhcr.org/pages/49da0e466.html>

ZANOTTI, Jim. Turkey: Background and U.S. Relations. In: *Congressional Research Service*[online]. Report 41368. 44 s. 5. 10. 2015 [cit. 30. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.google.cz/?gws_rd=ssl#q=Turkey:+Background+and+U.S.+Relations

ZANOTTI, Jim. Turkey: Background and U.S. Relations in Brief. In: *Congressional Research Service*[online]. Report 44000. 15 s. 18. 3. 2016 [cit. 30. 3. 2016].

Dostupné z:

https://www.google.cz/?gws_rd=ssl#q=Turkey:+Background+and+U.S.+Relations+in+Brief

7.2 Internetové zdroje

1 Kasım 2015 Seçimleri. *NTV*[online]. Datum neveden [cit. 21. 3. 2016]. Dostupné z: <http://secim.ntv.com.tr/#City=6&County=&Party=&Tab=tab-i6&TabGroup=party>

2011 Yılı Genel Seçim Sonuçları. *Hürriyet*[online]. ©2011 [cit. 21. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyet.com.tr/secim2011/default.html>

ABBAS, Thair. An English Newspaper in Turkey. *Asharq Al-Awsat*[online]. 6. 5. 2013 [cit. 8. 4. 2016]. Dostupné z: <http://english.aawsat.com/2013/05/article55300900/an-english-newspaper-in-turkey>

About. In: *Global Independent Analytics*[online]. © 2016 [cit. 13. 4. 2016]. Dostupné z: <https://gianalytics.org/page/about>

About Us. In: *Daily Sabah*[online]. © 2016 [cit. 8. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.dailysabah.com/static/about-us>

About Us. In: *Turkish Review*[online]. © 2015 [cit. 11. 4. 2016]. Dostupné z:
<http://www.turkishreview.org/aboutus>

AFAD – Afetlerde Türkiye'nin Ortak Gücü[online]. Ankara: T.C. Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, 2012 – 2013 ® [cit. 23. 4. 2016]. Dostupné z:
<https://www.afad.gov.tr/TR/Index.aspx>

AFANASIEVA, Dasha. In Turkey's borderlands, Syrians show refugees' economic potential. *Reuters*[online]. 6. 1. 2016 [cit. 4. 2. 2016]. Dostupné z:
<http://in.reuters.com/article/mideast-crisis-refugees-turkey-test-idINKBN0UK25520160106>

Afghans in Turkey. In: *Refugee solidarity network*[online]. Datum neveden [cit. 8. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.refugeesolidaritynetwork.org/afghans-in-turkey/>

AFKEN Project Nominated For UN Public Services. In: *AFAD*[online]. 20. 1. 2015 [cit. 20. 4. 2016]. Dostupné z:
<https://www.afad.gov.tr/en/HaberYazdir.aspx?ID=5&IcerikID=3061>

AKOZ, Emre. New English daily offers Turkish government perspective. *Al Monitor*[online]. 27. 2. 2014 [cit. 9. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.al-monitor.com/pulse/politics/2014/02/turkey-new-english-newspaper-government-perspective.html>

AK PARTİ[online]. Ankara: Adalet ve Kalkınma Partisi, datum neveden [cit. 20. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.akparti.org.tr/site>

ALDOGAN, Seyit. On-Turkey's migration policy. In: *Global Independent Analytics*[online]. 18. 11. 2015 [cit. 14. 3. 2016]. Dostupné z:
<https://gianalytics.org/131-on-turkey-s-migration-policy>

ALDOGAN, Seyit. The downing of the russian fighter jet by the turkish air force signifies a further deterioration of the situation... In: *Global Independent Analytics*[online]. 25. 11. 2015 [cit. 14. 3. 2016]. Dostupné z:
<https://gianalytics.org/148-the-downing-of-the-russian-fighter-jet-by-the-turkish-air-force-signifies-a-further-deterioration-of-the-situation>

Annual inflation nears double digits in Turkey amid hikes in taxes, food prices. *Hürriyet Daily News*[online]. 3. 2. 2016 [cit. 11. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetaailynews.com/annual-inflation-nears-double-digits-in-turkey-amid-hikes-in-taxes-food-prices.aspx?pageID=238&nID=94700&NewsCatID=344>

Arménie, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*[online]. Datum neveden [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/aside/armenie/

ARMSTRONG, William. Army of Spin. *Foreign Policy*[online]. 9. 12. 2014 [cit. 9. 4. 2016]. Dostupné z: <http://foreignpolicy.com/2014/12/09/army-of-spin-turkey-media-erdogan/>

ASLAN, Miray. The refugees and the Kurds. In: *Global Independent Analytics*[online]. 25. 1. 2016 [cit. 23. 2. 2016]. Dostupné z: <https://gianalytics.org/353-the-refugees-and-the-kurds>

ASLAN, Miray. The Sultan has no clothes. In: *Global Independent Analytics*[online]. 15. 2. 2016 [cit. 23. 2. 2016]. Dostupné z: <https://gianalytics.org/409-the-sultan-has-no-clothes>

ASLAN, Miray. United Kurdistan. In: *Global Independent Analytics*[online]. 23. 12. 2015 [cit. 23. 2. 2016]. Dostupné z: <https://gianalytics.org/246-united-kurdistan>

ASLAN, Miray. Who is behind the Ankara Explosion? In: *Global Independent Analytics*[online]. 20. 2. 2016 [cit. 2. 4. 2016]. Dostupné z: <https://gianalytics.org/433-who-is-behind-the-ankara-explosion>

Ayhan Kaya: Turkey as a country of immigration: Managing diversity. In: *YouTube – Talking TR*[online]. 24. 12. 2015 [cit. 8. 8. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=vd7YF2pqsvY>

Ázerbájdžán, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*[online]. Datum neveden [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/aside/azerbajdzan

Barçın Yinanç: Turkish Foreign Policy In A Changing World: A balance sheet where negatives outweigh positives. In: *YouTube – Talking TR*[online]. 30. 6. 2015 [cit. 27. 2. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=-W5JPrBaGYg>

BAŞARAN, Rifat. HDP co-chair blasts EU, US for relations with Turkish gov't. *Hurriyet Daily News*[online]. 9. 12. 2015 [cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/hdp-co-chair-blasts-eu-us-for-relations-with-turkish-govt.aspx?pageID=238&nID=92229&NewsCatID=510>

BAŞARAN, Rifat. Turkey's opposition leader blasts migrant deal, proposes giving 6 bln euros to EU. *Hurriyet Daily News*[online]. 11. 3. 2016 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/turkeys-opposition-leader-blasts-migrant-deal-proposes-giving-6-bln-euros-to-eu.aspx?pageID=238&nID=96296&NewsCatID=338>

BATHKE, Benjamin. How Canada and the U.S. compare on Syrian refugees. *CBC News*[online]. 2. 12. 2015 [cit. 30. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.cbc.ca/news/canada/syrian-refugees-canada-united-states-comparison-1.3340852>

BENLİ, Mesut Hasan. Ankara bomber infiltrated Turkey with fake ID: Report. *Hurriyet Daily News*[online]. 23. 2. 2016 [cit. 2. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/ankara-bomber-infiltrated-turkey-with-fake-id-report.aspx?PageID=238&NID=95557&NewsCatID=509>

BLACK, Ian, CHULOV, Martin a WINTOUR, Patrick. Russian bombs triggering mass Aleppo exodus, Syria conference told. *The Guardian*[online]. 4. 2. 2016 [cit. 27. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2016/feb/04/russian-bombs-trigger-mass-aleppo-exodus-syria-conference-told>

BLASER, Noah a DYKE, Joe. What do Turkish elections mean for Syrian refugees? *Irin News*[online]. 9. 6. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.irinnews.org/report/101607/what-do-turkish-elections-mean-syrian-refugees>

Board of Directors. In: *Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.*[online]. © 2014 [cit. 8. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.doganholding.com.tr/en/about-us/board-of-directors.aspx>

Bulgarian PM: Crimes against Turks remain unpunished. *Hurriyet Daily News*[online]. 30. 12. 2014 [cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/bulgarian-pm-crimes-against-turks-remain-unpunished-----.aspx?pagelD=238&nid=76264>

Bulgarian politician dumped for backing Turkey over downing of Russian plane. *Hurriyet Daily News*[online]. 25. 12. 2015 [cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/bulgarian-politician-dumped-for-backing-turkey-over-downing-of-russian-plane.aspx?pagelD=238&nID=92998&NewsCatID=354>

Bulgarian Prime Minister Borissov Talks with Turkish Prime Minister Davutoglu, President Erdogan. *Bulgarian News Agency*[online]. 14. 10. 2015 [cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.bta.bg/en/c/DF/id/1186176>

Bulgaria pushes to be part of EU-Turkey migrant deal. *Hurriyet Daily News*[online]. 13. 3. 2016 [cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/bulgaria-pushes-to-be-part-of-eu-turkey-migrant-deal--.aspx?pagelD=238&nID=96365&NewsCatID=351>

Bulgaria Seeks Right to Send Back Migrants to Turkey to Back EU's Deal with Ankara. *Novinite*[online]. 11. 3. 2016 [cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.novinite.com/articles/173495/Bulgaria+Seeks+Right+to+Send+Back+Migrants+to+Turkey+to+Back+EU%E2%80%99s+Deal+with+Ankara>

Bulharsko, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*[online]. Datum neuveden [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/bulharsko/

CHP - Cumhuriyet Halk Partisi, Resmi Web Sitesi[online]. Ankara: Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezi, © 2015 [cit. 20. 4. 2016]. Dostupné z: <https://www.chp.org.tr/>

CHP slams Erdoğan over 'shift' in migrant policy. *Hurriyet Daily News*[online]. 11. 2. 2016 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/chp-slams-erdogan-over-shift-in-migrant-policy.aspx?pagelD=238&nID=95076&NewsCatID=338>

Cla. In: Evropská komise, oddělení pro komunikaci: *Europa*[online]. Poslední aktualizace 15. 2. 2016 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://europa.eu/pol/cust/index_cs.htm

Company Profile. In: *Turkuvaz Matbaacılık*[online]. Datum neveden [cit. 8. 4. 2016].
Dostupné z: http://www.turkuvazmatbaacilik.com/eng/sirket_profil.html

Corporate Profile. In: *Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.*[online]. © 2014 [cit. 8. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.doganholding.com.tr/en/about-us/corporate-profile.aspx>

Daily Sabah: Bulgaria Needs Turkey More Than Ever. *Novinite*[online]. 18. 12. 2015 [cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.novinite.com/articles/172305/Daily+Sabah%3A+Bulgaria+Needs+Turkey+More+Than+Ever>

DEARDEN, Lizzie. Isis vs Islamic State vs Isil vs Daesh: What do the different names mean – and why does it matter? *Independent*[online]. 23. 9. 2014 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/isis-vs-islamic-state-vs-isil-vs-daesh-what-do-the-different-names-mean-9750629.html>

DEMİRTAŞ, Serkan. CHP calls on the gov't to work together in 2016 to end pessimism. *Hurriyet Daily News*[online]. 25. 12. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.hurriyetaidailynews.com/chp-calls-on-the-govt-to-work-together-in-2016-to-end-pessimism.aspx?pagelD=238&nID=92981&NewsCatID=338>

DEMİRTAŞ, Serkan. Turkey's deteriorating security-freedom balance. *Hurriyet Daily News*[online]. 30. 3. 2016 [cit. 2. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetaidailynews.com/turkeys-deteriorating-security-freedom-balance.aspx?pagelD=449&nID=97065&NewsCatID=429>

Deniz Sert: Struggles of Being... Invisible Borders: Refugees and Migrants in Turkey. In: *YouTube – Talking TR*[online]. 25. 12. 2015 [cit. 29. 2. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=3j9ebIDFwll>

Detail zkratky SSSR. In: *Zkratky*[online]. Datum neveden [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.zkratky.cz/SSSR/13303>

Different views on Syrian crisis doesn't make Turkey, Russia enemies: Deputy PM. *Daily Sabah*[online]. 18. 2. 2016 [cit. 27. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.dailysabah.com/diplomacy/2016/02/18/different-views-on-syrian-crisis-doesnt-make-turkey-russia-enemies-deputy-pm>

ERDEM, Umut. Turkey, Greece discuss developing joint Aegean tours for distant destinations: Minister. *Hurriyet Daily News*[online]. 10. 3. 2016 [cit. 13. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/turkey-greece-discuss-developing-joint-aegean-tours-for-distant-destinations-minister.aspx?pageID=238&nID=96256&NewsCatID=349>

Erdoğan suspects EU won't fulfill promises on visa-free travel. *Hurriyet Daily News*[online]. 21. 3. 2016 [cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/erdogan-suspects-eu-wont-fulfill-promises-on-visa-free-travel-.aspx?pageID=238&nID=96735&NewsCatID=351>

EU ignoring rights abuses in Turkey for migrant deal: HDP. *Hurriyet Daily News*[online]. 17. 2. 2016 [cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/eu-ignoring-rights-abuses-in-turkey-for-migrant-deal-hdp.aspx?pageID=238&nID=95344&NewsCatID=351>

EU - Turkey statement, 18 March 2016. In: General Secretariat of the Council (GSC): *European Council, Council of the European Union*[online]. 18. 3. 2016 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/>

Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států EU. In: Evropská komise, oddělení pro komunikaci: *Europa*[online]. Poslední aktualizace 17. 8. 2015 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/agencies/regulatory_agencies_bodies/policy_agencies/frontex/index_cs.htm

Fact Sheet on Declared Curfews in Turkey between 11 December 2015 – 8 January 2016. In: *Türkiye İnsan Hakları Vakfı*[online]. 9. 1. 2016 [cit. 23. 2. 2016]. Dostupné z: <http://en.tihv.org.tr/fact-sheet-on-declared-curfews-in-turkey-between-11-december-2015-8-january-2016/>

FARZAD, Kaveh. Turkey In The Age Of Erdogan: An Interview With David Judson. In: *Pacific Council*[online]. 10. 4. 2015 [cit. 8. 4. 2016]. Dostupné z: <https://www.pacificcouncil.org/newsroom/turkey-age-erdogan-interview-david-judson>

Food drives January inflation to highest since May 2014. *Today's Zaman*[online]. 3. 2. 2016 [cit. 11. 2. 2016]. Dostupné z: http://www.todayszaman.com/business_food-drives-january-inflation-to-highest-since-may-2014_411309.html

Frequently Asked Questions. In: *Nuclear Security Summit*[online]. Datum neveden [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.nss2016.org/about-nss/frequently-asked-questions/>

Frontex Doesn't Rule Out Migrant Route through Bulgaria. *Novinite*[online]. 12. 3. 2016 [cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.novinite.com/articles/173501/Frontex+Doesn%27t+Rule+Out+Migrant+Route+through+%3Cb%3EBulgaria%3C/b%3E>

G7/G8, G20. In: *European Commission*[online]. Last update 14. 4. 2016 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/economy_finance/international/forums/g7_g8_g20/index_en.htm

GEERDING, Frédérique. Nine questions and answers to shed a light on the violence in Southeast Turkey. In: *Beacon* [online]. 19. 1. 2016 [cit. 23. 2. 2016]. Dostupné z: <https://www.beaconreader.com/frederike-geerdink/nine-questions-and-answers-to-shed-a-light-on-the-violence-in-southeast-turkey?ref=profile>

GIRGIÇ, Can a EurActiv Turkey. Ankara hails EU decision to unfreeze accession talks. In: *EurActiv*[online]. 26. 6. 2013 [cit. 19. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.euractiv.com/section/elections/news/ankara-hails-eu-decision-to-unfreeze-accession-talks/>

Gökhan Bacik: Trouble Next Door: Iraq, Syria and Islamic state. In: *YouTube – Talking TR*[online]. 28. 11. 2014 [cit. 3. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=Y-ae_Xb-tvk

GOTEV, Georgi a EurActiv. EU and Turkey agree on €3 billion refugee deal. In: *EurActiv*[online]. 29. 11. 2015 [cit. 19. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.euractiv.com/section/justice-home-affairs/news/eu-and-turkey-agree-on-3-billion-refugee-deal/>

Halkların Demokratik Partisi[online]. Ankara: Halkların Demokratik Partisi Genel Merkez, datum neveden [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.hdp.org.tr/>

Huge Pope: Turkey's MENA Manners: The new Turkey and the old Middle East. In: *YouTube - Talking TR*[online]. 15. 4. 2015 [cit. 1. 3. 2015]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=2EyKKBU9EDI&nohtml5=False>

Hürriyet Daily News, About the Newsroom. In: *Doğan Media Group*[online]. Datum neveden [cit. 8. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/about-the-newsroom.aspx?pageID=454>

İDİZ, Semih. Erdoğan's uncomfortable US visit. *Hurriyet Daily News*[online]. 31. 3. 2016 [cit. 31. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/erdogans-uncomfortable-us-visit.aspx?pageID=449&nID=97112&NewsCatID=416>

Inflation Targets. In: *Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası*[online]. Datum neveden [cit. 11. 2. 2016]. Dostupné z: <http://tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TCMB+EN/TCMB+EN/Main+Menu/MONETARY+POLICY/PRICE+STABILITY/Inflation+Targets>

İSFAM, About [online]. İstanbul: İSFAM - İstanbul Fikir Araştırmaları Merkezi, datum neveden [cit. 11. 4. 2016]. Dostupné z: <http://isfam.org/about/>

Jak by měla fungovat dohoda EU-Turecko? In: *Zastoupení Evropské komise v České republice*[online]. 18. 3. 2016 [cit. 22. 4. 2016]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/news/160318_jak_by_mela_fungovat_dohoda_eu_turecko_cs.htm

Justice Ministry accelerates moves to lift HDP, CHP legislators' immunities. *Hurriyet Daily News*[online]. 1. 4. 2016 [cit. 2. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/justice-ministry-accelerates-moves-to-lift-hdp-chp-legislators-immunities.aspx?pageID=238&nID=97204&NewsCatID=338>

Kadir Has University: The Evolution of Industry and Ideas. In: *Kadir Has Üniversites*[online]. © 2014 [cit. 11. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.khas.edu.tr/en/77/history>

KENEŞ, Bülent. Syrian impasse and Russian siege. *Today's Zaman*[online]. 23. 2. 2016 [cit. 27. 2. 2016]. Dostupné z: http://www.todayszaman.com/columnist/bulent-kenes/syrian-impasse-and-russian-siege_413105.html

KILBERG, Rebecca. Turkey's Evolving Migration Identity. In: *Migration Policy Institute*[online]. 14. 7. 2014 [cit. 9. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.migrationpolicy.org/article/turkeys-evolving-migration-identity>

Kodaňská kritéria (vstupní kritéria). In: Vláda České republiky: *Euroskop*[online]. © 2005 – 2016 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/287/sekce/k-l/>

Kypr, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*[online]. Datum neuveden [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/kypr/

LEPESKA, David. The AKP's Golden Opportunity, Erdogan's Victory and Turkey's Open-Door Policy. *Foreign Affairs*[online]. 2. 11. 2015 [cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.foreignaffairs.com/articles/turkey/2015-11-02/akps-golden-opportunity>

LETSCHE, Constanze. Seized Turkish opposition newspaper toes government line. *The Guardian*[online]. 6. 3. 2016 [cit. 9. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2016/mar/06/seized-turkish-opposition-newspaper-zaman-erdogan-government>

LETSCHE, Constanze, LOUTER, Daan, LYONS, Kate a NARDELLI, Alberto. Turkey election 2015: a guide to the parties, polls and electoral system. *The Guardian*[online]. 28. 10. 2015 [cit. 6. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/news/datablog/2015/oct/28/turkey-election-2015-guide-parties-polls-electoral-system>

MANTZIKOS, Ioannis. Beware of NATO Bearing gifts. In: *Global Independent Analytics*[online]. 25. 2. 2016 [cit. 13. 3. 2016]. Dostupné z: <https://gianalytics.org/448-beware-of-nato-bearing-gifts>

Metin Çorabatır: Integration of Refugees: Why and How? In: *YouTube – Talking TR*[online]. 27. 12. 2015 [cit. 8. 8. 2016]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=5vFBzpe_Mxs

MHP head: Gov't finds cash to aid Myanmar, but not our farmers. *Hurriyet Daily News*[online]. 2. 6. 2015 [cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/mhp-head-govt-finds-cash-to-aid-myanmar-but-not-our-farmers.aspx?pageID=238&nID=83367&NewsCatID=338>

Migrant crisis: EU-Turkey deal comes into effect. *BBC News*[online]. 20. 3. 2016 [cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-35854413>

Milliyetçi Hareket Partisi[online]. Ankara: Milliyetçi Hareket Partisi, datum neveden [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.mhp.org.tr/mhp_index.php

MRF, Movement for Rights and Freedoms. In: *MRF Bulharia*[online]. © 2016 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.dps.bg/en/>

MUNYAR, Vahap. Turkey should not be Europe's 'concentration camp': CHP leader. *Hurriyet Daily News*[online]. 26. 10. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/turkey-should-not-be-europes-concentration-camp-chp-leader.aspx?pageID=238&nID=90320&NewsCatID=338>

NASİ, Selin. The Caucasus: The next battleground for Russia and Turkey? *Hurriyet Daily News*[online]. 29. 2. 2016 [cit. 31. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/the-caucasus-the-next-battleground-for-russia-and-turkey.aspx?pageID=449&nID=95808&NewsCatID=570>

Number of Votes Received by Political Parties and Independents. In: *Turkish Statistical Institute*[online]. Datum neveden [cit. 21. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.turkstat.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist>

Number of Representatives Won by Political Parties and Independents. In: *Turkish Statistical Institute*[online]. Datum neveden [cit. 21. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.turkstat.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist>

Official website of the European Union. In: European Union: *Europa*[online]. Last update 13. 4. 2016 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://europa.eu/index_en.htm

ORSAM, Center for Middle Eastern Strategic Studies. In: *Orsam*[online]. Datum neveden [cit. 23. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.orsam.org.tr/en/homepage.aspx>

ORUÇ, Saadet. Zaman daily as a tool for a criminal group and press freedom. *Daily Sabah*[online]. 7. 3. 2016 [cit. 9. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.dailysabah.com/columns/saadet-oruc/2016/03/07/zaman-daily-as-a-tool-for-a-criminal-group-and-press-freedom>

Partiya Karkerên Kurdistan. *Partiya Karkerên Kurdistan (PKK)*[online]. © 2016 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.pkkonline.com/en/>

PM Davutoğlu hails Turkey, Bulgaria's 'fertile cooperation' over refugees. *Daily Sabah*[online]. 15. 12. 2015 [cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.dailysabah.com/diplomacy/2015/12/15/pm-davutoglu-hails-turkey-bulgarias-fertile-cooperation-over-refugees>

Population by Years, Age Group and Sex, Census of Population - ABPRS. In: *Turkish Statistical Institute*[online]. Datum neveden [cit. 21. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.turkstat.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist>

Population of Provinces by Years. In: *Turkish Statistical Institute*[online]. Datum neveden [cit. 11. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.turkstat.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist>

Pro-Kurdish DTK declares 'democratic autonomy' in Turkey's southeast. *Hurriyet Daily News*[online]. 15. 7. 2011 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetaidailynews.com/default.aspx?pageid=438&n=dtk-declares-democratic-sovereignty-2011-07-15>

Putin: Russia will not tolerate such crimes as attack against its Sukhoi-24 plane. *Tass, Russian News Agency*[online]. 24. 11. 2015 [cit. 14. 3. 2016]. Dostupné z: <http://tass.ru/en/politics/838825>

PYD, Partiya Yekîtiya Demokrat. *PYD Rojava*[online]. Datum neveden [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: <http://ar.pydrojava.com/>

RAMEY, Brian. Syrians in Turkey. In: *Refugee solidarity network*[online]. Datum neveden [cit. 8. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.refugeesolidaritynetwork.org/syrians-in-turkey/>

Recent Fact Sheet on Curfews in Turkey Between the dates 16 August 2015 – 5 February 2016. In: *Türkiye İnsan Hakları Vakfı*[online]. 6. 2. 2016 [cit. 23. 2. 2016]. Dostupné z: <http://en.tihv.org.tr/recent-fact-sheet-on-curfews-in-turkey-between-the-dates-16-august-2015-5-february-2016/>

Relations between Turkey and Bulgaria. In: *Republic of Turkey Ministry of Foreign Affairs*[online]. © 2011 [16. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.mfa.gov.tr/relations-between-turkey-and-bulgaria.en.mfa>

Report: Russia threatened Turkey with nuclear weapons. *Today's Zaman*[online]. 23. 2. 2016 [cit. 27. 2. 2016]. Dostupné z: http://www.todayszaman.com/diplomacy_report-russia-threatened-turkey-with-nuclear-weapons_413097.html

Report: Young Turks most concerned about unemployment. *Today's Zaman*[online]. 10. 2. 2016 [cit. 10. 2. 2016]. Dostupné z: http://www.todayszaman.com/business_report-young-turks-most-concerned-about-unemployment_411937.html

Rusko, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*[online]. Datum neuveden [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/rusko/

Russia planning no war with Turkey – FM. *Tass, Russian News Agency*[online]. 25. 11. 2015 [cit. 14. 3. 2016]. Dostupné z: <http://tass.ru/en/politics/839164>

Russia used Syria peace talks as smoke screen, FM Çavuşoğlu says. *Daily Sabah*[online]. 22. 2. 2016 [cit. 27. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.dailysabah.com/syrian-crisis/2016/02/22/russia-used-syria-peace-talks-as-smoke-screen-fm-cavusoglu-says>

Řecko, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*[online]. Datum neuveden [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/recko/

SARIOĞLU, Bülent. Academic warns of integration problems due to low-skilled Syrians in Turkey. *Hurriyet Daily News*[online]. 12. 3. 2016 [cit. 18. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/academic-warns-of-integration-problems-due-to-low-skilled-syrians-in-turkey.aspx?PageID=238&NID=96321&NewsCatID=347>

Sevgi Akarçeşme Named New Editor-In-Chief Of Today's Zaman. *Haberler*[online]. 11. 12. 2015 [cit. 9. 4. 2016]. Dostupné z: <http://en.haberler.com/sevgi-akarcesme-named-new-editor-in-chief-of-today-856993/>

SLAWSON, Nicola. Turkish police fire teargas at protesters at seized newspaper. *The Guardian*[online]. 5. 3. 2016 [cit. 9. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2016/mar/04/turkish-police-fire-teargas-and-enter-top-selling-newspaper-after-seizure-order>

SMITH, Helena. Refugee bottleneck in Greece leads to warning of humanitarian crisis. *The Guardian*[online]. 6. 3. 2016 [cit. 11. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2016/mar/06/growing-refugee-bottleneck-greece-warning-humanitarian-crisis>

Staff. In: *Turkish Review*[online]. © 2015 [cit. 11. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.turkishreview.org/staff>

SYAL, Rajeev. Britain to send Land Rovers to Bulgaria to help police borders. *The Guardian*[online]. 9. 3. 2016 [cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2016/mar/09/britain-to-send-land-rovers-to-bulgaria-to-help-police-borders>

Syrian migrants now Europe's problem, CHP leader says. *Hurriyet Daily News*[online]. 2. 10. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.hurriyetaidailynews.com/syrian-migrants-now-europes-problem-chp-leader-says.aspx?pageID=238&nID=89326&NewsCatID=338>

Sýrie, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*[online]. Datum neuveden [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/blizky_vychod/syrie/

TARTAKOVSKY, Joshua. Greece is being filled with economic migrants, not refugees, while Merkel orders more. In: *Global Independent Analytics*[online]. 10. 3. 2016 [cit. 11. 3. 2016]. Dostupné z: <https://gianalytics.org/488-greece-is-being-filled-with-economic-migrants-not-refugees-while-merkel-orders-more>

TISDALL, Simon. Refugees are becoming Russia's weapon of choice in Syria. *The Guardian*[online]. 16. 2. 2016 [cit. 27. 2. 2016]. Dostupné z:

<http://www.theguardian.com/world/2016/feb/16/refugees-are-becoming-russias-weapon-of-choice-in-syria>

Translation of „foreigner.“ In: Cambridge University Press: *Cambridge Learner's Dictionary English-Turkish*[online]. © 2016 [cit. 8. 3. 2016]. Dostupné z: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/turkish/foreigner>

Translation of „guest.“ In: Cambridge University Press: *Cambridge Learner's Dictionary English-Turkish*[online]. © 2016 [cit. 8. 3. 2016]. Dostupné z: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/turkish/guest?q=guests>

Translation of „migrant.“ In: Cambridge University Press: *Cambridge Learner's Dictionary English-Turkish*[online]. © 2016 [cit. 8. 3. 2016]. Dostupné z: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/turkish/migrant?q=migrants>

Transnational: KCK (*Koma Civakên Kurdistan / Group of Communities in Kurdistan*)... In: *JustPast.it*[online]. 2. 2. 2015 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: <http://justpaste.it/j7jh>

TRIANANTAPHYLLOU, Dimitrios. Greece and Turkey: on the road to nowhere or a chance for redemption? *Hurriyet Daily News*[online]. 7. 3. 2016 [cit. 11. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/greece-and-turkey-on-the-road-to-nowhere-or-a-chance-for-redemption.aspx?pageID=238&nID=96117&NewsCatID=396>

Trouble Next Door: Iraq, Syria and Islamic state by Sezin Öney. In: *YouTube – Talking TR*[online]. 28. 11. 2014 [cit. 4. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=4I7QUw2uVAg>

TUČEK, Filip a EUROSOP. Turecko. In: Vláda České republiky: *Euroskop*[online]. © 2005 – 2016 [cit. 19. 2. 2016]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9132/sekce/turecko/>

Turecko, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*[online]. Datum neuveden [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/turecko/

Turkey. In: *UNHCR Global Appeal 2015 Update*[online]. 6 s. Datum neveden [cit. 8. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/5461e60c52.html>

Turkey, Bulgaria expel respective diplomats for 'interference in domestic affairs'. *Hurriyet Daily News*[online]. 23. 2. 2016 [cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/turkey-bulgaria-expel-respective-diplomats-for-interference-in-domestic-affairs.aspx?pageID=238&nID=95565&NewsCatID=354>

Turkey GFMD 2014-2015. In: *Global Forum on Migration & Development*[online]. © 2015 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.gfmd.org/meetings/turkey2014-2015>

Turkey not EU's 'concentration camp': CHP leader. *Hurriyet Daily News*[online]. 3. 12. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/turkey-not-eus-concentration-camp-chp-leader.aspx?pageID=238&nID=92053&NewsCatID=338>

Turkey's MHP calls Russia's tit-for-tat a 'scandal,' stresses support for ruling AKP. *Hurriyet Daily News*[online]. 1. 12. 2015 [cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/turkeys-mhp-calls-russias-tit-for-tat-a-scandal-stresses-support-for-ruling-akp.aspx?pageID=238&nID=91920&NewsCatID=338>

Turkey's nationalist leader blames gov't for flaws in refugee policy upon ISIL Istanbul attack. *Hurriyet Daily News*[online]. 13. 1. 2016 [cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/turkeys-nationalist-leader-blames-govt-for-flaws-in-refugee-policy-upon-isil-istanbul-attack.aspx?pageID=238&nID=93794&NewsCatID=338>

Turkey: Total Persons of Concern. In: UNHCR: *Syria Regional Refugee Response*[online]. Last updated 11. 4. 2016 [cit. 24. 4. 2016]. Dostupné z: <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/country.php?id=224>

Turkey, US should convince each other on differing views about PYD, FM Çavuşoğlu says. *Daily Sabah*[online]. 30. 3. 2016 [cit. 31. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.dailysabah.com/diplomacy/2016/03/30/turkey-us-should-convince-each-other-on-differing-views-about-pyd-fm-cavusoglu-says>

Turkish General Election 2015. *Hürriyet Daily News*[online]. Datum neveden [cit. 21. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/election/default.html>

Turkish media group Sabah-ATV sold to Kalyon group. *Hurriyet Daily News*[online]. 20. 12. 2013 [cit. 23. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/turkish-media-group-sabah-atv-sold-to-kalyon-group.aspx?pageID=238&nID=59898&NewsCatID=345>

Turkish officials in Greece for groundwork on refugee swap. *Hurriyet Daily News*[online]. 21. 3. 2016 [cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/turkish-officials-in-greece-for-groundwork-on-refugee-swap.aspx?pageID=238&nID=96737&NewsCatID=351>

Türkiye İnsan Hakları Vakfı[online]. Ankara: HRFT Headquarters, © 2016 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: <http://en.tihv.org.tr/>

UÇAR, Burcu Purlul. Press freedom in Turkey confined to court corridors: Hürriyet editor-in-chief. *Hurriyet Daily News*[online]. 25. 3. 2016 [cit. 8. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/press-freedom-in-turkey-confined-to-court-corridors-hurriyet-editor-in-chief.aspx?pageID=238&nID=96921&NewsCatID=339>

Unemployed man dies after setting himself on fire. *Today's Zaman*[online]. 10. 2. 2016 [cit. 10. 2. 2016]. Dostupné z: http://www.todayszaman.com/business_unemployed-man-dies-after-setting-himself-on-fire_411934.html

UNHCR, The UN Refugee Agency[online]. Geneva: *UNHCR*, © 2001 – 2016 [cit. 23. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home>

USA, základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*[online]. Datum neuveden [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/severni_amerika/usa/

VINCOUREK, Lukáš. Turecko. In: *Český Rozhlas*[online]. © 2000 – 2016 [cit. 19. 2. 2016]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/evropskaunie/staty/_zprava/519470

V souvislostech – Petr Kučera: Turecko po volbách. 103. díl. *Televize NOE*[online]. 19. 9. 2015 [cit. 19. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.tvnoe.cz/video/1358>

Výsledky hledání výrazu holding. In: *Slovník cizích slov ABZ*[online]. © 2005 – 2016 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/hledat?cizi_slovo=holding&typ_hledani=prefix

Výsledky hledání výrazu secese. In: *Slovník cizích slov ABZ*[online]. © 2005 – 2016 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/hledat?cizi_slovo=secese&typ_hledani=prefix

WATT, Nicholas. David Cameron warned not to condone abuse at Bulgarian border. *The Guardian*[online]. 4. 12. 2015 [cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/politics/2015/dec/04/david-cameron-warned-avoid-condoning-abuse-refugees-bulgarian-border>

What is NATO? In: *NATO*[online]. Datum neuveden [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.nato.int/nato-welcome/index.html>

Yaşar Yakiş: Turkey's MENA Manners: Turkey and the battle to re-take Mosul. In: *YouTube – Talking TR*[online]. 18. 4. 2015 [cit. 1. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=AYg3I_CEgr4

YETKİN, Murat. More disturbing moves on the Turkish media. *Hurriyet Daily News*[online]. 5. 3. 2016 [cit. 9. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetaidailynews.com/more-disturbing-moves-on-the-turkish-media.aspx?pageID=449&nID=96073&NewsCatID=409>

YİNANÇ, Barçın. AFAD's projects for the 3 billion euro fund presented to EU. *Hurriyet Daily News*[online]. 7. 3. 2016 [cit. 1. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetaidailynews.com/afads-projects-for-the-3-billion-euro-fund-presented-to-eu.aspx?pageID=238&nID=96096&NewsCatID=510>

YİNANÇ, Barçın. All we need is money in the Cyprus love song. *Hurriyet Daily News*[online]. 4. 2. 2016 [cit. 27. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetaidailynews.com/all-we-need-is-money-in-the-cyprus-love-song.aspx?pageID=449&nID=94732&NewsCatID=412>

YİNANÇ, Barçın. NATO force in the Aegean to also spy on the Russians? *Hurriyet Daily News*[online]. 23. 2. 2016 [cit. 27. 2. 2016]. Dostupné z:

<http://www.hurriyetdailynews.com/nato-force-in-the-aegean-to-also-spy-on-the-russians.aspx?pageID=449&nID=95543&NewsCatID=412>

YİNANÇ, Barçın. Russia crisis inevitable with person-to-person relations. *Hürriyet Daily News*[online]. 8. 12. 2015 [cit. 27. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/russia-crisis-inevitable-with-person-to-person-relations.aspx?pageID=449&nID=92194&NewsCatID=412>

YİNANÇ, Barçın. Turkey-EU deal not just about Syrians. *Hurriyet Daily News*[online]. 25. 2. 2016 [cit. 27. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/turkeyeu-deal-not-just-about-syrians.aspx?pageID=449&nID=95667&NewsCatID=412>

ZACCARIA, Giuseppe. The Money, the Migrants and the Coast. In: *Global Independent Analytics*[online]. 10. 2. 2016 [cit. 28. 2. 2016]. Dostupné z: <https://gianalytics.org/398-money-migrants-and-coasts>

ZACCARIA, Guiseppe. Who will stop Erdogan? In: *Global Independent Analytics*[online]. 29. 1. 2016 [cit. 23. 2. 2016]. Dostupné z: <https://gianalytics.org/373-who-will-stop-erdogan->

ZEYREK, Deniz. Erdoğan to Obama: Turkey to stop shelling YPG only if YPG, Russia, Assad abide by Munich deal. *Hurriyet Daily News*[online]. 21. 2. 2016 [cit. 30. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.hurriyetdailynews.com/erdogan-to-obama-turkey-to-stop-shelling-ypg-only-if-ypg-russia-assad-abide-by-munich-deal.aspx?pageID=238&nID=95473&NewsCatID=352>

8 Résumé

By Consequence of the events known as Syrian Arab Spring, that escalated to civil war in Syria, many refugees came to Turkey. Currently the refugees live in Turkey for six years (from 2011 to 2016). The number of the refugees living in Turkey is estimate for more than 3 million 2 hundred thousand in March 2016. The aim of this master thesis is to describe a turkish political action reshaped by a hosting considerable amount of refugees in their home country, Turkey. The precondition of this master thesis is that refugees are used for political purposes in turkish internal and external policy. This master thesis is based on the analysis of existing sources about refugees in Turkey as well as on the sources of the media characters about turkish policies.

The first chapter describes the arrival of refugees in Turkey and turkish law of foreigners and international protection. Afterwards the master thesis returns to the impact of refugees on Turkey through economic perspective, which is reflected in turkish national policy. That continues with the domestic affairs and tries to find the impact of refugee on them. It has explored the impact of refugees on domestic turkish policy. First the case of parliamentary elections, where refugee theme was used in pre-electoral campaigns by opposition parties CHP and MHP. After that it is looking into a strategy of opposition parties CHP, MHP and HDP to refugees in general as well as to EU-Turkey refugee deal. After that it is focused on security concerns of Turkey relating to the refugee issue. The latest theme of domestical policy is focused on conflict of turkish army with the Kurdish outlaw organization PKK in the southeast of the Turkey.

The thesis assumes the refugee theme as a possible instrument for the reaching turkish own foreign aims. The exploration of the impact of refugees on foreign turkish policy consists of turkish relations with the EU, Russia and USA. The most important part of foreign policy towards refugee is connected with the EU refugee deal, that is why the issue of EU-turkish affairs would take the first and major place. In Russian relations with Turkey were refugees used as a tool of negotiation of mutual relationship. Finally, the issue of relationship between USA and Turkey, including the obstacles of their united war against terrorism, with each side také in a different view.